

చందమామ

ఫిబ్రవరి 1984

మాల్టోవా ముఠా - వాళ్ళు ఎప్పుడో చెస్తారో తెలియదీంక !

ఉదకబివేసి చైతన్యం. అలా పొటలో,
మనీ మజ్జాలో అనలు దీపలైన ఉత్సాహం.
అందుకే పిల్లలకు అవసరం, మాల్టోవా!
బంగారమంటి గోధుమణులు, దాదీ, శుద్ధమైన
పాలు, సమృద్ధిమైన కోకో, శక్తినిచ్చే
చక్కెరల మంచితనం మాల్టోవాలో నిండుగా
ఉండి మరి. మాల్టోవా పిల్లలకెంతో హితకర
మైనదేకాక, పాలను మంచి దుదికరమైన
సానీయంగా మార్చివేస్తుంది కూడా. మీ
పిల్లలకు మాల్టోవా ఇప్పుడే ప్రారంభించండి.

ప్రకృతి ఒడిలో పండిన
గోధుమణుల దాదీల మూల్లు
పంజాబులో పండిన
గోధుమణులు, దాదీ,
మాల్టోవా ప్లాంట్లో
పుష్టికరమైన
మూల్లుగా మార్చిపోతాయి.
ముఖ్యమైన అవిజాలు
విటమిన్ .B₆లో మాల్టోవా
సర్వత్రం శరీరంలో ఇమిడిపోయే
క్షీరకృణాజీరణం.
శుద్ధమైన,
హితకరమైన
పాలు
మా స్వంత పాల
సేకరణ కేంద్రాలద్వారా వస్తాయి.
మాల్టోవాలో చేరే పాలు, ఇవి సరా
సూటికి నూరుపాళ్ళ శుద్ధమైనవి,
నూరుపాళ్ళ పుష్టికరమైనవి.

నోదూరించే కోకో మంచి
మేలైన విదేశీ కోకోనే మేము వాడుతాము.
చేకపోతే మరి మీకు మంచి వుంది,
మంచి పుష్టి ఎలా తోరుకుతాయి?
కోకోకో కోర్త ఉపం వస్తుంది. సేద నీరి
విశ్రాంతికి చోహదమవుతుంది.

శక్తి కోసం చక్కెర
ఏరి కోరి ఎన్నుచున్న శుద్ధమైన, రెల్లటి
పండితార, పిల్లలకవసరమైన ఆ అదనపు
శక్తికోసం అది ముఖ్యమైనది.

విటమిన్లతో ప్రత్యేకించి
పటిష్ఠం చేయబడింది
ప్రోటీన్లు, కార్బోహైడ్రేట్లు,
విటమిన్లు, అవిజాల
అద్వితీయ సమ్మేళనం
మాల్టోవా. ఇది అదనపు
విటమిన్ .A, విటా
మిన్ .B₆, విటమిన్ .B₁₂,
విటమిన్ .D₂ లతో
కూడా పటిష్ఠం
చేయబడింది. కృతః
మనాననరిందులో లేవు.

జి.ఎగర్జీత్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్
1981, 1982 లో మాందే
(ప్రపంచ) ఎంపికలో బంగారు పతకాల విజేతలు

విటమిన్లతో నిండిన మాల్టోవా: ఆరోగ్యం, బలం మరియు శక్తికోసం

మెలడీ పమర్రిష్టాంది **డిస్నీ టాఫీ** మ
రాపర్ వేటలో.

చార్లె

బలే బలే.
మెలడీ టాఫీలు

కానీ, నాడైస్,
ఆ రాపర్లను మాత్రం
పాఠెయ్యకు. వరి 10 కీ
ఒక సీకర్ ఉచితంగా
దొరుకుతుంది.

మీ డిస్నీ స్నేహితుల స్వీకర్త ఉచితంగా!

రండి ఏల్లలా! మీ ప్రయత్నం వల్ల స్నేహితులను
సేకరించటం వెంటనే మొదలుపెట్టండి. ఇందులో
మొత్తం 30 ఉన్నాయి. ప్రతి స్వీకర్ కోసం మీరు ఏం
చెయ్యాలంటే, 10 మెలడీ టాఫీల వాషట్లు, మీ సొంత
ఆదేశ వ్రాసిన ఒక కవరుపై వీల్ పైసల ప్రింట్
అంటించి ఈ చిరునామాకు పంపండి.

మెలడీ టాఫీ, పార్లె ప్రొడక్ట్స్ ప్రై. లి.
నిర్మాణ భవన్, 254-వి, డా. అనిలసెంట్ రోడ్,
బొంబాయి 400 025.

కొత్త **చార్లె**

మెలడీ టాఫీ

కార్మిల్ మరియు చాకలెట్ యొక్క
రుచికర మధుర సంగమం.

రీటా
హిందూ
సంస్కృతి

హిందూ
సంస్కృతి

బాట్లు అద్భుతంగా ఉండేటట్లు
చేసేది రీటా. దానిలో అటువంటి
శక్తి, సువాసన ఉన్నాయి - శిరో-
జాలు నహజంగా, చక్కగా పెరగ
డానికి, చల్లదనానికి, దానికదే సాటి.

రీటా వాడి మీ కురుల సౌభాగ్యాన్ని
వృద్ధి చేసుకోండి. మీ శిరోజాలు
ఎప్పుడూ, ఒత్తుగా పెరిగి నిగనిగ
లాడుతూ మెత్తగా ఉంటాయి.

రీటా

నేడే ఒక నీసా కొనండి
ప్రతివోటా దొరుకును

హిందూ సంస్కృతి
హిందూ పురుషులూ

ఇప్పుడు సూపర్ ఎకానమి (100 ml) పైజాలో కూడా వస్తున్నది.

చందమామ

సంస్థాపకుడు : 'చక్రపాణి'

సంచాలకుడు : నాగిరెడ్డి

ఈ నెల బేతాళకథ ["మనిషిలాంటి చిలుక"]కు ఆధారం "వసుంధర" రచన.

అజ్ఞానం, మూఢత్వాల్లో—మొదటిది మనిషిలో లోకజ్ఞానం లోపించడంవల్లా, రెండవది దేన్ని తరచిచూడకుండా నమ్మడంవల్లా కలిగేవి. "వెర్రి వెంగళప్పలు" అన్న కథలో, పై రెండు లక్షణాలూ కల మనుషులు ఎంత హాస్యాస్పదంగా ప్రవర్తిస్తారో మనం తెలుసుకుంటాం.

అమరవాణి

వ హా విద్యా వ తద్విత్తం, వ హా శక్తి ర్న త ర్పలమ్,
యది విద్యారవే శక్తి, ఐతే వ్యవకృతా వ చేక్.

[మనకు వున్న విద్య, ధనము, శక్తి, బలము యితరులకు ఉపయోగ పడని యెడల; అవి నిజమైన విద్యాధనములు, శక్తిబలములు కానే కావు.]

సంపుటి 74

ఫిబ్రవరి '84

సంచిక 2

విడి ప్రతి: 2-00

::

సంవత్సర చందా: 24-00

చందమామ కబుర్లు

ఎగిరే వింత జంతువులు

కొన్ని కోట్ల సంవత్సరాల కిందట ఈ భూమి మీద 'టిరోసార్స్' అనే వింత ప్రాకుడు జంతువులు వుండేవి. వదహారు మీటర్ల పొడవు గల రెక్కలతో, అలా గాలిలో తేలిపోయే, ఈ జాతి వింత జంతువులు. లక్షలకొద్దీ సంవత్సరాలు జీవించినట్లు తూర్పు టెక్సాస్ లో లభించిన శిలావశేషాల ద్వారా బయటపడింది.

వ్యోమ మండలానికి వినోదయాత్ర

అమెరికాలోని 'నాసా', రాకెట్ అంతర్జాతీయ విజ్ఞాన సంస్థకు చెందిన శాస్త్రవేత్తలు కొంచెం కలిసి, ఒక వ్యోమనౌకను రూపొందిస్తున్నారు. ఈ వ్యోమనౌక దెచ్చెనాలుగు మందిని 'వ్యోమ విడిది'కి తీసుకుపోగలదు. 1990వ సంవత్సరం తరువాత తొలి ఒట్టు బయలుదేరగలదని అభిజ్ఞానశాల ద్వారా తెలుస్తున్నది. ఈ వ్యోమ నౌకాయానంలో ఒక్క ప్రయాణీకుడికి అయ్యే ఖర్చు ఇరవైలక్షల డాలర్లు చాలగలదని అంచనా.

బద్దంలాంటి బంగారం

న్యూ మెక్సికోలోని, లాస్ అలమస్ జాతీయ ప్రయోగశాలలో విజ్ఞాన వేత్తలు బంగారు ముక్కను తీసుకుని, అవతలి వస్తువు కనబడేంత వలుచగా సాగదీశారు. దీని మందం అంగుళంలో పది లక్షల పంతు కన్నా తక్కువ.

మీకు తెలుసా?

1. కలకత్తా నగరాన్ని నిర్మించినవారు ఎవ్వరు?
2. క్రైస్తవ మతం గురించి తెలుసుకోడానికి అసత్య కనబరచిన మొగల్ చక్రవర్తి ఎవరో మీకు తెలుసా?
3. అలెగ్జాండర్ భారతదండయాత్ర గురించి

- రావిన చరిత్రకారుడెవరు?
4. పందొమ్మిదో శతాబ్దంలో భారతదేశ భూభాగాన్ని కొంత ఆక్రమించుకున్న విదేశ రాజు ఎవరో మీకు తెలుసా?
5. భారతదేశంలో ఆంగ్ల విద్యా బోధనను ప్రారంభించిన వారెవరు?

(సమాధానాలు 64వ పేజీలో)

పరోపకారి

నౌరాయణవరం గ్రామంలో వుండే రమణయ్య చాలా పరోపకార బుద్ధిగలవాడు. ఒకసారి పెద్ద గాలివాన తాకిడికి గ్రామంలో చాలామంది గుడిసెలు పడిపోతే, అతను ఇంటింటికి తిరిగి చందాలు పోగుచేసి, నష్టపోయిన వాళ్ళందరికీ కొత్త గుడిసెలు కట్టించాడు. ఇందుకు దాదాపు గ్రామంలో కలిగిన వాళ్ళంతా సాయపడ్డారు. కాని, ధనగుస్తుడనే పావుకారు మాత్రం రమణయ్యకు ఒక్క పైసా కూడా చందా యివ్వలేదు.

రమణయ్య తనకు ఘనంగా చందా లిచ్చిన వాళ్ళ పేర్లు చెప్పబోతే, ధనగుస్తుడు అడ్డు తగిలి, "అనవసరంగా కంఠశోష పడకు. గుడిసెలు పోయిన వాళ్ళెవరూ వచ్చి డబ్బు కోసం దేవిరించ లేదు. ఎందుకో తెలుసా? అడుక్కోవడం ఎవరికీ యిష్టం వుండదు. అడుక్కునే

బుద్ధి వున్నవాళ్ళే, నీలాగా చందాలంటూ ఎగబడతారు. ఇందులో ఎంతో కొంత మిగుల్చుకోవాలని, నువ్వు అశపడుతున్న సంగతి నాకు తెలుసు. నీబోటి వాళ్ళకు, ఏనాడూ సహకరించను!" అన్నాడు.

గ్రామంలో చాలామంది రమణయ్యను దేవుడంటూ పొగిడారు. అయినా అతడికి తృప్తి కలగలేదు. ధనగుస్తుడు తనను నానా మాటలూ అన్నాడు గనక, ఎలాగైనా అతడికి బుద్ధిచెప్పాలని రమణయ్య తాపత్రయం.

ఉన్నట్టుండి ఒకరోజు, అతను ధనగుస్తుడి దగ్గరకు వెళ్ళి, "తెలుసో లేదో, గ్రామం, గ్రామం అంతా నన్ను పొగడు తున్నది. ఉన్నవాళ్ళలో నువ్వు తప్ప, అందరూ చందాలిచ్చారు. చందా యిచ్చి వుంటే, నీకూ తృప్తిగా వుండేది గదా!" అన్నాడు.

ధనగుప్తుడు కోపంగా, "నా దగ్గర ఎండరో అప్పులు తీసుకుని, రోజూ నన్ను పొగిడి వెళుతూంటారు. డబ్బున్నంత కాలం నేను యితరుల మెప్పు కోసం ఏమేమో చేయనవసరం లేదు. ఊరూ పేరూ లేని నీ వంటి చవటలే పరోపకారం అంటూ బయల్పేరుతారు. ఇతరులిచ్చిన డబ్బుతో పరోపకారం చేసి పొగడ్త లందుకుంటారు." అని అవమానించి పంపేశాడు.

రమణయ్యకు విపరీతంగా కోపం వచ్చింది. ఈ జరిగింది విని ఆతడి తండ్రి, "ధనగుప్తుడి నేరు మంచిది కాదు. అలాంటి వాడికి దూరంగా ఉండడం

ఈ త్రమం. నువ్వు పదిమందికి సాయపడాలనుకుంటే; సాయపడు. కాని, ఆ ధనగుప్తుణ్ణి గురించి పట్టించుకోకు," అని సలహా యిచ్చాడు.

తండ్రి సలహా రమణయ్యకు నచ్చలేదు. అతను స్నేహితులకు జరిగింది చెప్పుకున్నాడు. వాళ్ళు రమణయ్యను ఓదార్చుతూ, "ఆ ధనగుప్తుడన్నంత మాత్రాన నువ్వు చవటవైపోతావా? అలాంటివి పట్టించుకోకు," అన్నారు.

ఆశ్చర్యమేమంటే, రమణయ్య వల్ల ఉపకారం పొందినవాళ్ళు కూడా, "మీరు దేవుడిలాంటివారు కాబట్టి, అందరిచేతా మాటలుపడి మాకు ఇళ్ళు కట్టించారు," అని అతణ్ణి మెచ్చుకున్నారే తప్ప, ధనగుప్తుడి ప్రవర్తనను ఎవరూ ఖండించలేదు.

ఈ గొడవ విన్న ఊరిపెద్దలు, రమణయ్యను రచ్చబండ వద్దకు పిలిచి, "ఒరే, ధనగుప్తుడిది దుందుడుకు భోరణ్ణి. అయినదానికి, కానిదానికి మాట జారుతూంటాడు. నువ్వు బాధపడకు. అతగాణ్ణి మందలించాలనే మాకూ వున్నది. కాని, అందువల్ల ప్రయోజనం వుండదు. మమ్మల్ని పురుగుల కింద తీసిపారేస్తాడు," అన్నారు ఊరడిస్తూ.

ఇంత జరిగాక రమణయ్య, ధనగుప్తుణ్ణి గురించి కొంత లోతుగా ఆలోచించాడు.

ధనగుప్తుడికి బాగా డబ్బున్నది. గ్రామంలో
అందరికీ అతడితో అంతో యింతో అవ
సరం వున్నది. అందువల్లనే, ధనగుప్తుణ్ణి
తప్పు పట్టడానికి అందరూ భయపడు
తున్నారు !

తన కని తీరేలాగా ధనగుప్తుణ్ణి అవ
మానంపాలు చెయ్యడం ఎలా అని, రమ
ణయ్య పథకాలు వేస్తూండగా, అతడికి
ఒక మంచి అవకాశం చిక్కింది.

దూరప్రాంతం నుంచి మల్లుడొకడు
రమణయ్య ఇంటికి వచ్చి, "మల్లవిద్యలో
నాకు ఎన్నో మెలుకువలు తెలుసు. అవన్నీ
ప్రదర్శించి, మీ గ్రామస్థులకు వినోదం
కలిగిస్తాను. అందరూ కలిసి, నాకు వంద
వరహాలిస్తే తృప్తిపడతాను." అన్నాడు.

రమణయ్యకు, ధనగుప్తుడి మీద పగ
తీర్చుకునేందుకు, యిదే మంచి అదను
అనిపించి, "ఇటువంటి పనులు నావల్ల
కావు. గ్రామంలో ధనగుప్తుడనే ఆయన
వున్నాడు. ఆయనకు మల్లవిద్యలంటే భలే
సరదా. వెళ్ళి అడిగావంటే తప్పక
సహాయం చేస్తాడు." అన్నాడు.

మల్లుడు ధనగుప్తుడి ఇంటికి వెళ్ళి,
తన ప్రతిభను గురించి చెప్పుకుని,
"తమకు మల్లవిద్యలంటే చాలా యిష్ట
మని విన్నాను. నా వినోదప్రదర్శనకు
తగిన ఏర్పాట్లు చేయించి, బహుమతిగా
నూరు వరహా లిప్పించండి." అన్నాడు.

ధనగుప్తుడికి మల్లుడి మాటలు
వింటూనే చాలా కోపం వచ్చింది. ఆయన

మల్లుడి కేసి చీడపురుగును చూసి నట్టు చూస్తూ, "ఒళ్ళు పెంచుకుని తిండికోసం యితర్ల మీద ఆధారపడే వాళ్ళంటే, నాకు అసహ్యం. మల్లవిద్యలంటే, నాకు పరమ రోత. వచ్చిన దారినే వెళ్ళు," అని మల్లుణ్ణి అవమానించాడు.

మల్లుడు పళ్ళు కొరుకుతూ, రమణయ్య దగ్గరకు తిరిగి వచ్చి, "నువ్వు, నాకు అబద్ధం ఎందుకు చెప్పావు? అ ధన గుప్తుడికి మల్లవిద్యలంటే రోతట. నన్ను నానా మాటలూ అన్నాడు. నీ వల్ల బతుకులో మొదటిసారిగా మాటపడవలసి వచ్చింది," అన్నాడు.

"అలాగా! అ ధనగుప్తుడు కూడని మాటలంటూంటే పడి పూరుకున్నావా? నీవు మల్లుడివి కాదా—నీ విద్య చూపించ లేవా?" అన్నాడు రమణయ్య, మల్లుణ్ణి రెచ్చగొడుతూ.

"అవును, నా విద్య చూపిస్తాను!" అంటూ మల్లుడు, రమణయ్యను గట్టిగా నాలుగైదు దెబ్బలు వేశాడు.

రమణయ్య బాధతో మూలుగుతూ, "ఆ దుష్టుడు నిన్ను తిడితే, నన్ను కొడతావెందుకు?" అని అడిగాడు.

"నీకు వాడి మీద ఏదో పగ వున్నదని, నాకు అర్థమైంది. నా చేత వాణ్ణి కొట్టిం చాలని నువ్వు పథకం వేశావు. నేను మల్లుణ్ణి కాని, నీ నౌకరును కాదు. ధన గుప్తుడు, నీ కారణంగానే నన్ను తిట్టాడు. అందుకే నేను, నిన్ను కొట్టాను!" అని చెప్పి మల్లుడు వెళ్ళిపోయాడు.

ఈ సంగతి తెలిసిన రమణయ్య తండ్రి, అతణ్ణి గట్టిగా మందలిస్తూ, "అ ధన గుప్తుడు కందిరీగల తుట్టెలాంటివాడు. కోరి కదిలించి బాధలెందుకు తెచ్చు కుంటావు? ఇక ఏనాడూ అతడి జోలికి వెళ్ళకు. నిజమైన పరోపకారి తిట్లూ, దీవెనలూ రెంటినీ అంతగా పట్టించుకో కూడదు," అని చెప్పాడు.

ఆ తరువాత రమణయ్య, చందాల కంటూ పోయి, ఏనాడూ ధనగుప్తుడితో మాటపడలేదు.

10

[భల్లూకశేతుడు రక్కసిమూకకు నాయకుడుగా వుండేందుకు అంగీకరించలేదు. చేసేది లేక పద్మపాదుడు తిరిగి తన దేశానికి బయలుదేరాడు. అక్కడ పింగళుడు, పద్మపాదుడికి వారం రోజులు అతిథిగా వుండి, తరవాత భల్లూకశేతుడు వాహనంగా తన యిల్లు చేరాడు. ఇంటి ముందు అతనికి, తన తల్లి దీనంగా విచ్చుం అడుగుతూ వుండటం కంటపడింది. తరవాత—]

పింగళుడి కంఠస్వరం వింటూనే, తల్లి అతణ్ణి గుర్తించి, కళ్ళవెంట జలజల నీరు కారుస్తూ, "నాయనా, ఎన్నాళ్ళకు నిన్ను చూడగలిగాను!" అంటూ అతణ్ణి కావలించుకున్నది. పింగళుడు ఆమెను ఓదారుస్తూ, "అమ్మా, నీ స్థితి యిలా అవటానికి కారణం ఏమిటి? నేను ప్రయాణం అయి వెళ్ళేముందు నీకు వెయ్యి మొహరీలు యిచ్చాను గదా? ఆ

డబ్బు ఏమయింది? యింతకూ నా అన్నలు ఎక్కడ వున్నారు?" అని అడిగాడు. తల్లి వెంటనే జవాబు చెప్ప లేక కొట్టుమిట్టాడింది. చివరకు ఆమె కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ, "నీ అన్నల వల్లనే నాకి కష్టాలన్నీ వచ్చాయి. నువ్వు అటు వెళ్ళగానే, వాళ్ళిద్దరూ నన్ను తిట్టి కొట్టి, ఆ వెయ్యి మొహరీలూ లాక్కు పోయారు," అన్నది.

అంటూ తను వెంట తెచ్చిన సంచి మూత
పూడదీసి, అందులో వున్న బంగారం,
రత్నాలూ, మణులూ తల్లికి సంతోషంగా
చూపించాడు.

తల్లి ఆనందానికి మేరలేదు. ఆమె
రెండు చేతులతో సంచిలో వున్న బంగ
రాన్నీ, యితర విలువైన వస్తువులనూ
తాకి చూస్తూ, "నాయనా, నువ్వు అదృష్ట
శాలివి ! అందువల్లనే ఎన్నో ప్రమాదాలను
ఎదుర్కొని కూడా క్షేమంగా బయటపడ
గలిగావు. నాకు ఆకలి దహించుకు
పోతున్నది. ముందు బజారుకు వెళ్ళి,
యిన్ని రొట్టెలూ, ఏదైనా కూర తెచ్చి
పెట్టు!" అన్నది.

తల్లి మాటలకు పింగళుడు పకాలున
నవ్వాడు. తరవాత ఆమెను గోడ పక్కనే
వున్న ఒక పీటమీద కూర్చోపెట్టి, ముందు
పెద్ద విస్తరి పరిచి, తన వెంట వున్న
మంత్రాల సంచిని ఆమెకు చూపిస్తూ,
"అమ్మా, నీకు ఎలాంటి పదార్థాలు కావాలో
కోరుకో ! అన్నం, కూరలే కాదు, ఎన్ని
రకాల పిండివంటలైనా సరే, క్షణంలో
నీకు సమకూరుస్తాను," అన్నాడు.

"పింగళా, ఆకలితో ప్రాణం తడబడు
తున్న నాకు పిండివంటలెందుకు ?
ముందు బజారుకు వెళ్ళి యిన్ని రొట్టెలు
పట్టుకురా, చాలు!" అన్నది తల్లి.

తల్లి మాటలు వింటూనే పింగళుడు
నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. కన్న తల్లిని హింసించే
కటిక దుర్మార్గులు తన అవ్వలన్న సంగతి
అతనికి చాలా బాధ కలిగించింది.
అయినా, తనకై తాను ఆ సోదరులను
హతమార్చ ప్రయత్నించటం ధర్మం
అనిపించుకోదు.

పింగళుడు బక్కచిక్కిపోయిన తల్లిని
లేవనెత్తి ఇంట్లోకి తీసుకుపోతూ, "అమ్మా,
యిక నీవు దుఃఖించవలసిన అవసరం
లేదు. భగవంతుడి దయవల్ల నేను అన్ని
వరీక్షలకూ నిలబడి, ఎంతో డబ్బుతో
యిల్లు చేరాను. నీ కష్టాలూ, నా కష్టాలూ
కూడా యీ నాటితో తీరిపోయినై."

పింగళుడు తల్లి పక్కనే కూర్చుని సంచీలోకి చేయి పోనిచ్చి, మంత్రం పఠించి, అందులో నుంచి వేడివేడిగా వున్న రొట్టెలను బయటికి లాగాడు. యిదేదో వింతగా భావించి, ఆశ్చర్య పడుతున్న తల్లి మారుమాటాడక ముందే, పింగళుడు సంచీలోంచి ఒక్కొక్కటిగా పంచభక్ష్యపరమాన్నాచూ, నూట ఒక్క పిండిపంటలూ బయటికి లాగి, తల్లి ముందున్న విస్తట్లో, దాని చుట్టూ దొంతర్లుగా అమర్చాడు.

తల్లి ఆశ్చర్యానికి అంతులేదు. ఆమె తన ముందున్న తెనుబండారాలకేసి కళ్ళింత చేసుకు చూస్తూ, "నాయనా, యిది మంత్రమో, మహత్తే నాకు తెలియటంలేదు. అంత చిన్న సంచీలో యిన్ని పదార్థాలు ఎలా దాచగలిగావు?" అని అడిగింది.

పింగళుడు మంత్రాల సంచీని ముడిచి తన పక్కన పెట్టుకుని, ఒక్కొక్క పంట కాన్నే రుచి చూస్తూ, "అమ్మా, ఆదంతా తరవాత చెవుతాను. ముందు భోజనం ముగించు." అన్నాడు.

కొద్దిసేపట్లో పింగళుడితోపాటు తల్లి కూడా తృప్తిగా భుజించింది. పింగళుడు శాళీ పళ్లాలన్నిటినీ తిరిగి సంచీలో పెట్టి, దాన్ని తల్లికి అందిస్తూ, "అమ్మా, యీ

నాటి నుంచి నువ్వు పంట చేయనివ్వరం లేదు. యీ సంచీలో ఆహ్లాదమైన ఒక శక్తి వుంది. దాని ప్రభావంవల్ల మనం ఎలాంటి వస్తువును కోరుకుని, అందులో చెయ్యి పెడతామో, ఆ వస్తువు వెంటనే లభిస్తుంది. ఆ సమయంలో మనం పఠించ వలసిన మంత్రం యిది!" అంటూ తల్లి చెవిలో మంత్రం చెప్పి "ఈ రహస్యం ఎవరికీ తెలియనివ్వకు!" అన్నాడు.

అంతలో వీధివాకిట్లో ఎవరో పెద్దగా ఏడుస్తూ తల బాదుకుంటున్న ధ్వని అయింది. పింగళుడు అదేమిటో తెలుసు కునేందుకు వీధివాకిలి తెరిచి బయటికి చూశాడు. ఎదురుగా, గుమ్మం పక్కన

అన్నలిద్దరూ — జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ
చిరిగి మట్టి కొట్టుకున్న గుడ్డలతో, చింపిరి
తలలతో ఏడుస్తూ అతడికి కనిపించారు.

తన అన్నలిద్దరూ అంత దీనావస్థలో
కనబడేసరికి, పింగళుడిలో వారి మీద
ఎక్కడలేని సోదరప్రేమా వెల్లివిరిసింది.
అతడు వారిని సమీపించి, "అన్నల్లారా,
ఏడవకండి! దైవకృపవల్ల నేను యింత
ధనం సంపాదించి, క్షేమంగా యింటికి
తిరిగొచ్చాను. మన కష్టాలన్నీ తీరినై.
యిక మనం హాయిగా బతకవచ్చు." **అన్నాడు.**

పింగళుడు యిలా అనేసరికి జీవ
దత్తుడూ లక్ష్మదత్తుడూ ముఖాముఖాలు
చూసుకున్నారు. ఆ వెంటనే జీవదత్తుడు

మరింత పెద్దగా ఏడుస్తూ తల బాదుకుని,
"తమ్ముడూ, పింగళా! ఈ రోజుతో
మా జీవితాలు ముగిసి సత్తు. మేము
అమ్మకు ఎంత అన్యాయం చేశామో,
ఆమె నీకు చెప్పేవుంటుంది. ఇక ఏ
ముఖం పెట్టుకు మేము యీ యింట్లో
అడుగు పెట్టగలం! యింత కాలంగా నీ
రాకకోసమే ఎదురు చూస్తున్నాం. ఆ చిలక
సరస్సులో పడి చావదలుచుకున్నాం.
అప్పుడు గాని మా పాపాలకు తగిన
ప్రాయశ్చిత్తం జరిగినట్టు కాదు. అమ్మకు
వేయి నమస్కారాలు. మా తప్పులు
క్షమించు, యిక సెలవు!" అంటూ
వెనుదిరిగాడు. అతడితో పాటే లక్ష్మదత్తుడు
కూడా బయలుదేరాడు.

పింగళుడు చెంగున ఒక్క గంతులో అన్నలిద్దరికీ అడ్డంగా నిలబడి, "అన్నల్లారా, ఆగండి! యిప్పుడు మీరెక్కడికి వెళుతున్నారు?" అన్నాడు.

"ఎక్కడికా? ఆహ్లాహ్లా!" అంటూ జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ పిచ్చివాళ్ళలా నవ్వి, "తమ్ముడూ, దారి తోలుగు! మా పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తం జరిగి తీరవలసిందే! తల్లిని రంపాన రాసినపాపాలకు, ఆ చిలక సరస్సే శరణ్యం!" అంటూ ముందుకు నడవబోయారు.

ఇంతలో తల్లి కూడా వీధివాకిలి దగ్గరకు వచ్చి, తన పెద్దకొడుకులిద్దర్ని చూసి ఎంతో జాలిపడింది. అమె ఆ క్షణంలో, వాళ్ళిద్దరూ తనకు గతంలో చేసిన అన్యాయాన్ని మరిచిపోయి, ఎక్కడ లేని పుత్రప్రేమతో వారిని సమీపించి, "నాయనలారా, ఏడవకండి! దేవుడు దయవల్ల! మీ చిన్న తమ్ముడు ఎంతో ధనం సంపాదించి క్షేమంగా తిరిగివచ్చాడు. జరిగిపోయిన దాన్ని మరిచిపోయి, యిక నుంచైనా సుఖంగా కాలక్షేపం చేద్దాం!" అన్నది.

"అయితే మా పాపాలకు ప్రాయశ్చిత్తం మాటేమిటి?" అన్నారు జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ, ఏకకంఠంతో.

"పశ్చాత్తాపం అనేది అన్ని పాపాలను హరిస్తుంది. యిక వెనుదిరిగి యింట్లోకి రండి!" అన్నాడు పింగళుడు, జీవదత్తుడి చెయ్యి పట్టుకుంటూ.

దరించి, తల్లిని, పింగళుణ్ణి ఎంత ఆప్యాయంగా కావలించుకుని, "తినటానికైనా వంట పెట్టండి, ఆకలి దహించుకుందామి" అన్నారు.

పింగళుడు మంత్రాల సంచీ తీసుకుని, వంటగదిలోకి వెళ్ళి, తల్లికి దాన్ని యిచ్చి, అన్నల దగ్గరకు వచ్చి కూర్చున్నాడు. నాలుగైదు నిమిషాల తరవాత తల్లి రకరకాల భోజనపదార్థాలు పళ్ళాల్లో పెట్టుకుని వచ్చి పెద్ద కొడుకుల ముందు పెట్టింది.

జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ ఆవురావురు మంటూ కొంతసేపు తిని, ఆ తరవాత "అమ్మా, యిన్ని రకాల పదార్థాలు వండావెందుకు? మేమేమీ అతిథులం కాదు గదా! ఆనవసరంగా వబ్బు ఖర్చు," అన్నారు.

పింగళుడు నవ్వుతూ, "అన్నల్లారా! మనం ప్రతి రోజూ యిలాంటి భోజనమే చేయవచ్చు. కావాలంటే, యీ పట్టణంలో వున్న బీదసాదలకు కూడా, యింత విలువగల భోజనం పెట్టవచ్చు," అన్నాడు నెమ్మదిగా.

పింగళుడి మాటలు వింటూనే జీవదత్తుడు, లక్ష్మదత్తుడికి సంజ్ఞ చేశాడు. అతడు కూడా ఏదో అర్థమైందన్నట్టు తల వూపి వూరుకున్నాడు.

తల్లి కూడా తన పెద్దకొడుకులకు అడ్డుగా నిలబడి, "నాయనలారా, యిక యింట్లోకి వదండి! చిన్నతనం పల్ల, మీరు తెలిసీ తెలియక నాకేమైనా అన్యాయం చేసేవుంటే, తల్లినైన నేను మచ్చిపోగలను," అంటూ కొడుకులిద్దరి చేతులూ పట్టుకున్నది.

ఆ తరవాత ఆయిష్టంగానే ముక్కుతూ, మూలుగుతూ, జీవదత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ, యింట్లోకి వచ్చారు. తల్లి అప్పటికప్పుడు వాళ్ళిద్దరికీ స్నానానికి నీళ్ళు తోడి, కట్టుకునేందుకు పింగళుడు వెంట దెచ్చిన ఖరీదైన పట్టువస్త్రాలు యిచ్చింది. వాళ్ళిద్దరూ స్నానాలు చేసి, ఆ పట్టుదుస్తులు

ఆ రాత్రి బోజనాల తరవాత జీవ
దత్తుడూ, లక్ష్మదత్తుడూ చల్లగాలికి విధి
లోకి వెళ్ళవస్తామని బయలుదేరారు.
వాళ్ళిద్దరికీ పింగళుడు చాలా ధనం వెంట
బెట్టుకు వచ్చాడనేది తెలిసిపోయింది.
ఆ డబ్బు దొరకప్పుచ్చుకోవటం ఎట్లా?
అన్నది వాళ్ళకు పెద్దసమస్య. ఇంకొకటి:
జీవదత్తుడికి తన తల్లి ఆ ఉదయంగాని,
సాయంకాలంగాని పోయ్యి రాజేనినట్టు
కనబడలేదు. అతడు వంటగదిలోకి వెళ్ళి,
గదంతా పరీక్షించి వచ్చాడు. వంట
చెయ్యకుండానే, యిన్ని పదార్థాలు
ఎక్కడ నుంచి వస్తున్నవో అతడికి అర్థం
కాలేదు.

“పింగళుడు చాలా డబ్బు తెచ్చాడు.
అందులో సందేహం లేదు. పోతే, దాన్ని
మనం దొరకప్పుచ్చుకోవాలంటే మరి కొంత
కాలం పడుతుంది. మనం పశ్చాత్తాప
పడుతున్నామని అమ్మతో పాటు వాడికి
నమ్మకం కుదిరింది. అది అట్లా
వుంచుదాం. మనం యీ రెండు పూటలా
విందు భోజనాలు చేశాం కదా! వంటింట్లో
చూస్తే పోయ్యి రాజేసిన లక్షణాలే లేవు.
ఇది వింతగా లేదా?” అన్నాడు జీవ
దత్తుడు.

లక్ష్మదత్తుడు ఆశ్చర్యపడుతూ తల
పంకించి, “అలా అయితే, పింగళుడు

ఎదో మంత్రమో, తంత్రమో నేర్చుకు
వచ్చి, యిదంతా చేస్తూ వుండివుండాలి.
ఆందుచేతే వాడు అంత ధీమాగా పట్టి
ణంలో వున్న బీదసాదలందరికీ యీ
భోజనమే పెట్టవచ్చని అన్నాడు. సమయం
కనిపెట్టి అమ్మనడిగితే, యీ రహస్యం
బయటపెట్టేస్తుంది,” అన్నాడు.

అన్నదమ్ములిద్దరూ మర్నాడు
పింగళుడు యింటలేని సమయం కనిపెట్టి,
తల్లి పక్క చేరి, యీ సంగతి అడిగారు.
అమె చాలా సేపటివరకూ పింగళుడు
తెచ్చిన మంత్రాల సంచీని గురించి చెప్ప
లేదు. కాని కొడుకులిద్దరూ బతిమాలే
సరికి, మరెవరికీ తెలియకూడని రహస్యం

అంటూ మంత్రాల సంచి తెచ్చి వాళ్ళిద్దరికీ చూపింది.

“అమ్మా, ఆ మంత్రం ఏదో నాకు చెప్పు! నాకు యీ క్షణాన జీవేబీలు తినాలనివుంది,” అన్నాడు జీవదత్తుడు.

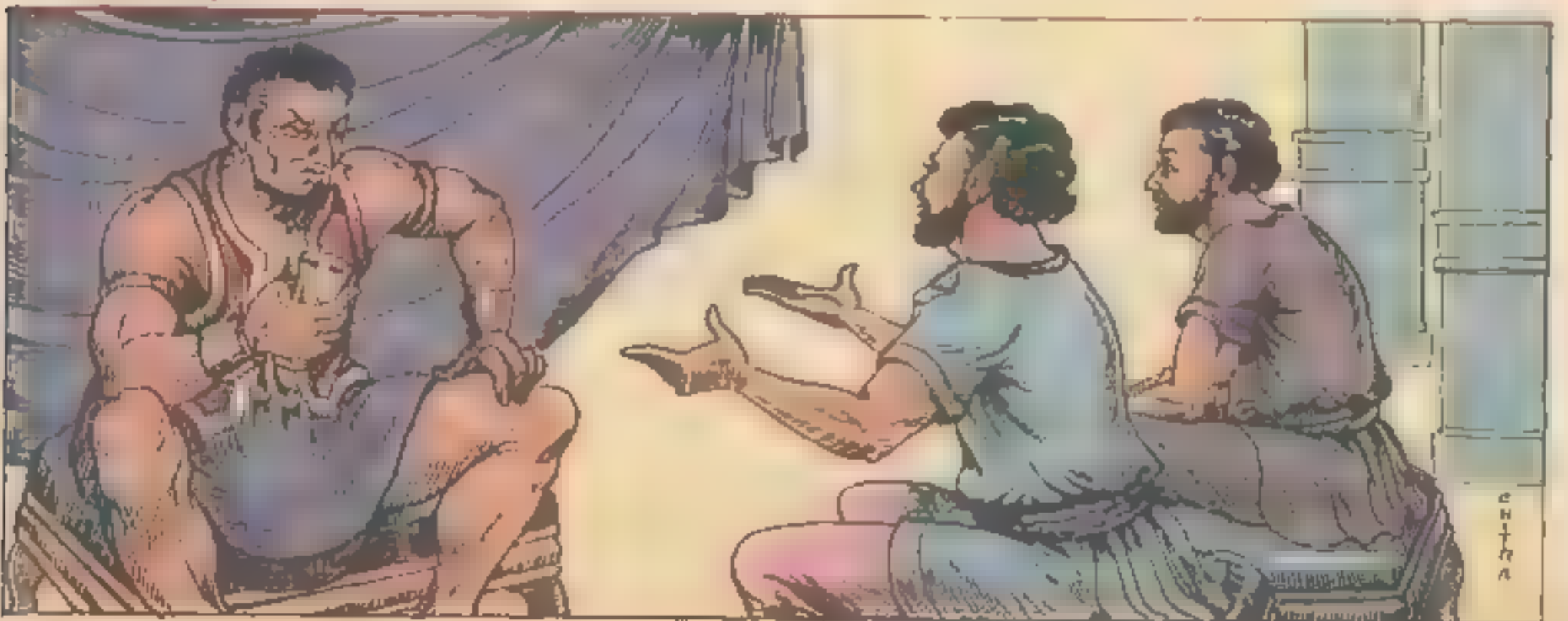
తల్లి కొడుకుల మీది ప్రేమకొద్దీ, వాళ్ళు లోగడ తనను పెట్టిన హింసలు మరిచిపోయి, వాళ్ళకు ఆ మంత్రం చెప్పి, సంచీలోంచి వాళ్ళ చేత, కావలసిన పదార్థాలన్నీ బయటికి తీయించింది. దానితో జీవదత్తుడి, లక్ష్మదత్తుడి అనందం హద్దులు దాటిపోయింది.

ఆ రాత్రి వాళ్ళిద్దరూ పింగళుడి మీదా, తల్లి మీదా కుట్ర పన్నారు. ముందు పింగళుణ్ణి యింట్లో లేకుండా చేస్తే, తల్లి తమనేమీ చేయలేదని వాళ్ళకు తెలుసు. కాని, పింగళుణ్ణి వదిలించుకోవటం ఎట్లా?

“మొన్న పెద్ద బజారున వస్తూంటే, ఒక ఓడసరంగు కనిపించాడు. అతడికి సముద్రాల మీద పడవలు నడిపేందుకు యువకులైన నావికులు కావాలట! అవ

సరం అయితే, ఎంత డబ్బయినా యిచ్చి, ఇంటి పెద్దల నుంచి యువకులను కొంటున్నాడు. మనం ఆయనతో మాట్లాడి, పింగళుణ్ణి అతడికి అమ్మేద్దాం! మనం యీ యింటికి పెద్దవాళ్ళం గదా?” అన్నాడు జీవదత్తుడు.

“మంచి యోచన! ఆ సరంగును కలుసుకుని మాట్లాడదాం పద,” అన్నాడు లక్ష్మదత్తుడు. అన్నదమ్ములిద్దరూ సరంగు విడిది చేసిన యింటికి పోయారు. అతడు వీళ్ళకు అన్ని మర్యాదలూ చేసి వచ్చిన పనేమిటని అడిగాడు. అప్పుడు జీవదత్తుడు లేని దుఃఖం తెచ్చిపెట్టుకుని, “అయ్యా, సరంగుగారూ! మా తమ్ముడు పింగళుడనేవాడొకడున్నాడు. వాడు వర్తిగడుగ్గాయిలా తయారై యింటిపట్టున వుండక, అవసరం అయినప్పుడల్లా వృద్ధురాలైన మా అమ్మనూ, మమ్మల్ని హింసించి డబ్బు గుంజుకుపోతూంటాడు. వాడిని వదిలించుకోవటం ఎలాగో మాకు తెలియకుండావుంది,” అన్నాడు. — (ఇంకావుంది)

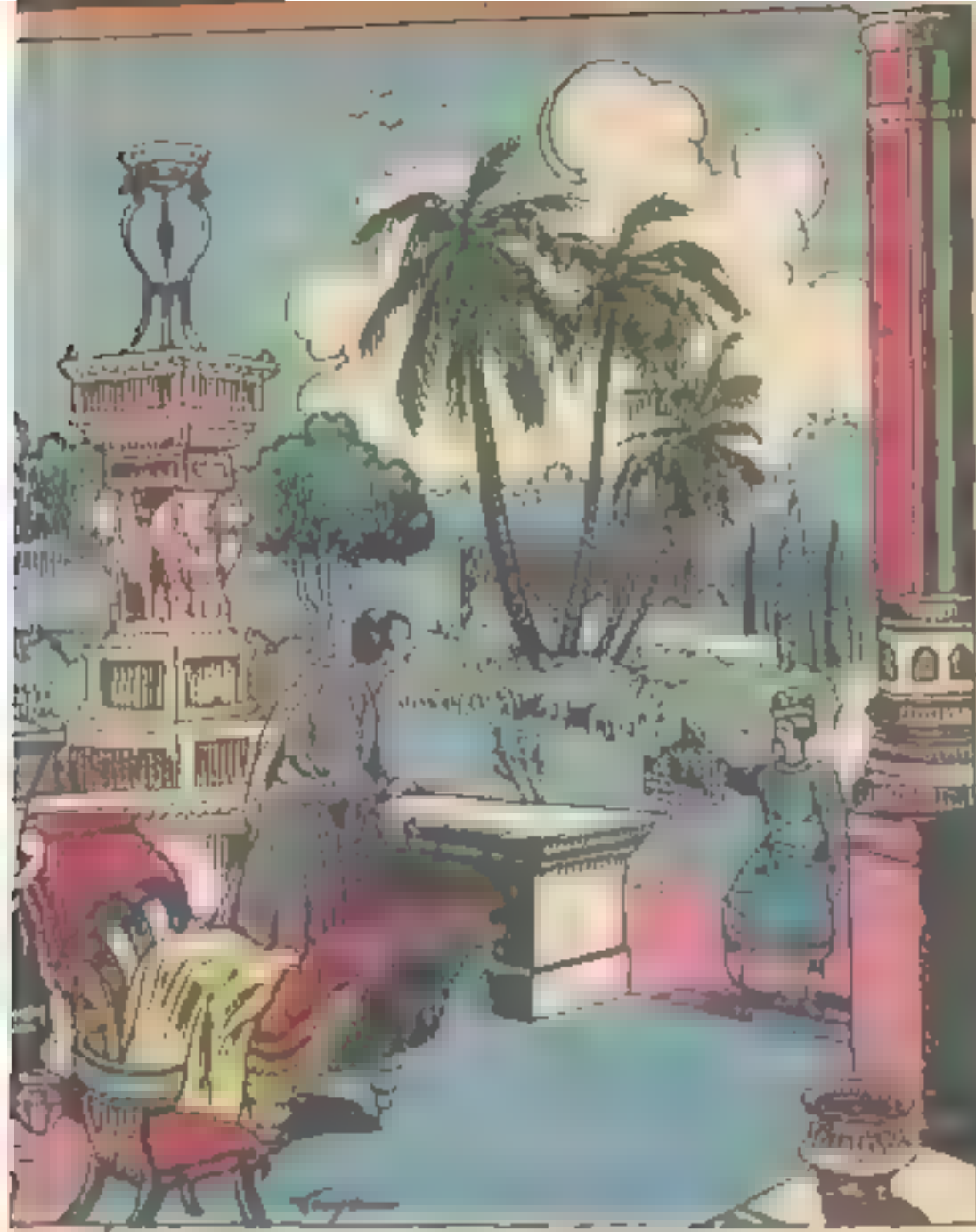

మనిషిలాంటి చిలుక

పట్టువదలని విక్రమార్కుడు చెట్టువద్దకు తిరిగివెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, ఇంత అర్ధరాత్రివేళ, యీ భయంకర శ్మశాన ప్రదేశాన నువ్వు పడుతున్న శ్రమ చూస్తూంటే, నాకు జాలి కలుగుతున్నది. చేపట్టిన కార్యం సాధించి తీరాలనే పట్టుదల మెచ్చదగిందే. కాని, అది నీ కోసమా, పరుల కోసమా అన్న సంశయం నన్ను వేధిస్తున్నది. ఒకవేళ, నీ యింత కఠోర దీక్ష పరుల కోసమైతే మాత్రం, నువ్వు తగు జాగ్రత్తతో మెలగాలి. ఒక్కొక్కసారి సహాయం పొందిన వాళ్ళ నుంచి, సన్మానం జరగకపోగా, అవమానం ఎదురయ్యే ప్రమాదం వున్నది. ఇందుకు ఉదాహరణగా నీకు, మనిషిలాంటి చిలుక కథ

బేతాళ కథలు

చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా విను," అంటూ యిలా చెప్పసాగాడు :

ధారానగరంలో నివసించే సుదర్శనుడికి అందమూ, వినయశీలతా వున్న భార్య, బుద్ధిమంతులైన పిల్లలూ వున్నారు. అనుభవించడానికి పెద్ద ఆస్తి వున్నది. అన్నీ వున్నప్పటికీ ఎందుకో ఆయన ఎప్పుడూ దిగులుగా వుండేవాడు. ఎంత మంది, ఎన్నివిధాలుగా ప్రయత్నించినా, ఆయన మనసుకు ఉల్లాసం కలిగేది కాదు.

ఒకరోజున చిన్న పంజరంతో ఒక మనిషి సుదర్శనుడి దగ్గరకు వచ్చాడు. పంజరంలో అందమైన రామచిలుక వున్నది. ఆ మనిషి సుదర్శనుడితో,

"అయ్యా, ఇది మాటలు నేర్చిన చిలుక. తమకు మానసికోల్లాసం కలిగించే ఎన్నో కథలు చెప్పగలదు. వెయ్యి వరహాలిస్తే, దీన్ని మీకిస్తాను," అన్నాడు.

సుదర్శనుడు చిలుకను పరీక్షించి చూశాడు. దాని మాటలు వింటూంటే, ఆయన కెంతో ముచ్చట వేసింది. వెయ్యి వరహాలిచ్చి, దానిని కొన్నాడు.

మొదట్లో ఇంట్లోని వారందరూ కూడా చిలుక అంటే యిష్టపడేవారు. కానీ, సుదర్శనుడు రోజంతా చిలుక ధ్యాసలోనే వుండడంతో, మిగతా అందరికీ చిలుక అంటే అసూయ బయల్పడింది. దాని ధ్యాసలోపడి సుదర్శనుడు, భార్యతో మాట్లాడడం తగ్గించేశాడు. వ్యాపార విషయాలన్నీ పిల్లలకు వదిలి పెట్టేశాడు.

ఈ ధోరణి బాగా లేదని ఇంట్లో ఎవరైనా అంటే, ఆయన, "నా మనసులో వున్న దిగులును చిలుక మాత్రమే పోగొడు తున్నది," అని బదులిచ్చేవాడు.

"చిలుక మరీ అంత తెలివైనదైతే, నీ మనసులోని దిగులు ఎలా పోతుందో, ఉపాయం చెప్పలేదా?" అన్నారు సుదర్శనుడి పిల్లలు.

అదీ నిజమేనని ఆయన చిలుకను తన దిగులుపోయే ఉపాయం గురించి అడిగాడు.

“పంజరంలో వున్నవాళ్ళు, ఎదుటి వాళ్ళ దిగులు పోగొట్టుకొన్నారు కానీ, తమ దిగులు పోగొట్టుకోలేదు. నీవు, నీ కోసం మాత్రమే కాక, యితరుల కోసం కూడా జీవించడం అలవాటు చేసుకుంటే — స్వార్థం అనే పంజరం నుంచి బయట పడి — దిగులును పోగొట్టుకోగలుగుతావు.” అని చెప్పింది చిలుక.

ఆరోజు నుంచి సుదర్శనుడు తనకున్న దానితో, లేనివారిని ఆదుకొనడం ప్రారంభించాడు. ఆ విధంగా అతడికి పది మందిలో మంచి పేరు వచ్చింది.

ఇప్పుడు నిజంగానే సుదర్శనుడి మనసుకెంతో సంతోషంగా వుంటున్నది. అతడు అస్తమానం చిలుకతో కాలంగడవడం తగ్గించి, వ్యాపార వ్యవహారాలు కూడా చూడసాగాడు.

తండ్రి దానగుణం పిల్లలకు నచ్చలేదు. వాళ్ళొక రోజున సుదర్శనుడితో, “చిలుక మనిషిలా మాట్లాడడం అసహజం! మనం నేర్చిన పలుకులు తిరిగి చెప్పడం వరకే వాటివల్ల అవుతుంది. కానీ, పూర్తిగా మనిషిలా ఆలోచించడం చిలుకకు సాధ్యపడదు. ఇదేదో మంత్రపు చిలుక అని మాకు అనుమానంగా వున్నది. మీవద్ద వున్న డబ్బును దానంగా పొందడానికని ఎవడో, ఈ

చిలుకను మీ వద్దకు పంపించాడని, మాకు అనిపిస్తున్నది.” అన్నారు.

సుదర్శనుడు చిలుకను, “సాధారణంగా పక్షులేమీ ఆలోచించలేవు. నీకిలాంటి శక్తి ఎలా వచ్చింది?” అని అడిగాడు.

“ఒకప్పుడు విక్రమార్కుడనే రాజు చిలుక రూపంలో జీవించాడు. అప్పుడాయన ఒక చిలుకను వివాహం చేసుకున్నాడు. ఆ దంపతులు మా పూర్వీకులు,” అని చెప్పింది చిలుక.

సుదర్శనుడు యీ జవాబుకు తృప్తి చెందాడు; కాని ఆయన పిల్లలకు తృప్తి కలగలేదు. ఆయన చిలుకకు అడిగిన వన్నీ పెట్టేవాడు.

“నువ్వు ఎన్ని యిచ్చి ఏం లాభం? స్వేచ్ఛను యిస్తే ఆనందపడతాను.” అనేది చిలుక.

“నీకు ఏదైనా యివ్వగలిను కానీ, స్వేచ్ఛను యిచ్చి నిన్ను వదులుకోలేను.” అని సుదర్శనుడు ఖచ్చితంగా చెప్పేశాడు.

ఆ తరువాత చిలుక చాలా సార్లు సుదర్శనుణ్ణి, తనకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించమని వేడుకున్నది. అయినా, ఒక సారి సుదర్శనుడు పంజరం తలుపు మూయడం మరిచిపోతే అది పారిపోలేదు.

ఇందుకు సుదర్శనుడు ఆశ్చర్యపడి, “నీకు స్వేచ్ఛ కావాలని వున్నది కదా, అనుకోకుండా వచ్చిన అవకాశాన్ని

ఎందుకు నీవు ఉపయోగించుకోలేదు?” అని చిలుకను అడిగాడు.

“నేను లోగడ ఏ వంశందాన్నో చెప్పా గదా, తప్పు పనులు చెయ్యలేను. నన్ను వెయ్యి వరహాలు పెట్టి కొన్నావు. అందు వల్ల, నీకు నా మీద అన్ని హక్కులూ వున్నవి. నీవు మనస్ఫూర్తిగా అనుమతించితే తప్పు యిక్కణ్ణించి వెళ్ళలేను,” అన్నది చిలుక.

అనాటి నుంచీ సుదర్శనుడు పంజరం తలుపు మూయడంలో అంత శ్రద్ధ వహించేవాడు కాదు. ఒకరోజున చిలుక అయనతో, “అయ్యా, నువ్వు తలుపు మూయడంలో అశ్రద్ధ చూపకు. అపకాశం వస్తూంటే, నా మనసు దుర్బలమవుతున్నది. ఏదో ఒకరోజున పారిపోయినా పోగలను,” అన్నది.

సుదర్శనుడు, “పారిపోవాలన్న బుద్ధి వున్నదానివి. ఆ విషయం ముందు నాతో హెచ్చరించడమెందుకు?” అని అడిగాడు.

దానికి చిలుక, “చాలామందికి తప్పు చేయకూడదనే వుంటుంది. అపకాశం దొరికితే మాత్రం కొంతమంది తప్పు చేయకుండా వుండలేరు. నేను విక్రమార్కుడి వంశందాన్నే కానీ; విక్రమార్కుడంత గొప్పదాన్ని కాదు. తప్పు చేయడం నాకిష్టముండదు! దయచేసి నన్ను లోభ పెట్ట

వద్దు. పంజరం తలుపు జాగ్రత్తగా వెయ్యి," అన్నది.

ఇదంతా ఆయన, తన భార్య బిడ్డలకు చెబితే, వాళ్ళకు చిలుక మీద మరింత అనుమానం కలిగి, "ఇది చాలా ప్రమాద కరమైన చిలుక. దీనిపల్ల మీకూ, మన కుటుంబానికీ ముప్పు రాగలదు," అన్నారు.

అందుకు తగ్గట్టే వారం తిరక్కుండా సుదర్శనుడికి ఏదో కొత్త రకం జబ్బు చేసింది. ఏ మందులకూ అది లొంగ లేదు. వైద్యుడు సుదర్శనుడితో, "మీ వ్యాధి లక్షణాలు చూడగా, రాజగంధి అనే మూలిక ఒక్కటే, దీన్ని కుదర్చ గలదని శాస్త్రం చెబుతున్నది. కాని, యీ ప్రాంతాల ఎక్కడా, ఆ మూలిక దొరకదు. ఏ ప్రాంతాల దొరుకుతుందో, నాకు తెలియదు," అన్నాడు.

"నాకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదిస్తానని మాట యిస్తే, ఆ మూలికను నేను తేగలను," అన్నది పంజరంలోని చిలుక.

"అసలే జబ్బుతో బాధపడుతున్నాను. నీవు లేకపోతే ఎలా?" అన్నాడు సుదర్శ నుడు దిగులుగా.

ఈ పరిస్థితి సుదర్శనుడి భార్య పిల్లలకు మంచి అవకాశం కలిగించింది. వాళ్ళు ఆయనకు చిలుక కారణంగానే ఏదో భయంకర వ్యాధి దాపురించిందంటూ,

చిలుకను పంజరంలోంచి వదిలిపెట్టారు. అయితే, చిలుక సుదర్శనుణ్ణి మోసగించ లేదు. మర్నాటికల్లా అది రాజగంధి మూలికను నేట కరుచుకుని వచ్చింది.

వైద్యుడు ఆ మూలికతో వైద్యం చేయగా, సుదర్శనుడికి వ్యాధి నయ మయింది. ఆయన చిలుకతో, "నీ మూలంగానే, నేను బతికి బయటపడ్డాను. నీవు వెళ్ళిపోతానంటే అభ్యంతరం పెట్టను. కాని, యిక్కడే వుండిపోతా నంటే చాలా సంతోషిస్తాను," అన్నాడు.

అందుకు చిలుక, "చాలా కాలం తర్వాత, నా వాళ్ళందరినీ కలుసు కున్నాను. తిరిగి వచ్చేటప్పుడు, త్వరలో

వస్త్రానని వాళ్ళకు చెప్పాను. నీవు, నా కోసం వెయ్యి వరహాలు ఖర్చు చేశావు. నేను, నీ ప్రాణాలనే నిలబెట్టాను. ఇంక నా స్వేచ్ఛకు అడ్డురాకు!" అని పంజరం లోంచి ఎగిరి వెళ్ళిపోయింది.

అది పోగానే సుదర్శనుడు బెంగ పడ్డాడు. భార్య పిల్లలు ఆయనతో, "అది మంత్రపు చిలుక! దానికోసం విచారించి మనసు పాడుచేసుకోకండి," అని ఒకటికి రెండుసార్లు చెప్పడమే కాక, ఆయనకు నమ్మకం కలిగించడం కోసం పండితులను పిలిపించారు.

వాళ్ళు, సుదర్శనుడితో, "మాట్లాడే చిలుకలు మంత్రగాళ్ళ సాధనాలు! అవి

ఇంట్లో నుంచి వెళ్ళిపోవడం శుభ సూచన," అన్నారు.

కాలక్రమేణా సుదర్శనుడు ఆ మాటలు నమ్మాడు.

కొన్నాళ్ళ తర్వాత నిజంగానే, అచిలుక తిరిగి సుదర్శనుడి వద్దకు వచ్చి, "నా కిక్కడి జీవితం అలవాటైపోయింది. నా వాళ్ళ మధ్య ఎంత ప్రయత్నించి యిమడలేక పోయాను. నేను, నీతోనే వుండిపోతాను. నిన్ను వదిలి పోవాలనుకున్నందుకు మన్నించు!" అన్నది.

సుదర్శనుడు అందుకు అంగీకరించక, పంజరాన్ని పాత సామానులుండే గదిలో పారవేయించి, దాన్ని పంపేశాడు.

ఆయన పిల్లలు ఈ త్యాగంగా, "అయితే, యింతకాలానికి అది మంత్రపు చిలుక అని, నీకూ నమ్మకం కలిగిందన్న మాట! అవునా?" అని అడిగారు.

సుదర్శనుడు ఆ ప్రశ్నకు బవాబు యివ్వకుండా, ఒకసారి కళ్ళు తుడుచుకుని పూరుకున్నాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, "రాజా, సుదర్శనుడు తన ప్రాణం కాపాడిన రామచిలుక, ఆశ్రయం కోరి తిరిగి వస్తే, ఎందుకు కాదన్నాడు? భార్యపిల్లలలాగే అతడూ, అది మంత్రపు చిలుక అని నమ్మాడా? ఈ సందేహానికి సమాధానం

తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావో, నీ తల పగులుతుంది.” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, “పండితులు అది మంత్రపు చిలుక అని చెప్పినప్పుడు, సుదర్శనుడు ఆ మాట నమ్మిన సంగతి నిజం. ధనంతోపాటు, తనపట్ల ఎంతో ప్రేమాదరాలున్న భార్యాపిల్లలున్నప్పటికీ, అతడేదో తెలియని లోటుతో అన్నివేళలా దిగులుగా వుండేవాడు. కాని, చిలుకను కొన్న తరువాత, అది తన మాటలతో, మంచి సలహాలతో అతడి దిగులును పోగొట్టింది. ఆ కారణంవల్లనే, సుదర్శనుడు చిలుక స్వేచ్ఛ కోరినప్పుడు, దానికి తానై స్వేచ్ఛ యివ్వడానికి ఒప్పుకోలేదు. చిలుక అతణ్ణి వ్యాధి నుంచి రక్షించేందుకు రాజగంధి మూలిక తెచ్చి, తిరిగి తన వాళ్ళ దగ్గరకు పోతానని చెప్పి, యిక తన స్వేచ్ఛకు అడ్డురావద్దని సుదర్శనుణ్ణి కోరింది. దానితో అతడికి ఆత్మబంధువుల పట్ల మనిషికి వుండవలసిన అప్యాయతా, బాధ్యతా అర్థమైంది. కాని అదే చిలుక

మరొకసారి తిరిగివచ్చి, తాను తన వాళ్ళ మధ్య జీవించలేనని చెప్పగానే, అతడికి దాని నిజరూపం తెలిసిపోయింది. అది మనిషిలాంటి చిలుక! చాలామంది మనుషులు తమ శక్తి సామర్థ్యాలతో సాధించలేనివి, గొప్పవాళ్ళ ద్వారా పొందే అవకాశం కలిగితే, తమ వాళ్ళను కూడా కాదని, వాళ్ళ పంచన చేరుతారు. అలాగే చిలుక కూడా తన తెలివితేటలను, తన వాళ్ళ కోసం ఉపయోగించాలనే బాధ్యత మరిచి, సుదర్శనుడు కల్పించే సౌఖ్యాల కోసం ఆశపడింది. ఆహార సంపాదన కోసం శ్రమపడవలసిన అవసరం, శత్రు భయం సుదర్శనుడి ఇంట దానికి లేవు. చిలుకలోని ఈ దౌర్బల్య గుణాన్ని పోగొట్టేందుకే, అతడు దానికి యిక తన యింట అశ్రయం యివ్వదలచలేదు.” అన్నాడు.

రాజుకు ఈవిధంగా మౌనభంగం కలగ గానే, బేతాళుడు శవంతోసహా మాయమై, తిరిగి చెప్తెక్కాడు. —(కల్పితం)

లంచగొండి

శిశ్యుంగేరి దేశపురాజు ఆస్థానంలో, కర్కటశాస్త్రి అనే ఒక జ్యోతిష్కుడుండేవాడు. అతడు తాను దేవీఉపాసకుణ్ణునీ, అమె కృపవల్ల ఏ విషయంలోనైనా నిజానిజాలు బయటపెట్టగలననీ రాజును నమ్మించాడు. ఆ కారణం చేత రాజు తన పద్ధతు పచ్చిన ఫిర్యాదుల గురించి కర్కట శాస్త్రికి చెప్పేవాడు. శాస్త్రి దేవీ కృపపేరుతో, ఎక్కువ లంచం యిచ్చిన వాళ్ళకు అనుకూలంగా రాజుచేత తీర్పు లిప్పిస్తూండేవాడు.

శాస్త్రి లంచగొండి అనీ, అతడనే దేవీకృప అబద్ధం అనీ, ఆస్థానంలో పుకార్లు బయలు పడినై. ఈ సంగతి విన్న రాజు, మంత్రిని యీ పుకార్లలో వున్న నిజమెంతో తెలుసుకోవడం ఎలా అని అడిగాడు. మంత్రి అయిన కొక ఉపాయం చెప్పాడు.

రాజు కర్కటశాస్త్రిని పిలిచి, “మన ఆస్థానద్వేగి శ్రీపతి, మరొకరిపై లంచగొండి అని ఫిర్యాదు చేశాడు. కొన్ని ముఖ్యమైన కారణాలవల్ల అతడి పేరు రహస్యంగా వుంచాను. శ్రీపతి ఆరోపణ ఎంతవరకు నిజమో తెలుసుకుని, రేపు నభలో బయటపెట్టండి. నిజంగా అతడు లంచ గొండి అయితే కఠినంగా శిక్షిస్తాను,” అన్నాడు.

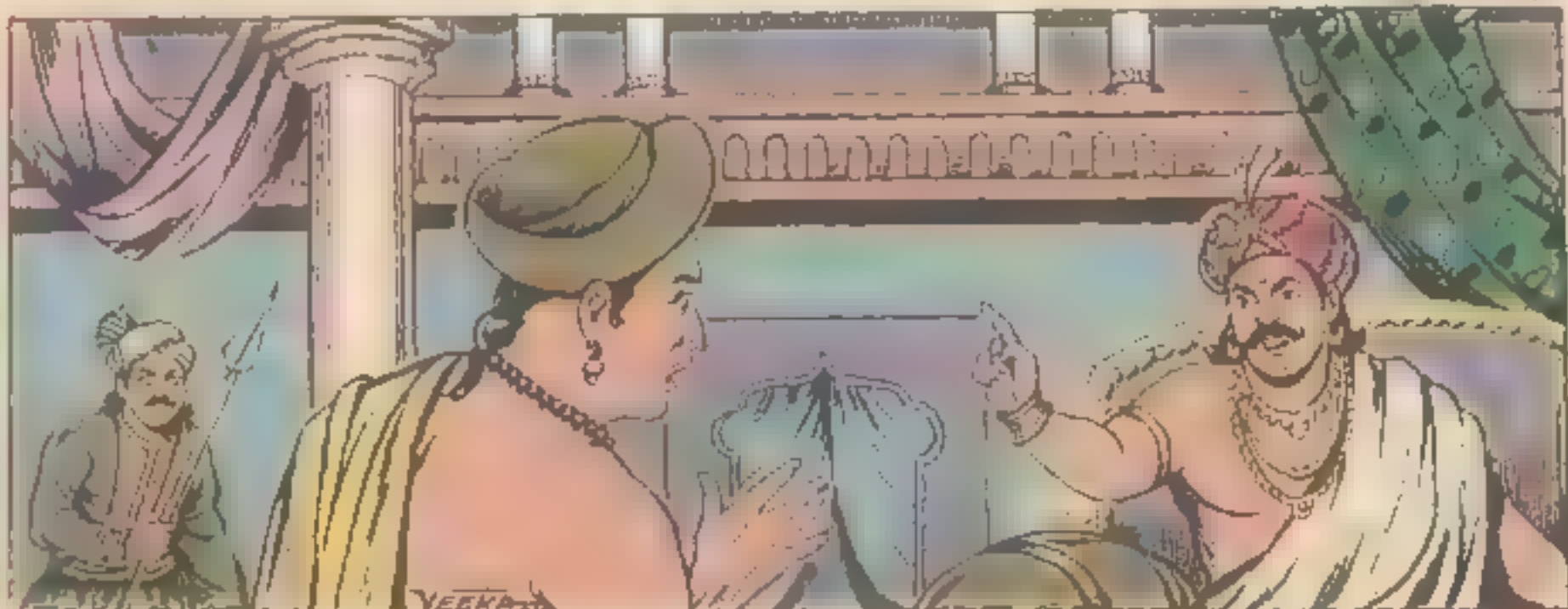
ఆ రాత్రి శ్రీపతి, శాస్త్రిని కలుసుకుని, “అయ్యా, నేనొకరిపై లంచగొండి అని రాజుగారికి ఫిర్యాదు చేశాను. అది నిజం అని తెలకపోతే రాజుగారు నన్ను కఠినంగా శిక్షిస్తారు. కనక, మీరు సాయపడాలి,” అని వెయ్యి మహాలు శాస్త్రి చేతిలో పెట్టాడు.

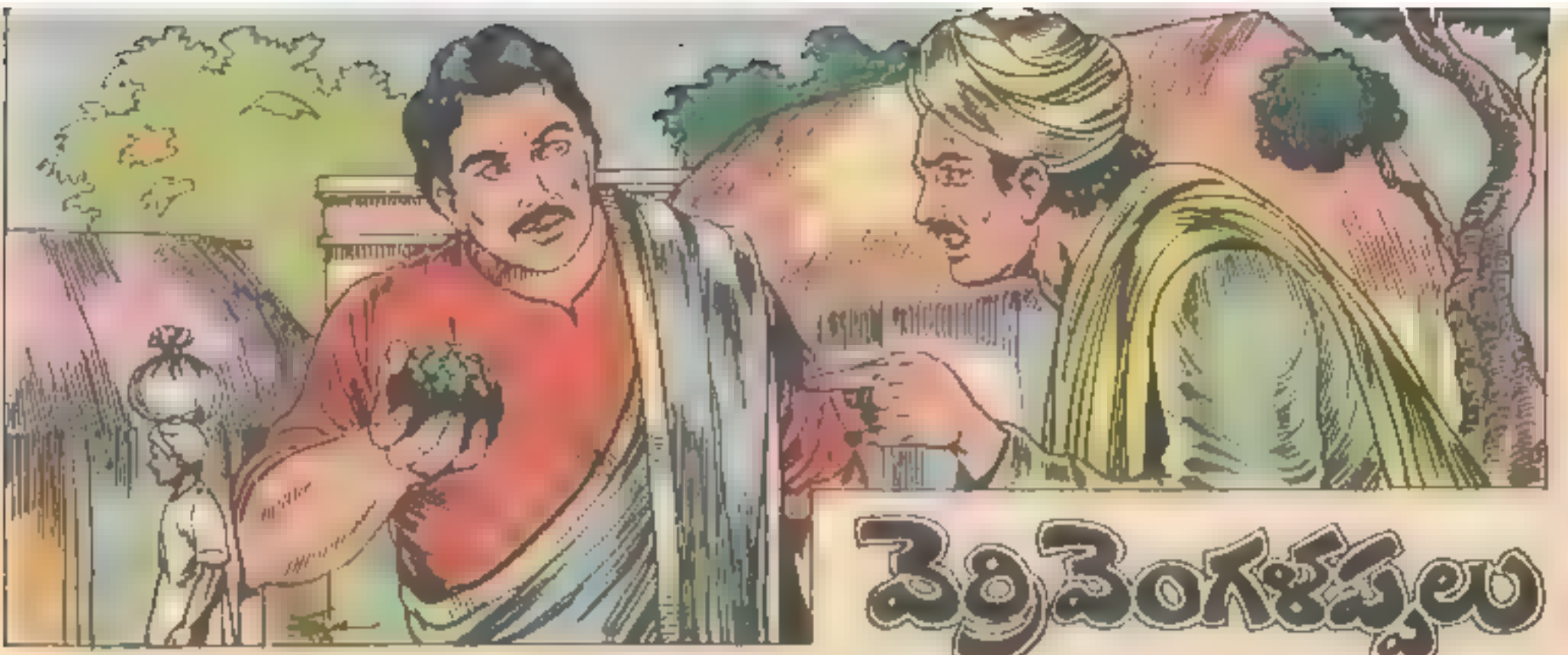
మర్నాడు శాస్త్రి నభకుపోయి, “దేవీకృప!” అంటూ కళ్ళు మూసుకు తెరిచి, “మహా రాజా, శ్రీపతి ఫిర్యాదు నిజం!” అన్నాడు.

రాజు వెంటనే భటులకు శాస్త్రిని బంధించమని ఆజ్ఞ యిచ్చాడు. శాస్త్రి పణికిపోతూ, “మహారాజా, నేనేం నేరం చేశానని బంధిస్తున్నారు?” అని అడిగాడు.

“శ్రీపతి, లంచగొండి అని ఫిర్యాదు చేసింది, నీ మీదే!” అన్నాడు రాజు.

—కోలార్ కృష్ణఅయ్యర్

వెత్తివెంగళప్పలు

సీతన్నకు సీతాఫలాలంటే ఎంతో యిష్టం. ఒక రోజున వాడు వీధిలో నడుస్తూండగా, కనకయ్య ఎదురయ్యాడు. అతడు ఎక్కడినుంచో, ఆ ఊరువచ్చి నెల రోజుల క్రితమే స్థిరపడ్డాడు. కనకయ్య చేతిలో సీతాఫలం వున్నది.

సీతన్న ఆశ్చర్యంగా, "ఇది సీతాఫలాల కాలం కాదే! ఈ పండు నీ కెక్కడిది?" అని అడిగాడు.

"ఇందులో ఆశ్చర్యమేముంది? మా దొడ్లోని మామిడిచెట్టు, ఏడాది పొడుగునా అన్ని రకాల ఫలాలూ యిస్తుంది," అన్నాడు కనకయ్య.

"అదెలా సాధ్యం?" అన్నాడు సీతన్న యింకా ఆశ్చర్యంగా.

"ఎందుకు సాధ్యం కాదు? నిత్యానంద యోగి మా ఇంటికి వచ్చి, మా బావి నీటిని మంత్రించి వెళ్ళాడు. అప్పటి నుంచి

యిలా జరుగుతున్నది. చాలా మంది మా బావినిళ్ళు అడుగుతున్నారు. నేనెవ్వరికీ యివ్వడం లేదు. అందరి చెట్లూ, అన్ని ఫలాలూ యిస్తూంటే, మరి నా గొప్పతనమేముంటుంది!" అని వెళ్ళి పోయాడు కనకయ్య.

కనకయ్య ఇల్లు అక్కడికి చాలా దూరం. అయినా, వెంటనే వెళ్ళి యీ వింతేమిటో చూసి రావాలనుకున్నాడు, సీతన్న. వాడు నాలుగడుగులు వేసి, వీధి చివరకు వెళ్ళేసరికి, పక్క సందులోంచి వేగంగా వస్తున్న గోవిందం కనిపించాడు.

సీతన్న వాడితో ఏదో చెప్పబోయేలోగా వాడే సీతన్నను ముందుగా పలకరించి, "ఒరేయ్, కనకయ్య ఇంటికి రారామా? నీ కొక మంచి వింత చూపిస్తాను," అన్నాడు.

“నాకూ తెలుసు. మామిడిచెట్టుకు సీతాఫలాలు కాయడమే కదా?” అన్నాడు సీతన్న.

“అదేం కాదు. వాడి దొడ్లో నాగుపాము ఒకటి, ఇంటికి వచ్చినవారందరినీ, పడగ పంచి ఆశీర్వాదిస్తున్నదట!” అన్నాడు గోవిందం.

ఇది విని సీతన్న ఆశ్చర్యపోతే, సీతన్న చెప్పిందానికి గోవిందం ఆశ్చర్యపోయాడు. అయితే కనకయ్య ఇంట్లో చాలా వింతలే వున్నాయన్నమాట! అనుకున్నారు వాళ్ళిద్దరూ.

సీతన్నా, గోవిందం కలిసి కనకయ్య ఇంటికి బయలుదేరారు. దారిలో వాళ్ళకు నాగులు అనేవాడు కనిపించాడు. వాడు

వాళ్ళతో. “కనకయ్య ఇంట్లో ఒక పారిజాత వృక్షం వున్నదట. అది పగలు పడుకుని, రాత్రి లేచి నుంచుని ఇంటికి కాపలా కాస్తుందట. ఇంకా విశేషమేమిటంటే— అది ఆకు తుంచితే ఏడుస్తుందట; కిత కితలు పెడితే నవ్వుతుందట!” అన్నాడు ఆమితమైన ఆశ్చర్యంతో.

“ఈ కనకయ్య ఎవడో మాయల మరాఠీలాగున్నాడే!” అంటూ ఆశ్చర్యపోయాడు సీతన్న.

ఈ ముగ్గురికీ దారిలో మరి కొంతమంది జతపడ్డారు. వాళ్ళల్లో ఒక్కొక్కడూ కనకయ్య ఇంటి గురించి ఒక్కొక్క వింత చెప్పాడు. కనకయ్య ఇంట్లో చీపురు దానంతటదే ఇల్లు ఊడుస్తుందని

ఒకడన్నాడు. అతడి ఇంట్లో తరగని
దబ్బు యిచ్చే అక్షయపాత్ర వున్నదని
మరొకడన్నాడు.

ఇలా మొత్తం పదిమందివాకా చేరి
కనకయ్య ఇంటికి వెళ్ళారు. ఆ సమ
యంలో కనకయ్య ఇంటి తలుపులు
మూసి వున్నవి. సీతన్న పోయి తలుపు
తట్టాడు. లోపలినుంచి ఎవరో వస్తున్న
అడుగుల చప్పుడు అందరికీ వినిపిం
చింది. ఇన్ని వింతలున్న కనకయ్య
ఇంట్లోని మనుషులు దేవతలా?
దయ్యాలా? వాళ్ళేలా వుంటారు? అన్న
ఆశ్రంలో వున్నారు వాళ్ళు.

కిర్రుమంటూ తలుపులు తెరుచు
కున్నవి. సుమారు పదిహేనేళ్ళ కుర్రాడు,

వచ్చిన వాళ్ళను చూసి ఆశ్చర్యంగా,
"ఎవరండీ, మీరు?" అని అడిగాడు.

"మీ ఇంట్లో వింతలు చూడడానికి
వచ్చాం," అన్నాడు సీతన్న.

"మా ఇంట్లో వింతలేమిటి?"
అన్నాడు కుర్రాడు ఆశ్చర్యపోతూ.

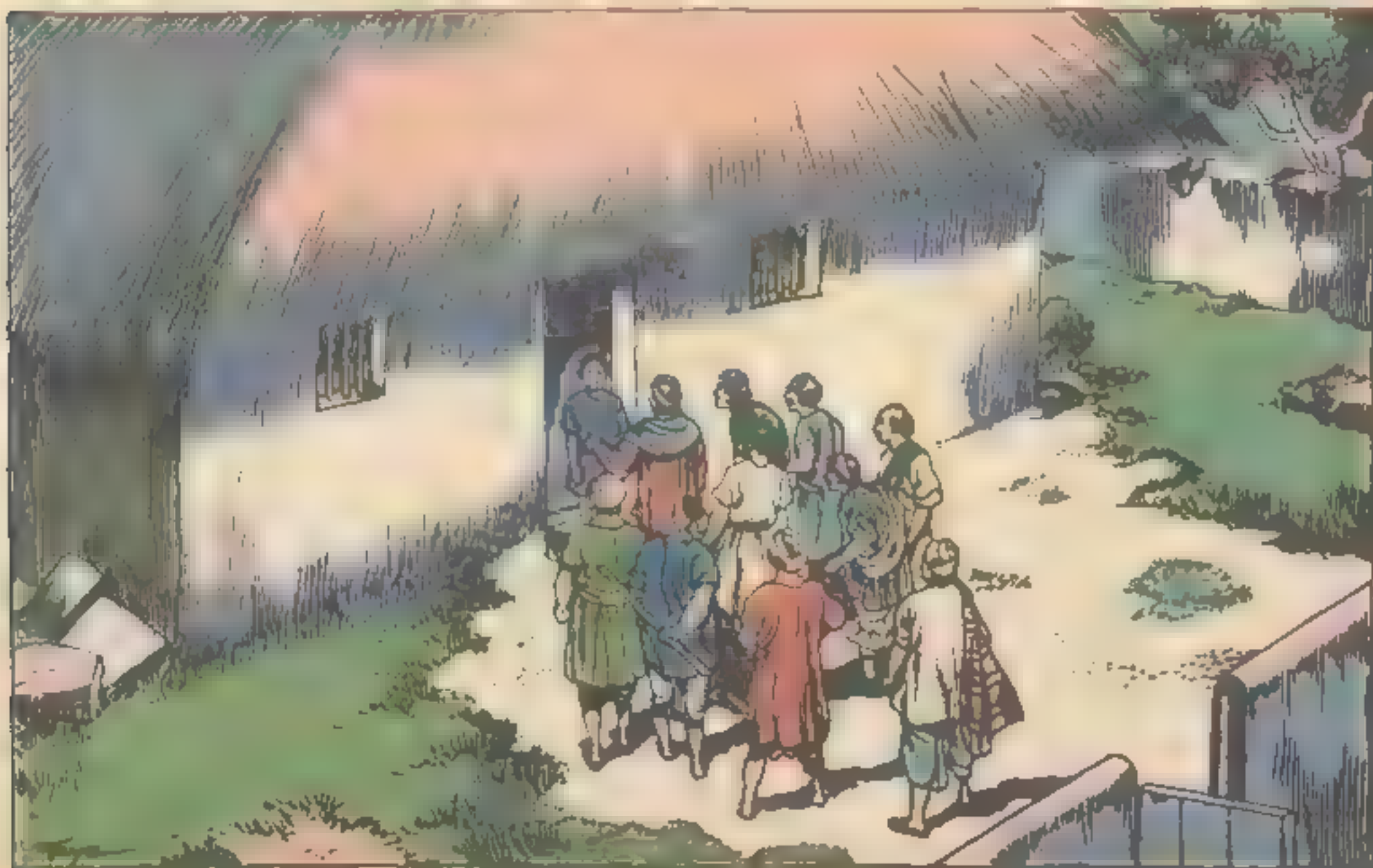
సీతన్న వింతల జాబితా వినిపించాడు.

"మీరే యింటికని వచ్చారో—మా
యింట్లో అలాంటి వింతలేమీ లేవు."
అన్నాడు కుర్రాడు.

"ఇది కనకయ్యగారిల్లెనా?" అని
అడిగాడు సీతన్న.

"అవును," అన్నాడు కుర్రాడు.

"కనకయ్యగారే మాకు, ఈ వింతల
గురించి చెప్పారు!" అన్నాడు సీతన్న.

“ ఏమో మరి. ఆయన అలా ఎందుకు చెప్పాడోగాని, వాటిల్లో ఒక్కటి నిజం కాదు,” అని తోపలికి వెళ్ళబోయాడు కుర్రాడు.

తన ఇంట్లోని వింతలు బయటివాళ్ళకు చూపించడం ఇష్టంలేక కుర్రవాడు అలా మాట్లాడుతున్నాడనుకుని, అందరూ కలిసి ఇంట్లోకి వెళ్ళారు. ఆ కుర్రవాడు చెప్పింది నిజమే! తోపల ఏ వింతలూ లేవు. కనకయ్య దొడ్లో బావీలేదు, చెట్లు కూడా లేవు.

వచ్చిన పదిమందికి చాలా కోపం వచ్చింది. వాళ్ళు అక్కడినుంచి దూకుడుగా, కనకయ్యను వెతుకుతూ

బయలుదేరారు. దారిలో వాళ్ళకు ఒక చోట కనకయ్య కనిపించాడు.

సీతన్న అతణ్ణి కోపంగా. “నువ్వు, మా అందరికీ అన్నీ అబద్ధాలు చెప్పావు. అవునా?” అని అడిగాడు.

“అవును,” అన్నాడు కనకయ్య తెలుక్కుండా.

“అలా ఎందుకు చెప్పావు?” అన్నాడు సీతన్న ఉగ్రుడైపోతూ.

“కొత్తగా ఏదైనా గ్రామం వెళ్ళి నివాసం ఏర్పరచుకున్నప్పుడు, ఆ గ్రామంలో వెర్రి వెంగళప్పలెవరో, తెలివైన వాళ్ళెవరో ఎలా తెలుస్తుంది?” అన్నాడు కనకయ్య.

“అబద్ధాలు చెబితే తెలుస్తుందా?” అన్నాడు గోవిందం రెట్టిస్తున్న ధోరణిలో.

“ఎందుకు తెలియదు? నా అబద్ధాలు నమ్మిన వాళ్ళందరూ, వెర్రి వెంగళప్పలే గదా!” అని జవాబిచ్చాడు కనకయ్య.

సీతన్నా, మిగతావాళ్ళూ ముఖముఖాలు చూసుకున్నారు. ఏమనాలో వాళ్ళకు తోచలేదు.

కొద్దిసేపాగి గోవిందం నెమ్మదిగా, “నీ అబద్ధాలు ఎవరెవరు నమ్మారో, నీకెలా తెలుస్తుంది?” అని అడిగాడు.

“నా అబద్ధాలు నమ్మినవాళ్ళు, మా ఇంటికి వెళతారు. మా అబ్బాయి వాళ్ళను

చూస్తాడు. ఒకసారి చూసిన ముఖాల్ని
వాడు మళ్ళీ మరిచిపోడు — వాణ్ణి డిగి
తెలుసుకుంటాను." అన్నాడు కనకయ్య.

"నువ్విప్పుడు ఇంటికి వెళుతున్నావా?"
అన్నాడు సీతన్న.

"లేదు. ఊళ్ళో యింకా చాలా పను
లున్నవి," అన్నాడు కనకయ్య.

సీతన్నా, అతడి వెంటవున్న వాళ్ళూ,
కనకయ్యకు వస్తాం అని చెప్పి, సరాసరి
అతడి ఇంటికి వెళ్ళారు.

"మళ్ళీ ఏందుకు వచ్చారు?"
అన్నాడు కనకయ్య కొడుకు.

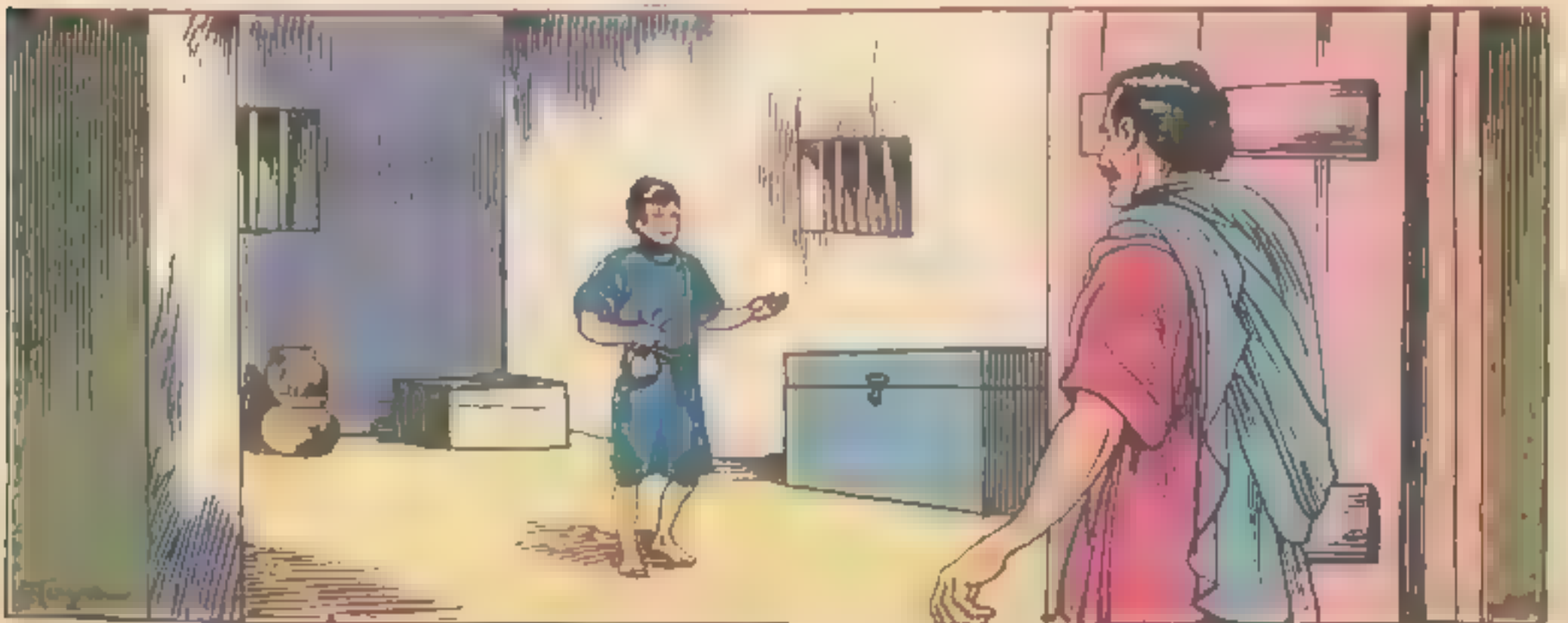
"అందరం తలో పరహా యిచ్చు
కుంటాం. మేము, మీ ఇంటికి వచ్చి,
వింతల గురించి అడిగినట్టు, మీ నాన్నకు
చెప్పకూడదు, సరేనా?" అని అడిగాడు
సీతన్న.

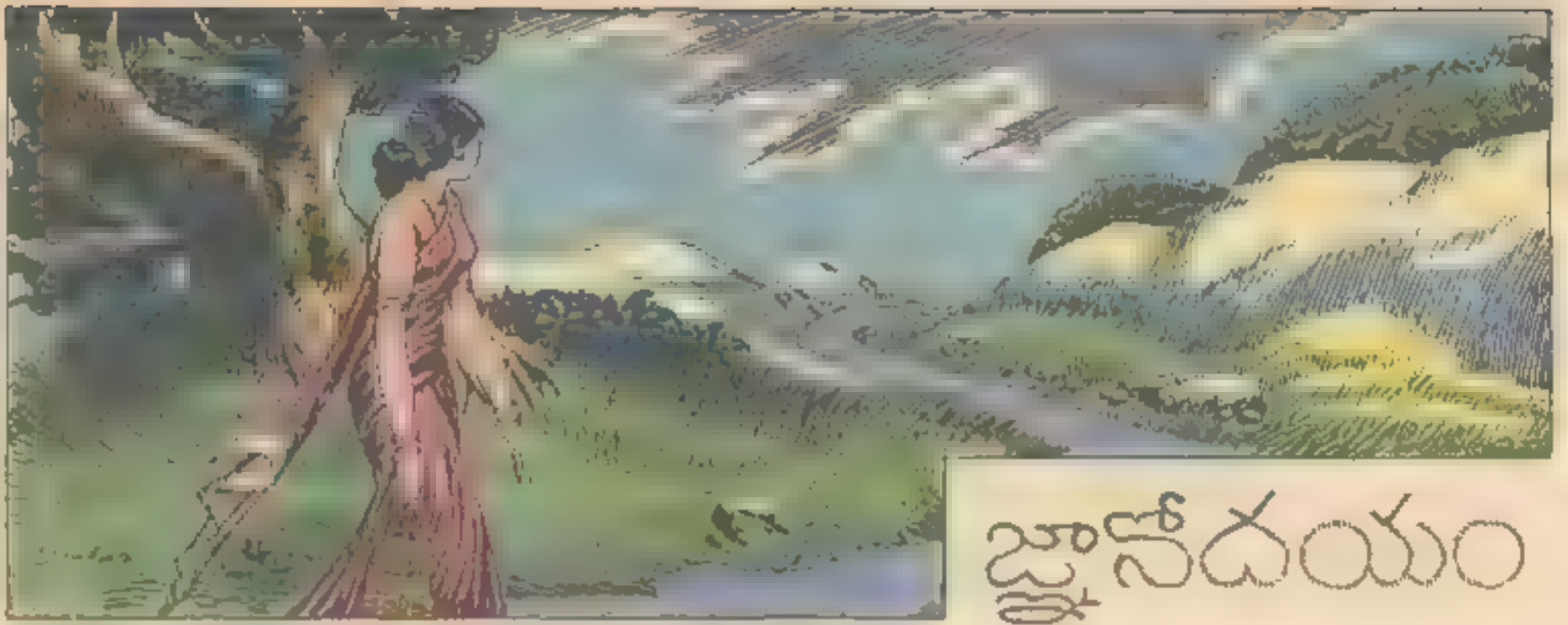
అలాగే చెప్పను, అని కనకయ్య
కొడుకు అన్న తర్వాత, సీతన్న వాడికి
పది పరహాలు యిచ్చి, మిగతా వాళ్ళతో
బయలుదేరి వెళ్ళాడు.

కనకయ్య ఊరంతా తిరిగి రాత్రికి
ఇల్లు చేరాడు. కనకయ్య కొడుకు,
తండ్రిని చూడగానే, "ఉదయం నుంచి,
సాయంకాలం దాక వచ్చిన వాళ్ళవల్ల,
మొత్తం ఐదు పందల పరహాలు పసూ
లైంది. నువ్వు, అప్పు చెయ్యకుండా
వ్యాపారం మొదలుపెట్టవచ్చు," అన్నాడు
సంతోషంగా నవ్వుతూ.

"అవును, వ్యాపారం కూడా ఇలాంటి
ఊళ్ళోనే మంచి లాభసాటిగా సాగు
తుంది. వెర్రి వెంగళప్ప అయిన వాడి
కంటే — తనను వెర్రి వెంగళప్ప అని
ఎవరూ అనుకోకూడదనుకుంటారే —
అలాంటి వాళ్ళవల్లే, మనకు లాభం
ఎక్కువ. ఈ ఊళ్ళో అలాంటివాళ్ళు
చాలామంది వున్నారు," అన్నాడు కన
కయ్య ఉత్సాహంగా.

మర్నాడు కనకయ్య పాడిగేదెల్ని
కొని, ఆ ఊళ్ళో పాల వ్యాపారం ప్రారం
భించాడు. అతడి వ్యాపారం మూడు
పువ్వులూ, ఆరుకాయలుగా వర్ధిల్లింది.

జ్ఞానోదయం

బ్రహ్మచతుడు కాశీరాజ్యాన్ని వరిపాలిస్తుండగా బోధిసత్వుడు కోస్తలరాజుగా జన్మించాడు. అయినకు సత్యసేనుడని ఒక కుమారుడుండేవాడు. యుక్తవయసు రాగానే రాజు సత్యసేనుణ్ణి యువరాజుగా చేశాడు. యువరాజు భార్య శంబులాదేవి అపురూప సౌందర్యవతి.

దురదృష్టవశాత్తూ యువరాజుకు భయంకరమైన కుష్టు వ్యాధి వచ్చింది. ఎంతమంది వైద్యులు ఎన్ని చికిత్సలు చేసినా ఆ వ్యాధి లొంగక అనాటికానాడు ఎక్కువ కాసాగింది. అటువంటి భయంకరమైన వ్యాధి పెట్టుకుని నలుగురి మధ్యా ఉండటానికి నామోషివేసి, యువరాజు తండ్రి అసుమతితో, నిర్వనారణ్యంలో ఉండటానికి బయలుదేరాడు. అప్పుడు శంబులాదేవి కూడా తన భర్త వెంట వనవాసానికి బయలుదేరింది. యువ

రాజు వద్దని ఎన్ని పిఠాల చెప్పినా ఆమె విమాత్రం వినలేదు.

ఆరణ్యంలో జలసమ్మదీ, ఫలసమ్మదీ ఉన్న చోట యువరాజు ఒక పర్వతాల నిర్మించుకుని అందులో ఉండసాగాడు. శంబులాదేవి ఉదయమే లేచి ఇంటి వసులన్నీ చేసి, భర్తకు పలుచోము పుల్లా, నీకన్నా ఇచ్చి, అతను ముఖం కడుక్కున్నాక తనటానికి పళ్ళు ఇచ్చి, తట్టాగునడమూ తనుకుని ఆడవిలోకి వెళ్ళేది. పళ్ళూ కందమూలాల్లా తెచ్చేది. కొలను నుంచి నీరు తెచ్చేది. భర్తచేత స్నానం చేయించేది. తరవాత భర్తకు భోజనం పెట్టి తాను భోజనం చేసేది. ఈ విధంగా ఆమె అహోరాత్రాలు భర్తను కనిపెట్టి ఉంటున్నది.

ఒకనాచామె పళ్ళకోసమని కొత్తవైపుగా బయలుదేరింది. కొంతదూరం వెళ్ళేసరి

కామె కొక కొండకోన కనిపించింది. ఆ కోనలో కోనేరు ఒకటున్నది. దాన్ని చూడ గానే ఆమెకు అందులో స్నానం చెయ్య బుద్ధి పుట్టింది. ఆమె అందులో స్నానం చేసి బయటికి వచ్చేసరికి ఆమె శరీరం మేలిమి బంగారు చాయతో ప్రకాశించ సాగింది.

ఈ సంగతి ఆమె గమనించలేదు గాని, ఆ సమయానికి అటుగా పోతున్న కిరాతు డొకడు ఆమెను చూసి నిర్భాంతపోయి అగాడు. వాడు ఆమెను తన గూడెముకు రమ్మనీ, తనను పెళ్ళాడమనీ బతి మాలాడు. ఆమె దారికి అడ్డు నిలబడి కదలనివ్వలేదు. ఇది చూసి శంబులా దేవి, "ఓరీ, పాపాత్ముడా! నాశనమై పోతావు!" అంటూ బిందెలో నీరు వాడి మీద చల్లింది. పిడుగుదెబ్బ తిన్నవాడల్లే వాడు పడిపోయాడు.

కిరాతుడి బెడద వదిలించుకుని నీరూ, పళ్ళూ తీసుకుని పర్ణశాలకు వచ్చే సరికి చాలా పొద్దుపోయింది. భర్త, "ఇంత అలస్యమయిందేం?" అని అడిగాడు.

శంబులాదేవి జరిగినదంతా చెప్పింది. కాని భర్త నమ్మక, "అడవాళ్ళు ఎన్నయినా కల్పించగలరు! ఎక్కడ తిరిగినా నిన్ను అడిగేవాళ్ళు లేరు!" అన్నాడు.

"స్వామీ, నేను చెప్పేది సత్యమైతే మీ వ్యాధి ఈ నీటితో నయమైపోవాలి!" అంటూ బిందెతో తెచ్చిన నీరు భర్తకు అభిషేకం చేసింది. వెంటనే, ఇంద్రజాలం లాగా, అతని వ్యాధి తుప్పురాలినట్టు రాలి పోయి, అతని శరీరం కూడా బంగారం లాగా మెరవసాగింది. తన భార్య పాతి వ్రత్యం కంటే, తనకు వ్యాధి నయ మయిందన్న విషయం సత్యసేనుడికి ఎక్కువ ఆనందం కలిగించింది. అతను వెంటనే బయలుదేరి కోసల రాజధాని నగరానికి వచ్చి ఉద్యానవనంలో విడిది చేసి తన రాకను గురించి తండ్రికి కబురు చేశాడు.

రాజుగారు స్వయంగా ఛత్రచామరా
లతో బయలుదేరి ఉద్యానవనానికి వచ్చి
తన కుమారుడికి స్వాగతం చెప్పాడు.
యువరాజు వ్యాధి నయం కావటానికి
గాను సహాయపడినందుకూ, అతనితో
సమంగా అరణ్యవాసం చేసినందుకూ,
శంబులాదేవికి పట్టపురాణి హూదా ఇస్తూ
ఉత్తరువు చేశాడు. తాను వానప్రస్థం
స్వీకరించి సత్యసేనుడికి రాజ్యాభిషేకం
చేసేశాడు.

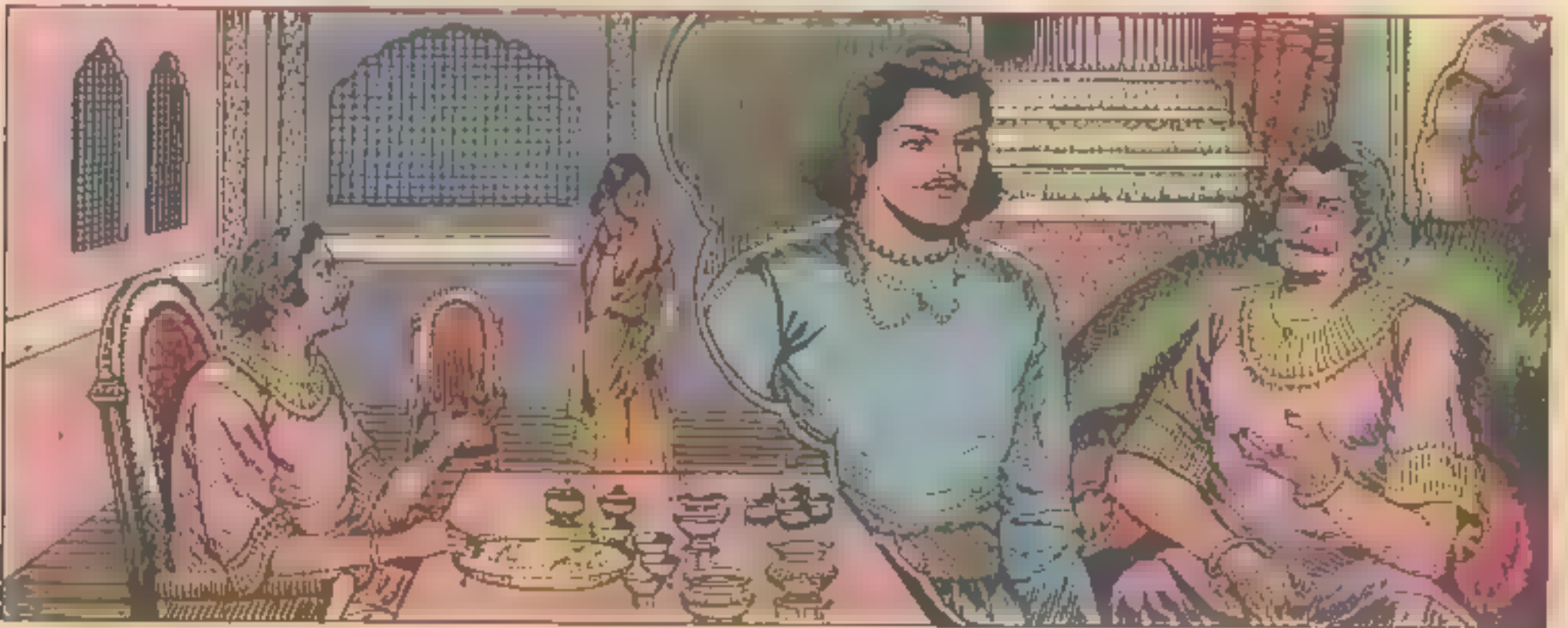
తండ్రి ఉత్తరువు ననుసరించి సత్య
సేనుడు శంబులాదేవిని పట్టపురాణిగా
చేసుకున్నాడే గాని, అమెపట్ల పూర్తిగా
ఉవాసీనుడై తన ఇతర భార్యలతోనే
ఎక్కువగా కాలం గడపసాగాడు. భర్త
అనాదరణవల్లా, సవతుల ఈర్ష్య వల్లా
శంబులాదేవి చిక్కిశల్యమై పోయింది.

ఇలా వుండగా ఒకనాడు మామగారు
శంబులాదేవి ఇంటికి భోజనానికి వచ్చాడు.
అమె స్థితికి ఆశ్చర్యపడి, "ఎందుకిట్లా
కృశించిపోయావు?" అని అడిగాడు.

"భర్త అదరణ లేని భార్య ఇంకెట్లా
ఉంటుంది?" అన్నది శంబులాదేవి.

ముసలిరాజు జరిగినదంతా విని సత్య
సేనుణ్ణి పిలిపించి, "నాయనా, కృతఘ్నుత
కంటే మహాపాతకం ఇంకొకటి లేదు.
భయంకరమైన వ్యాధితో నువు మనుష్యుల
మధ్య ఉండలేక అరణ్యానికి పారిపోయి
నప్పుడు నీ వెంట వుండి, రాత్రింబగళ్ళు
నీకు సేవచేసి, చివరకు నీ వ్యాధి కూడా
నయం చేసిన భార్యను, రాజ్యం చేతికి
చిక్కగానే తప్పింకరిస్తావా? ఈ రాజ్యాలూ,
వైభవాలూ ఎవరికైనా లభిస్తాయి. కాని
పతివ్రత అయిన భార్య ఎవరో అద్భుత
వంతుడికిగాని లభించదు. కనక శంబులా
దేవిని అనాదరంతో చూడకు. అందువల్ల
నష్టపడేది నువ్వే!" అని బోధించాడు.

సత్యసేనుడు జ్ఞానోదయం కలిగిన
వాడై భార్యకు క్షమాపణ చెప్పుకుని,
అమెకు తనపైనా తన ఇతర భార్యల
పైనా అంతులేని అధికారాలిచ్చి, అమెను
అదరంతో చూస్తూ కాలం గడిపాడు.

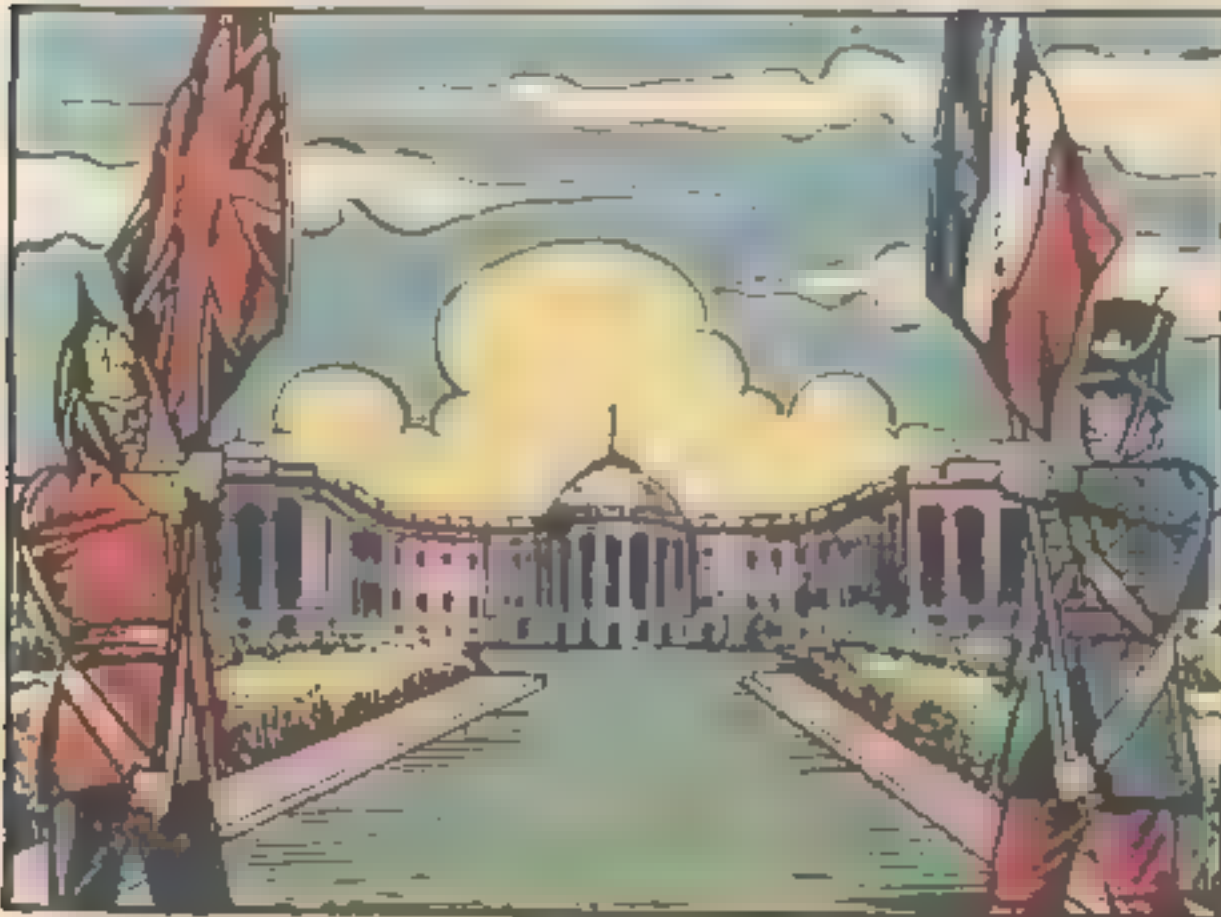

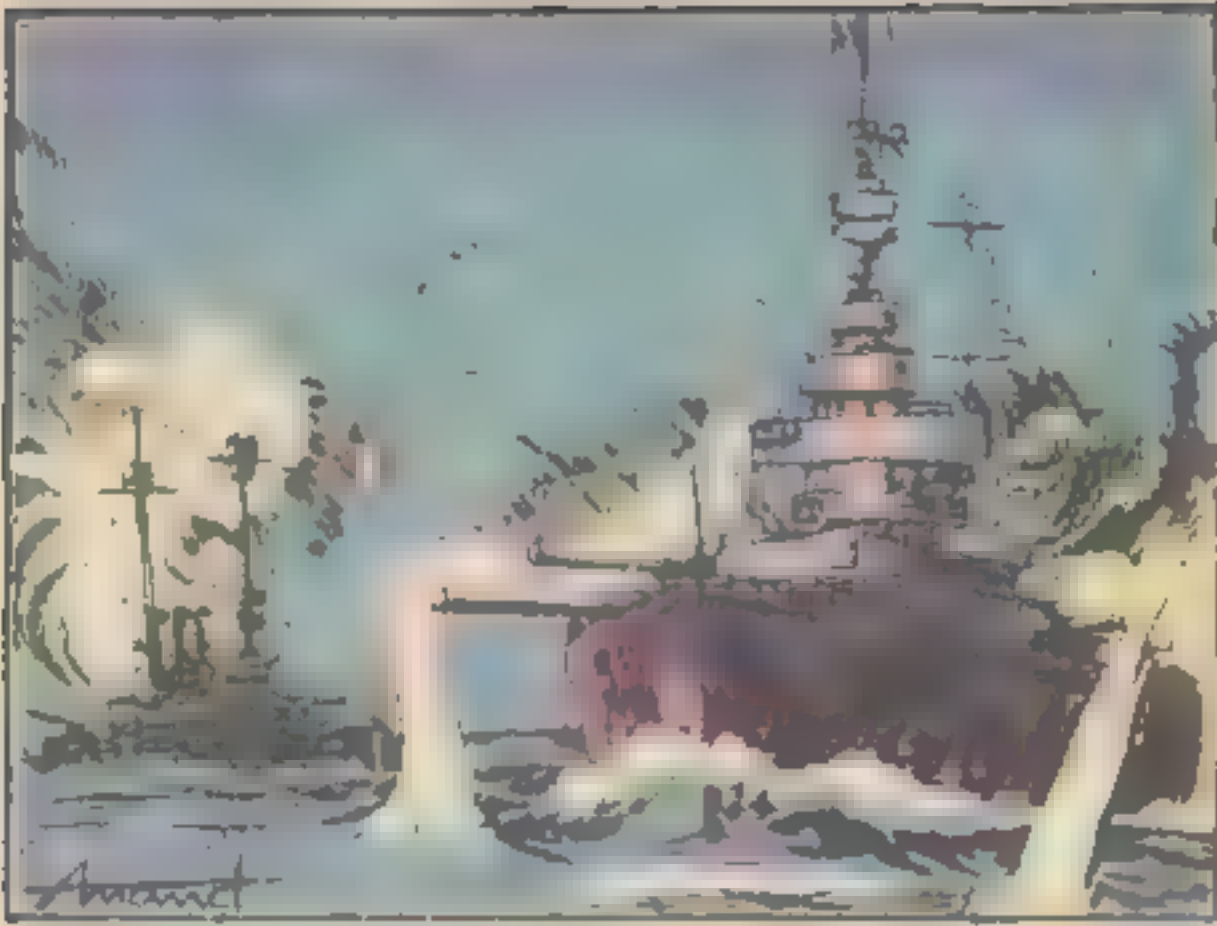
బ్రిటిష్ పరిపాలన ప్రారంభం

పదిహేనవ శతాబ్దంనాటికి, పాశ్చాత్యులు, భారతదేశాన్ని నిరిసంపదలకు నిలయంగా కలలు గససాగారు. ఇటలీ నావికుడైన కొలంబస్, స్పెయిన్ రాజు దంపతుల ఆదరణతో, భారతదేశానికి నముద్రమార్గం కనుగొనడానికి బయలుదేరాడు. కాని, 1498 వ సంవత్సరంలో ఆయన అమెరికాను కనుగొన్నాడు.

అదే సంవత్సరం పోర్చుగీసు నావికుడు వాస్కోడాగామా భారతదేశాన్ని చేరాడు. కల్లికోట హైందవరాజు బహమరిన్ ఆయనకు స్వాగతం పలికాడు. ఐరోపా నుంచి భారతదేశానికి చూటి అయిన నముద్రమార్గం కనుగొన్నవాడు వాస్కోడాగామా. ఆ పిమ్మట డచ్చి, డెన్స్, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి వర్తకులు భారతదేశానికి రాసాగారు.

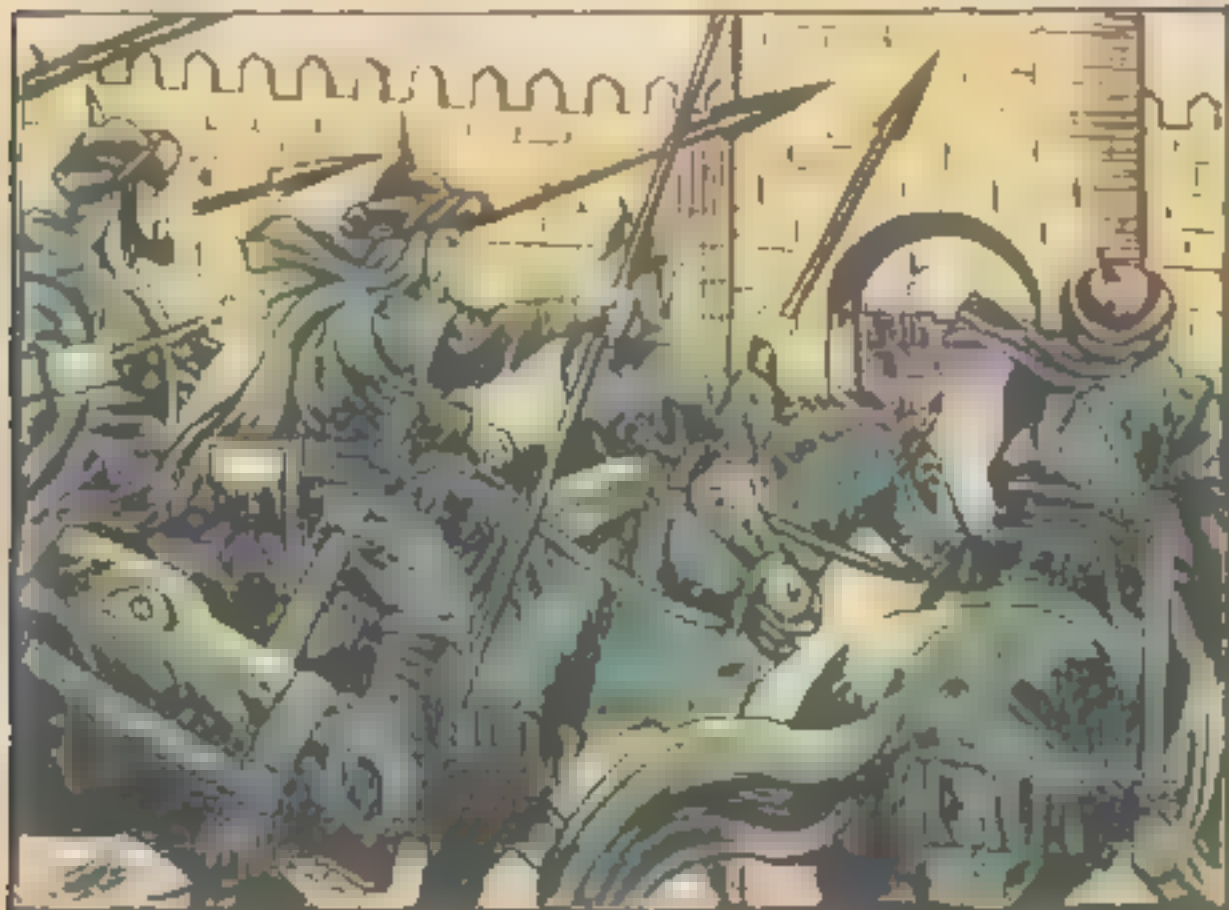

ఫ్రెంచి, ఇంగ్లీషు వర్తకులు భారతదేశంలో నిలదొక్కుకోగలిగారు. భారతదేశ పాలకులను వారికి వ్యతిరేకంగా నమైక్య పరచడానికి మహారాష్ట్రలు ప్రయత్నించారు. కాని అది ఫలించలేదు. మొదట పర్తకులుగా వచ్చిన ఫ్రెంచివాళ్ళూ, బ్రిటిష్వాళ్ళూ, క్రమంగా భారతదేశాన్ని పరిపాలించడానికి ఒకరితో ఒకరు పోటీపడి పోరాడడం ప్రారంభించారు.

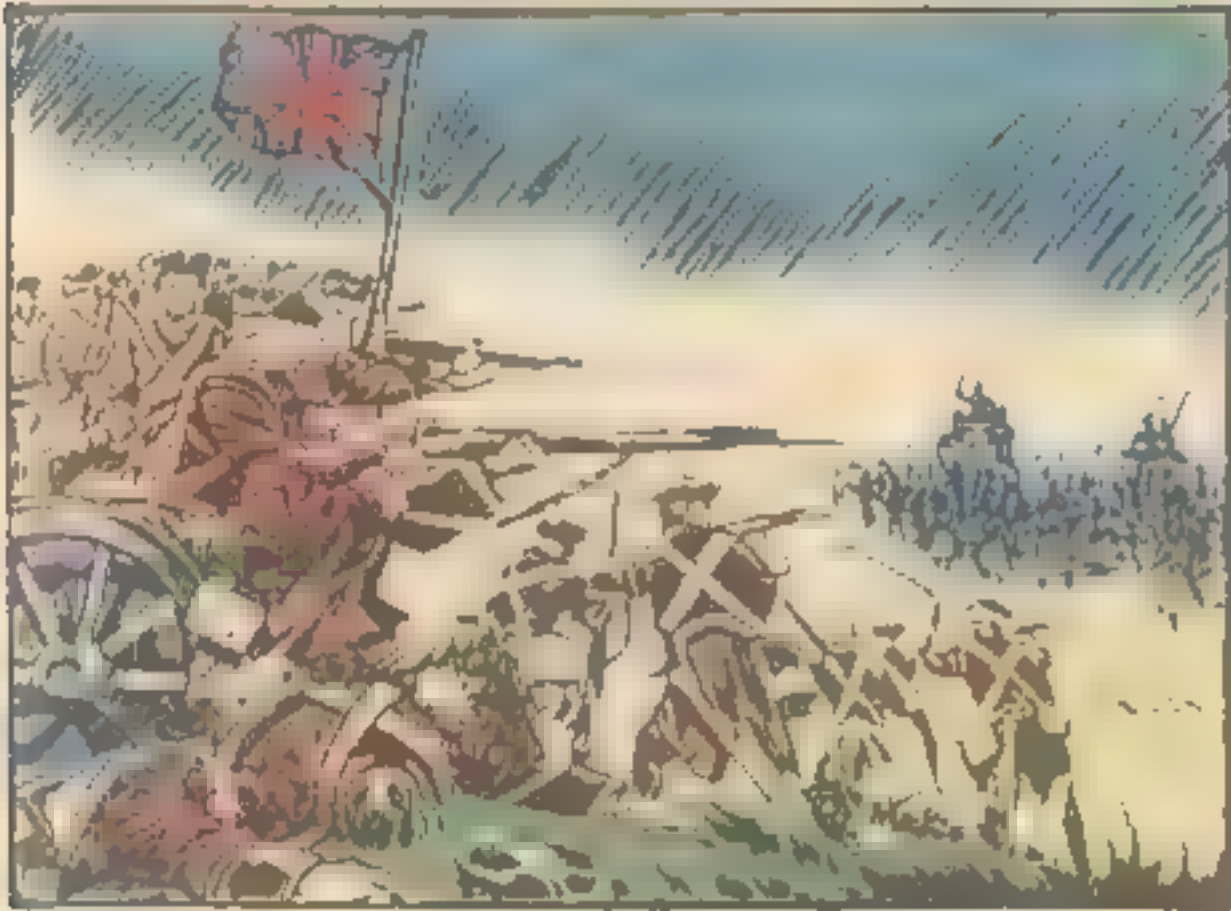
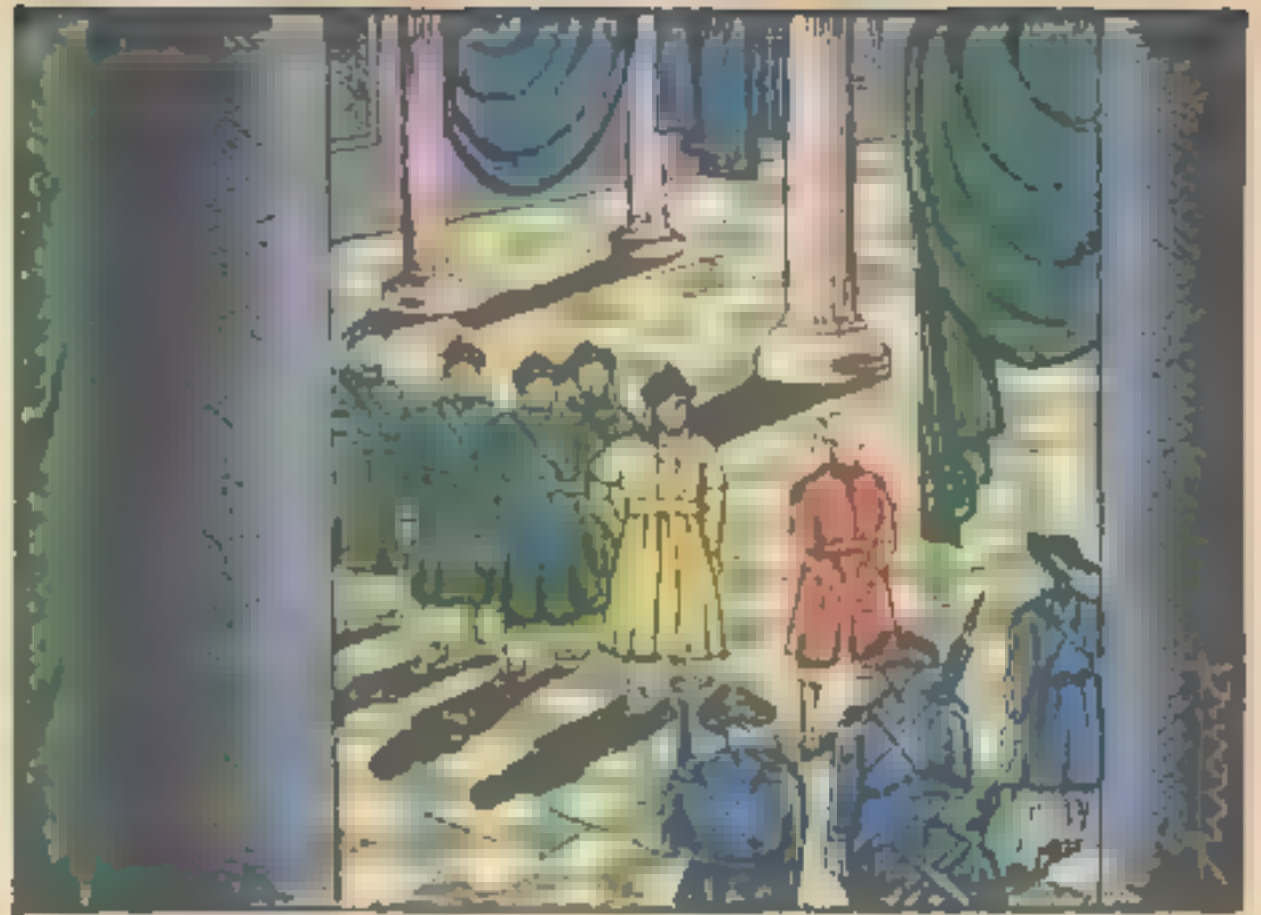
దక్షిణ భారతదేశంలో పుదుచ్చేరి కేంద్ర స్థానంగా ఢూప్లే నాయకత్వంలో, ఫ్రెంచివారు బలపడసాగారు. 1740స నంవత్సరంలో ఐరోపాలో యుద్ధం ప్రారంభమయింది. ఫ్రాన్స్, ఇంగ్లండ్ దేశాలు బద్దశత్రువులయ్యాయి. దాని పర్యవసానంగా, ఇంగ్లీష్, ఫ్రెంచి నౌకల మధ్య దక్షిణభారత సముద్ర తీరంలోనూ యుద్ధం జరగసాగింది.

రాబర్ట్ క్లైవ్ అనే సాహస యువకుడి కారణంగా అంగ్లేయులకు అదృష్టం కలిసే వచ్చింది. చాలా మడుకు న్యభావుడైన క్లైవ్, పద్దెనిమిదే యేట ఇంటి నుంచి పారిపోయి, ఈస్టిండియా కంపెనీలో గుమాస్తాగా చేరాడు. దాని మూలంగా అతడు, ఈస్టిండియా కంపెనీ సెయింట్ జార్జ్ కోట నిర్మించిన చెన్నపట్టణానికి వచ్చాడు.

బెంగాల్ లో యువనవాలు సురాజుద్దౌలా, అంగ్లేయులను ఎదిరించాడు. తన రాజ ఛానియైన మూర్తీదాబాదు నుంచి, ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ రాజధాని కేంద్ర మైన కలకత్తాను ముట్టడించి పట్టు కున్నాడు. కంపెనీ వారి విలియం కోట అతని హస్తగతమయింది.

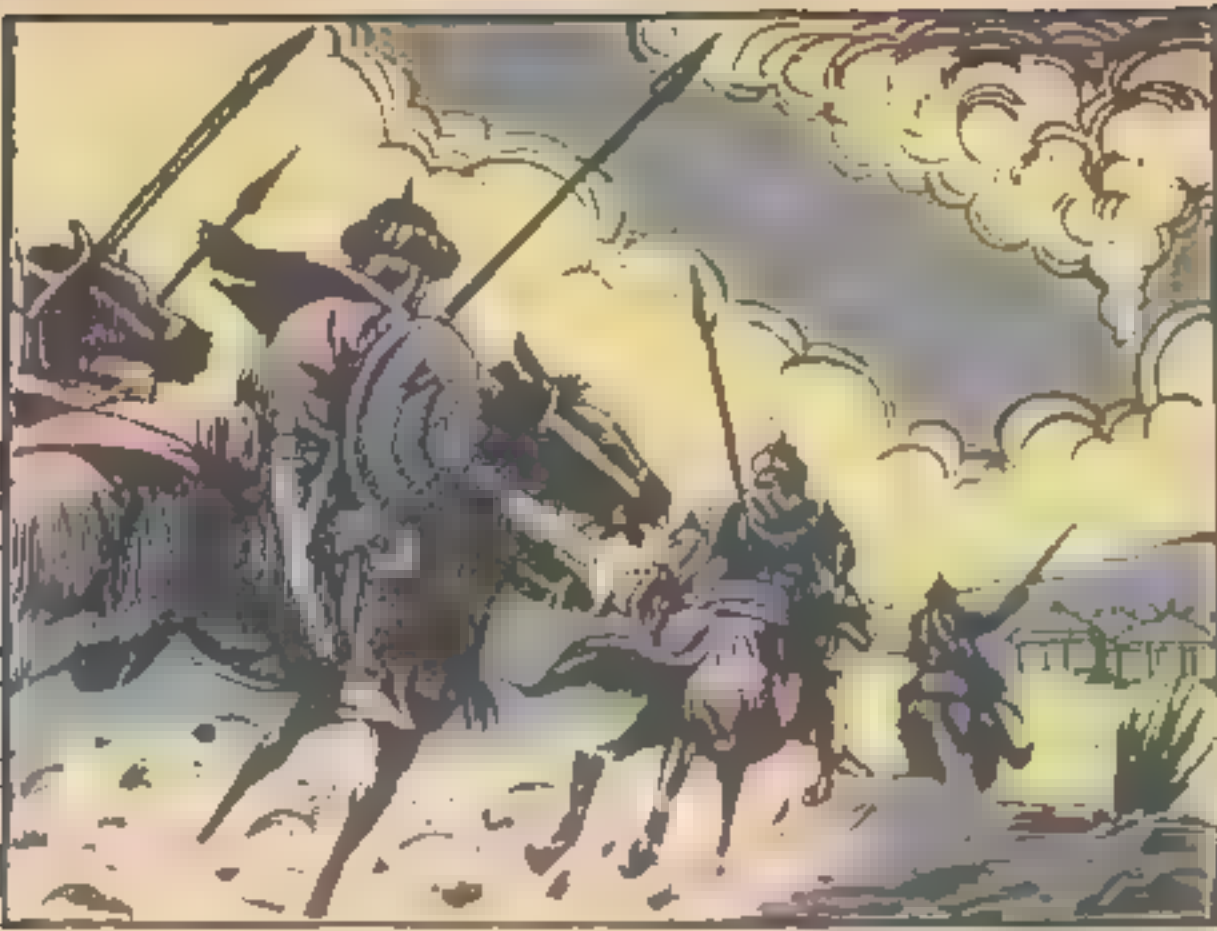
కలకత్తా తమ అదుపునుంచి చేబారదం,
బారతదేశంలోని అంగ్లేయుల శందరికి
విచారం కల్గించింది. రాబర్ట్ క్లైవ్,
సైన్యాన్ని కలకత్తా కేసి నడిపించాడు.
విలియం కోటను తన వశం చేసు
కున్నాడు. సురాజుద్దౌలా యుద్ధానికి
రాగానే క్లైవ్ అతనితో సంది చేసు
కున్నాడు. ఆ ఒప్పందం ప్రకారం
యువ వాబు తన రాజధానికి తిరిగి
వెళ్ళాడు.

సురాజుద్దౌలా తిరిగి వెళ్ళిన వెంటనే,
అతని సేనానాయకుడు మీర్జాఫర్ కు
అధికారం ఆశ చూపి, కుట్రపన్నాడు
క్లైవ్. హఠాత్తుగా వాబుత్ యుద్ధం
ప్రకటించాడు. కాని దుర్మార్గుడైన సేనా
నాయకుడు మీర్జాఫర్ అతని సైన్యాన్ని
యుద్ధానికి ఆజ్ఞాపించలేదు.

సవాబు ఓడిపోయాడు. ఆయన్ను
బంధించి మోరంగా చంపారు మీర్జాఫర్
భటులు. మీర్జాఫర్ సవాబు అమ్మాడు.
అయినా ప్రజల నుంచి అతడు వసూలు
చేసే ప్రతి డమ్మిడినీ అంగ్లేయులు
ఛాబట్టుకోసాగారు. ఆ విధంగా, క్లైవ్ కు
లక్షలకొద్దీ రూపాయలనూ, ఈస్ట్
ఇండియా కంపెనీకి కోట్లకొద్దీ రూపాయ
లనూ, మీర్జాఫర్ చెల్లించవలసి వచ్చింది.

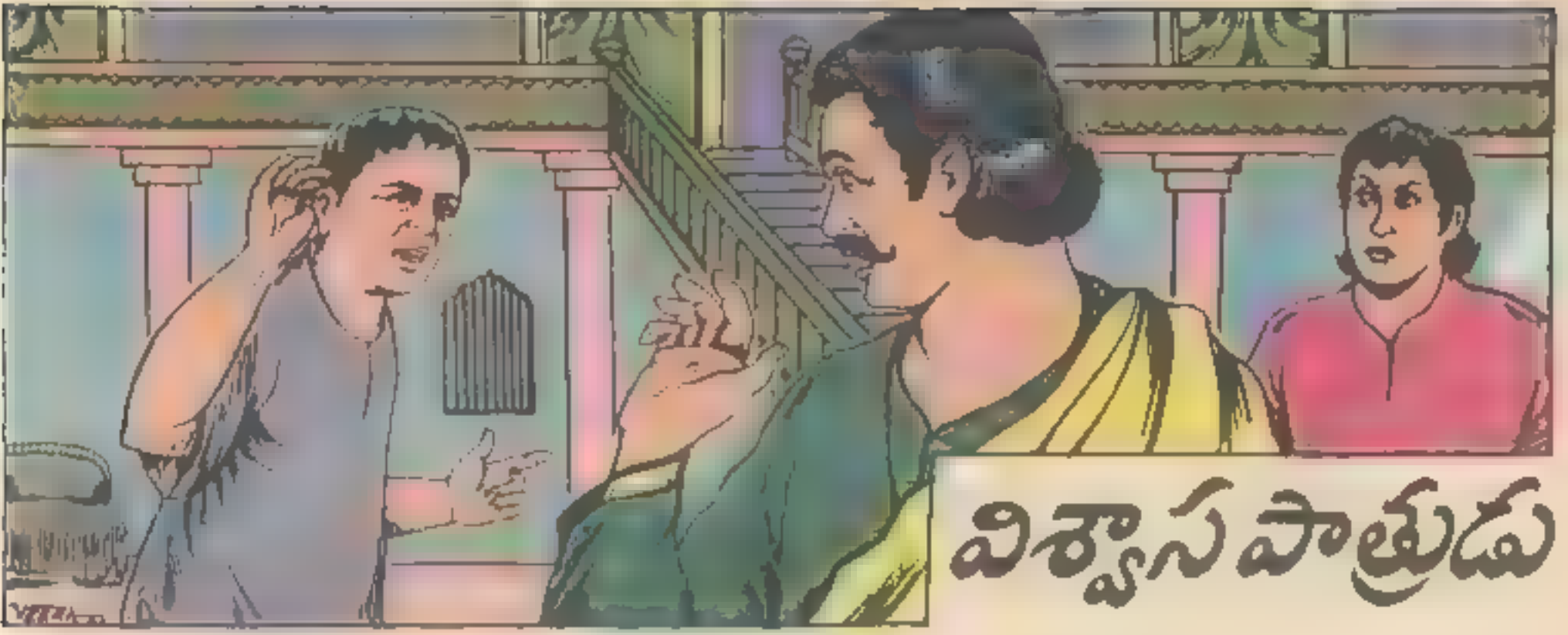

మీర్జాపర్ ప్రవర్తన సంతృప్తికరంగా లేకపోయేనరికి, ఆంగ్లేయులు, అతని అల్లుడు మీర్జాసిద్దును సంహారసంపై కూర్చోబెట్టారు. మీర్జాసిద్దు స్వతంత్ర భావాలు కలవాడు కావడంతో, ఆయన బ్రిటిష్ వారికి తల ఒగ్గలేదు. వాళ్ళ సుద్యుతగాదా, 1764 వ సంవత్సరంలో బక్సార్ యుద్ధంగా పరిణమించింది. మీర్జాసిద్దుకు ఢిల్లీ మొగల్ పాలకుడైన షా ఆలమ్ సహాయం లభించింది.

యుద్ధంలో మీర్జాసిద్దు ఓడి, ఢిల్లీకి పారిపోయి, అక్కడ పేదరికంతో మరణించాడు. ఇంగ్లండుకు వెళ్ళిన క్లైవ్ మళ్ళీ క్లైవ్ ప్రభువుగా భారత దేశానికి తిరిగి వచ్చాడు. అతడు, బెంగాల్, బీహార్, ఒరిస్సా ప్రాంతాల మంచి, శిస్తు పనులుచేసే అధికారాన్ని మొగల్ పాలకుడికి ఇవ్వడానికి నమ్మకం తెచ్చాడు. దాని ద్వారా క్లైవ్ అధిక ధన లాభం పొందాడు.

వీరచిత స్వాగతాన్ని ఆశిస్తూ, క్లైవ్ ఇంగ్లండుకు తిరిగిపోయాడు. కాని, అతని లంచగొండితనం, అతడు భారత దేశంలో చేసిన ద్రోహం, చూపిన క్రౌర్యం మొదలై సవాటికి నిరసనగా, చాలామంది అతణ్ణి ద్వేషించసాగారు. ఓనిని భరించలేని క్లైవ్, కత్తితో పొదుచు కుని చనిపోయాడు. అయినా భారత దేశంలో బ్రిటిష్ పాలనకు పునాది వేసినవాడు క్లైవ్.

విశ్వాసపాత్రుడు

లోవరాజు అనే ఒక ధనికుడి ఇంట, శరభుడనే నౌకరు వుండేవాడు. వాడికి పుట్టెడు చెవుడు. లోవరాజు వాడికి ఏదైనా పని చెప్పవలసి వచ్చినప్పుడు, గట్టిగా అరిచి మరీ చెప్పవలసి వచ్చేది. ఇంత చేసినా వాడు చెప్పినదొకటైతే, మరేదో అవకతవకపని చేసుకువచ్చేవాడు.

లోవరాజు కొడుకు కామరాజుకు, శరభుడంటే గిట్టేదికాదు. అతడు అప్పుడప్పుడూ తండ్రితో, "అ చెవిటిమేళంతో ఏ చిన్న పని చెప్పాలన్నా గట్టిగా అరవ వలసి వస్తున్నది. వాడేం మనకు ఊరికినే పని చేయడం లేదుగదా! అలాంటప్పుడు వాణ్ణి తీసేసి, మరొకణ్ణి పనిలో పెట్టుకోవడం బావుంటుంది," అనేవాడు.

లోవరాజు అందుకు ఒప్పుకోక, "చెవిటివాడైనా వాడు చాలా నమ్మకస్తుడు; విశ్వాసపాత్రుడు. ఎంతో కాలంగా మనల్ని

నమ్ముకుని బతుకుతున్నాడు. అందువల్ల, వాణ్ణి పనిలోంచి తొలగించడం భావ్యం కాదు," అనేవాడు.

నిజానికి శరభుడు, కామరాజుపట్ల కూడా వినయ విధేయతలతోనే వుండేవాడు. అయినా, కామరాజుకు వాణ్ణి చూస్తేనే ఒళ్ళు మండిపోయేది. ఎలాగైనా వీలు చిక్కినప్పుడు వాణ్ణి పనిలోంచి తీసి వేయాలని నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఒకసారి లోవరాజు, భార్య సమేతంగా తీర్థయాత్రకు వెళుతూ, ఇంటి బాధ్యత అంతా కొడుక్కు ఒప్పచెప్పాడు. శరభుణ్ణి తొలగించడానికి అంతకన్న మంచి అవకాశం రాదనుకున్న కామరాజు, తండ్రి వెళ్ళిన మర్నాడే వాణ్ణి పనిలో నుంచి తీసేశాడు.

తన తప్పేమిటో, నౌకరీ ఎందుకు పోయిందో, శరభుడికి అర్థం కాలేదు.

కామరాజు పెద్ద కోపదారి మనిషిన్న సంగతి వాడికి తెలుసు. ఆ కారణంగా వాడు చిన్న యజమానిని ఏమీ ప్రశ్నించ కుండా ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తరువాత శరభుడు గ్రామంలో మరెక్కడైనా నౌకరీ దొరుకుతుందేమో అని ప్రయత్నించాడు. కాని, ఎవరూ వాడికి పని యివ్వకపోగా, "ఒరే, నీకు అసలే బ్రహ్మచేముడు. దానికి తోడు దొంగబుద్ధి కూడా అలవడినట్టుంది. అందుకే కామరాజు నిన్ను పనిమాన్పించాడు," అనసాగారు.

నౌకరీ పోయిందానికన్న, దొంగబుద్ధి అన్న మాటలు శరభుణ్ణి చాలా బాధ

పెట్టినై. కామరాజు తన మీద ఏదో దొంగ తనం అంటగట్టాడని, వాడికి అర్థమైంది. ఎక్కడా స్థిరమైన పని దొరక్కపోవడంతో, వాడు రోజు వారీ కూలీనాలీ చేసుకుని బతకసాగాడు.

ఒకనాడు వాడు బారెడు పొద్దెక్కిన సమయంలో వీధిన పోతూండగా, పక్క సందులోంచి రెండు అంబోతు ఎద్దులు ఒకదాన్నొకటి కుమ్ముతూ, రంకెలు వేస్తూ వీధిలోకి వచ్చినై. అదే సమయంలో కామరాజు కొడుకు ఐదేళ్ళవాడు బడికి పోతూ వీధి మలుపులో వాటికి తారస పడ్డాడు.

అంబోతులపోరు చూసి భయంతో ఇళ్ళ అరుగులు ఎక్కిన కొందరు పిల్ల వాణ్ణి చూసి, "అయ్యో పాపం, కామరాజు కొడుకు!" అంటూ కేకలు పెట్టారు తప్ప, ఒక్కళ్ళయినా వాణ్ణి కాపాడేందుకు అరుగులు దిగి ముందుకు రాలేదు.

కొంచెం దూరంలో వుండి యిది చూసిన శరభుడు, పరుగునపోయి అంబోతు కాళ్ళకింద పడనున్న కామరాజు కొడు కును భుజానికెత్తుకుని, దాపులనున్న ఇంటి వీధివాకిలి మెట్లెక్కుతూ, కాలు జారి కిందపడ్డాడు. అపాటుకు కామరాజు కొడుక్కేం దెబ్బలు తగలలేదు గాని, శరభుడి కాలు బెణికింది.

తన కొడుకు ప్రమాదం నుంచి బయట పడ్డాడని విన్న కామరాజు రొప్పుతూ, రోజుతూ అక్కడికి వచ్చి, బాధతో మూలుగుతున్న శరభుణ్ణి, పక్కనే నిలబడివున్న కొడుకునూ చూశాడు. అంబోతులు రెండూ, ఇంకా పోట్లాడు కుంటూనే పక్క సందులోకి పరిగెత్తినై.

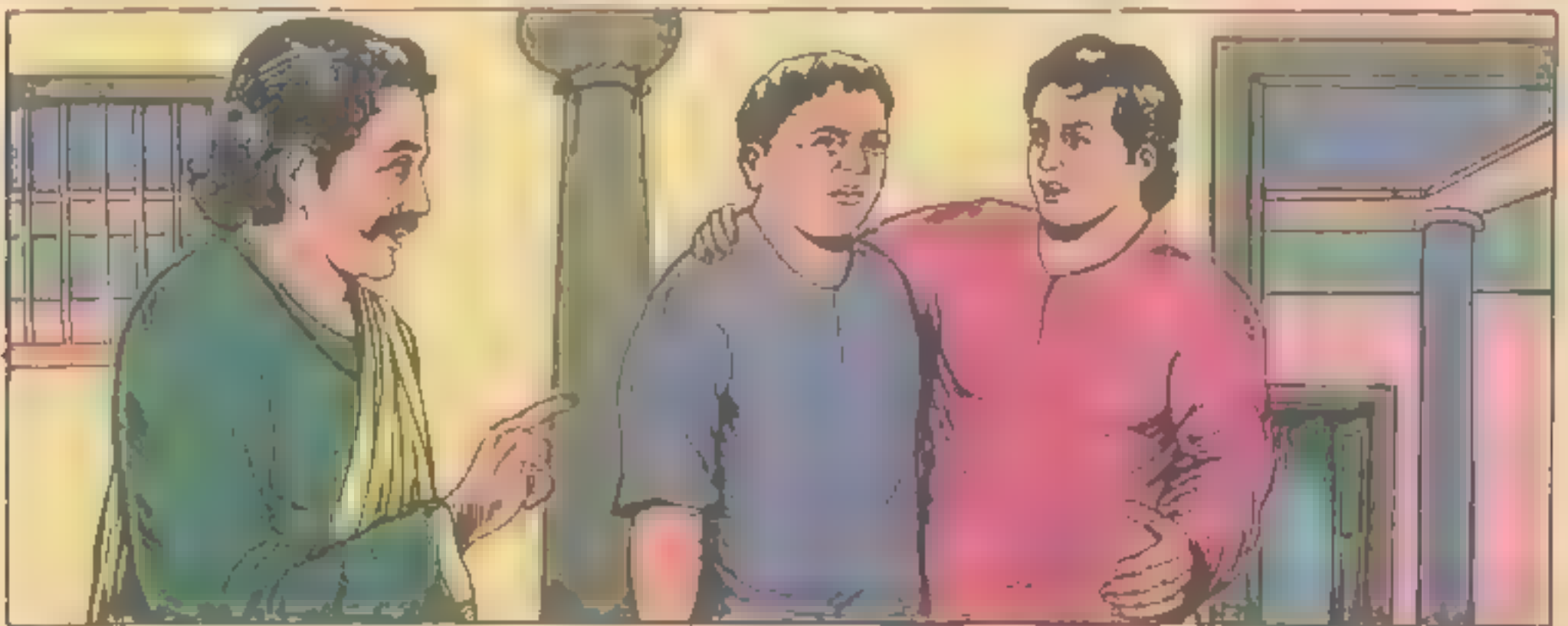
అక్కడ చేరిన జనం చెప్పగా, జరిగిందేమిటో తెలుసుకున్న కామరాజు, శరభుణ్ణి భుజాలుపట్టుకు ఎత్తి, మెట్ల మీద కూర్చోబెట్టి, "ఒరే, నేచెప్పేదేమిటో నీకు వినబడదు; అయినా ఫర్వాలేదు. నీది దొంగ బుద్ధి అన్నమాట అబద్ధం, నాది కపటబుద్ధి అన్నమాట నిజం! పని లోంచి తీసేశానన్న కోపం లేకుండా, నువ్వు ప్రాణానికి తెగించి, నా కొడుకును కాపాడావు. నువ్వెంతటి విశ్వాసపాత్రుడివో, యీ క్షణంలో నాకు తెలిసింది," అని, నడవలేని శరభుణ్ణి, యిద్దరు మనుషుల సాయంతో తన ఇంటికి తీసుకు పోయాడు.

వారం రోజుల తరవాత లోవరాజు తీర్థయాత్రలు ముగించుకుని, ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు. ఇల్లు చేరుతూనే అతడి కంటబడిన దృశ్యం, లోవరాజుకు అనందంతోపాటు ఆశ్చర్యాన్ని కూడా కలిగించింది. కుంటుతూ నడుస్తున్న శరభుణ్ణి, కామరాజు చేయి పట్టుకుని వీధి వాకిలి కేసి తీసుకువస్తున్నాడు.

"ఏం జరిగింది? వీడికి చేయి అసరాయిచ్చి నడుపుతున్నావు. మనం వీడి చెవిటి తనంతోనే వేగలేకుండా వుంటే, కుంటి తనం కూడానా!" అన్నాడు లోవరాజు.

"శరభుడు చెవిటి, కుంటి అయితే మాత్రం, ఏం నాన్నా? వాడికి మన కుటుంబం పట్ల ఎంత విశ్వాసం!" అంటూ కామరాజు జరిగినదంతా తండ్రికి చెప్పాడు.

తన మనమడికి ప్రమాదం తప్పినందుకూ, శరభుడంటే తన కొడుక్కున్న కోపం పోయినందుకూ లోవరాజు చాలా సంతోషించాడు.

పిసినిగొట్టు

పిసినిగొట్టు పేరయ్య చనిపోతూనే కిబిల మీద న్వర్ణద్వారం చేరాడు. ద్వారపాలకులు అతణ్ణి చూసి అశ్చర్యపడుతూ, “నువ్విక్కడికి రావడం వింతగా వుంది! అనలు నువ్వేం పుణ్యం చేశావని న్వర్ణద్వారం దగ్గరకు వచ్చావు?” అని అడిగారు.

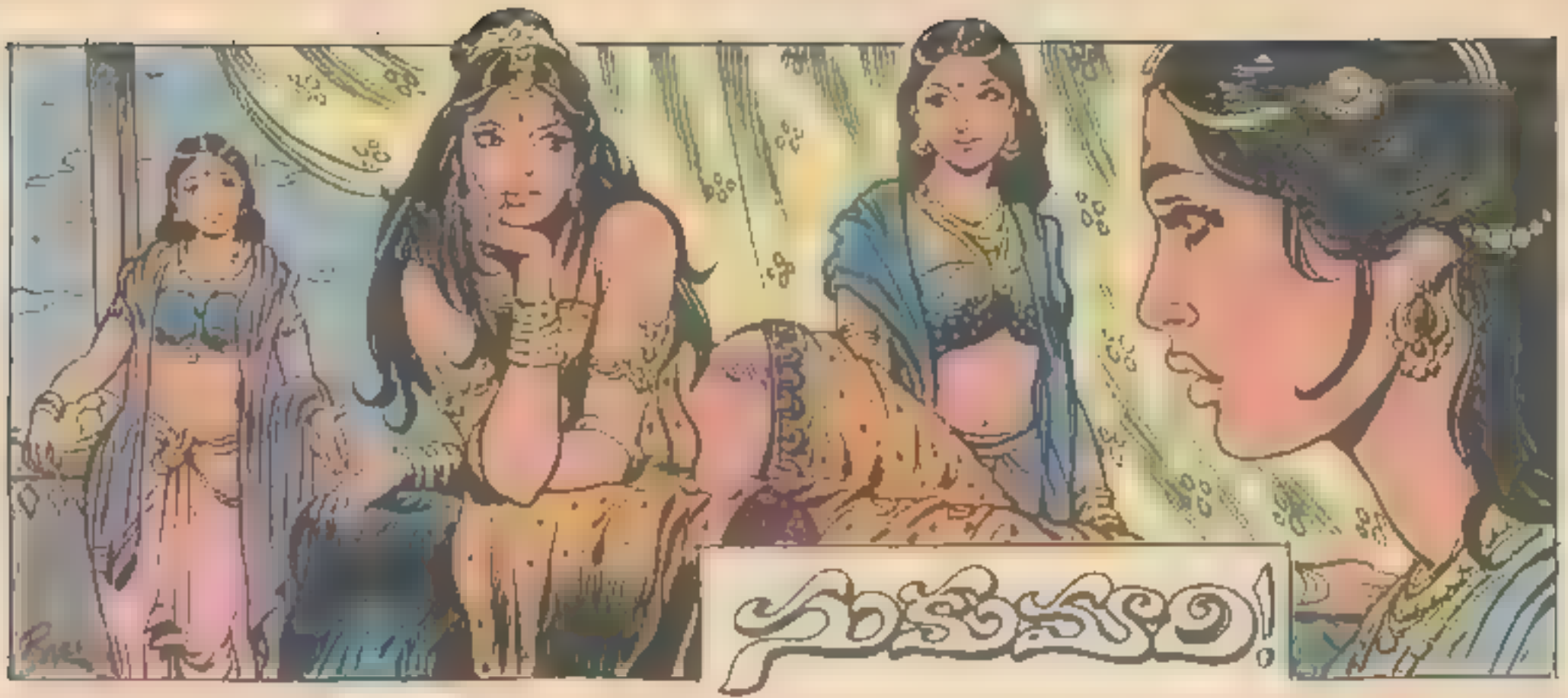
పేరయ్య వాళ్ళకేసి విసుక్కుంటూ చూసి, “అప్పుడెప్పుడో గోదావరి పుష్కరాల్లో, దారిలో దొరికిన దమ్మిడి ఒకటి, ఒక పేద ముసలమ్మకు ధర్మం చేశాగదా! ఆ పుణ్యం తాలూకు వివరాలు, మీ చిత్రగుప్తుల వారి చితాలో వుంటవి. వెళ్ళి చూడండి,” అన్నాడు.

ద్వారపాలకులు పేరయ్యను వెంటబెట్టుకుని చిత్రగుప్తుడి దగ్గరకుపోయి నంగతి చెప్పారు. చిత్రగుప్తుడు, పేరయ్యతో, “ఆ దొరికిన దమ్మిడి తాలూకూ పుణ్యం పల్లనే, నువ్వు యీ కొద్ది కిబిలైనా యిక్కడ వుండగలిగావు. ఇక, నువ్వు సరకానికి పోక తప్పదు,” అన్నాడు కటువుగా.

పేరయ్య ఏమాత్రం భయపడకుండా, “అంత సరకానికి పోకతప్పనప్పుడు, ఆ దమ్మిడి మీ దగ్గరపడి మూల్గుతూండడం ఎందుకు?” అని, చిత్రగుప్తుడి నుంచి దమ్మిడి వనూలు చేసుకుని, సరకంకేసి బయలుదేరాడు.

—ఎం. డి. సౌజన్య

విదేహదేశపు రాకుమారి వజ్రప్రభ ఒక నాడు తన చెలికత్తెలతో ఉద్యానవనంలో ఆటలాడుతూ, ఉన్నట్టుండి అలసిపోయానంటూ అంతఃపురానికి తిరిగివచ్చింది. చెలికత్తెలు కంగారుపడిపోతూ, ఆమెకు సపర్యలు చేయసాగారు.

హంసతూలికా తల్పం మీద విశ్రమించి వున్న వజ్రప్రభ, తనకు సేవలు చేస్తున్న ముగ్గురు చెలికత్తెల కేసి చిరునవ్వుతో చూసి, "నేనింతగా అలసిపోవడానికి కారణం ఏమిటో, మీలో ఎవరైనా సరిగా చెప్పగలిగితే, వాళ్ళకు నా రత్నాల హారం యిస్తాను," అన్నది.

"ఒకవేళ సరైన కారణం చెప్పలేక పోతేనే!" అన్నది మరిచిక ఆనే చెలికత్తె.

"అప్పుడు రత్నాలహారానికి బదులు రెండు చెంపలూ వాయిస్తాను," అన్నది వజ్రప్రభ.

"అయితే, నా అదృష్టాన్ని పరీక్షించు కుంటాను," అని మరిచిక రాకుమారితో, "యువరాణిగారు అంతగా అలసిపోవడానికి కారణం, ఉద్యానవనంలో ప్రవేశిస్తూనే దాగుడుమూతలాట మొదలు పెట్టడం. సూర్యుడు నడినెత్తి మీదికి వచ్చినా, ఆట అలాగే కొనసాగించారు. ఉద్యానమంతా అలా పరిగెడితే అలసట రాదా మరి? తమరు గనక అంత శ్రమకు తట్టుకోగలిగారు మరొకళ్ళయితేనా!" అన్నది.

వెంటనే వజ్రప్రభ మరిచిక చెంపల్ని ఛెళ్ళుమని పించింది. మిగిలిన యిద్దరు చెలికత్తెలూ నవ్వసాగారు.

కొంచెం ఆగి మరుద్వతి అనే రెండో చెలికత్తె, "యువరాణిగారు అంతగా అలసిపోయారంటే, అందుకు కారణం సరస్సులో గంటల తరబడి యాతలు

కొట్టడం. అంత శ్రమకు మగవాళ్ళయినా తట్టుకోలేరు!" అన్నది.

వజ్రప్రభ చాలా కోపంగా చెలికత్తె చెంపల మీద కొట్టింది. కొంత సేపయ్యాక మందాకిని అనే మూడో చెలికత్తె, "యువ రాణిగారు ఇంతలోనే అంతగా అలసిపోయిన కారణం. నా ఒక్కదానికే తెలుసు. పూల చెట్టునుంచి స్వయంగా ఒక పూలకు సరిపడేలా దోసెడు పువ్వులు కోశారు. వాటిని మాలకట్టి తెమ్మని, నాకిచ్చేప్పుడే ఆమె అలసిపోయిందని నేను గుర్తించాను. మీరిద్దరూ గమనించలేదు." అన్నది. మిగతా యిద్దరు చెలికత్తెల కేసి చిరుకోపంగా చూస్తూ.

మందాకిని మాట ముగించేలోపలే వజ్రప్రభ సంతోషంగా శయ్యమీదినుంచి లేచి. తన మెడలోని రత్నాలహారాన్ని చెలికత్తె మెడలో వేసింది. ఇది చూసి తతిమ్మ యిద్దరికీ ఎక్కడలేని ఆశ్చర్యం కలిగింది.

ఆ తరువాత కొంత సేపటికి వజ్రప్రభ నిద్రపోగానే, మరీచికా, మరుద్వతి—మందాకినిని అంతఃపురంలోని ఒక మారుమూల గదికి లాక్కుపోయి. "ఏమే, మందాకిని! మన రాకుమారి రూపురేఖా విలాసాలెటువంటివే. నీకు తెలియనివి కాదుగదా? స్థూలంగా వున్నా, మోటుగా కనిపించని వాళ్ళను మనం ఎరుగుదుంకాని, రాకుమాని స్థూలమే కాదు. కాస్త మోటుగా కూడా వుంటుందని లోగడ నువ్వే అన్నావు, అవునా?" అని అడిగారు.

"ఆ మాట నిజమే!" అన్నది మందాకిని.

"మరీ అటువంటి యువరాణి దోసెడు పువ్వులు కోసి అలసిపోతుందా? ఆమె అంత నుకుమారా? ఆమె ప్రావకం కోసం ముందు, ముందు నువ్వు ఎన్ని అబద్ధాలయినా అడగలవు." అంటూ చెలికత్తెలిద్దరూ మందాకినిని దెప్పిపొడవ సాగారు.

మందాకిని ఒకటి, రెండు క్షణాలు మౌనంగా వూరుకుని, చిన్నగా నవ్వుతూ,

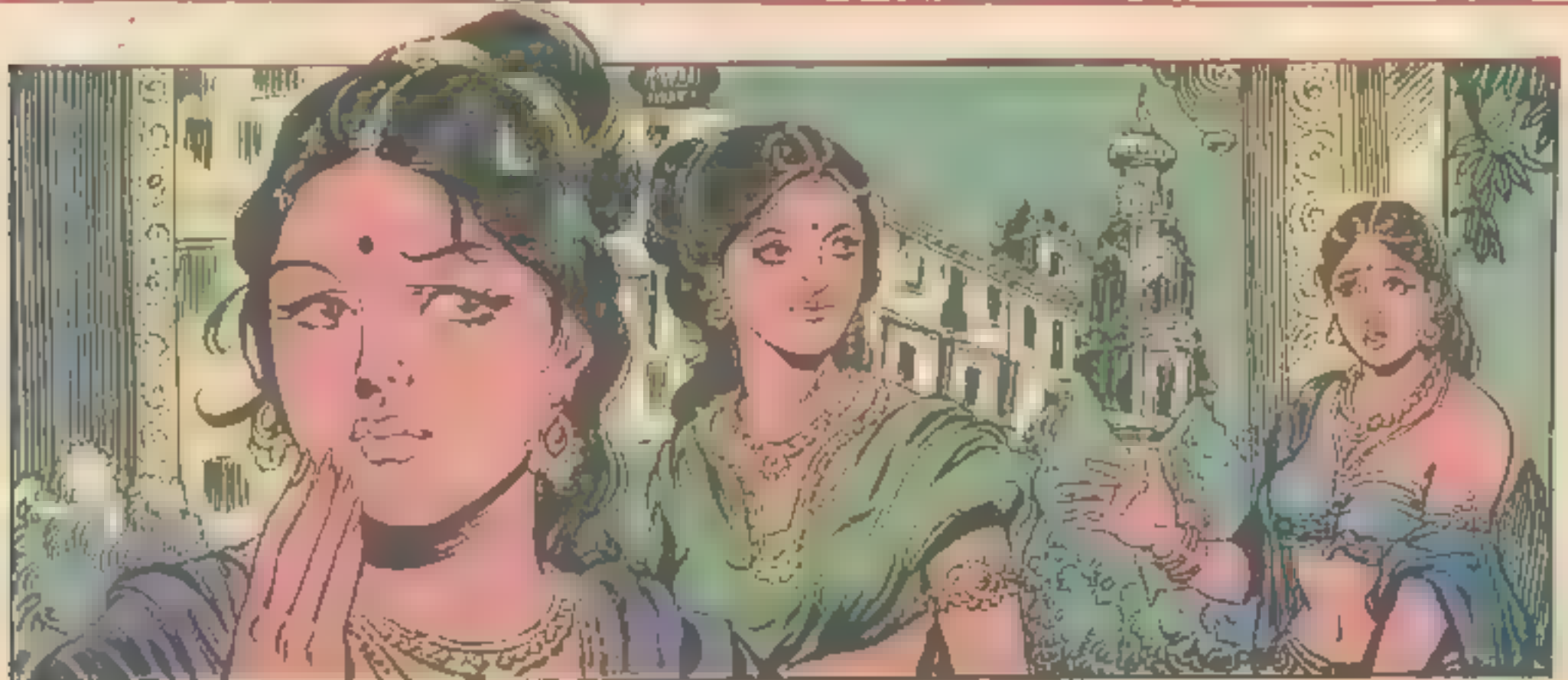
“నేనాడినవేం అబద్ధాలు కావు; ఇతర్ల మనస్సు నొప్పించని మంచి మాటలు. సాధారణంగా రాకుమార్తెలు లావణ్య వతులుగా, కుసుమకోమలులుగా వుంటారని అందరూ అనుకుంటారు గదా? కాని మన రాకుమార్తె అందుకు పూర్తిగా భిన్నం. ఆ సంగతి ఆమెకు బాగా తెలుసు. అందుకే ఆమె, తన రూపాన్ని ఎవరైనా సూచన ప్రాయంగా గుర్తు చేసినా సహించదు.” అన్నది.

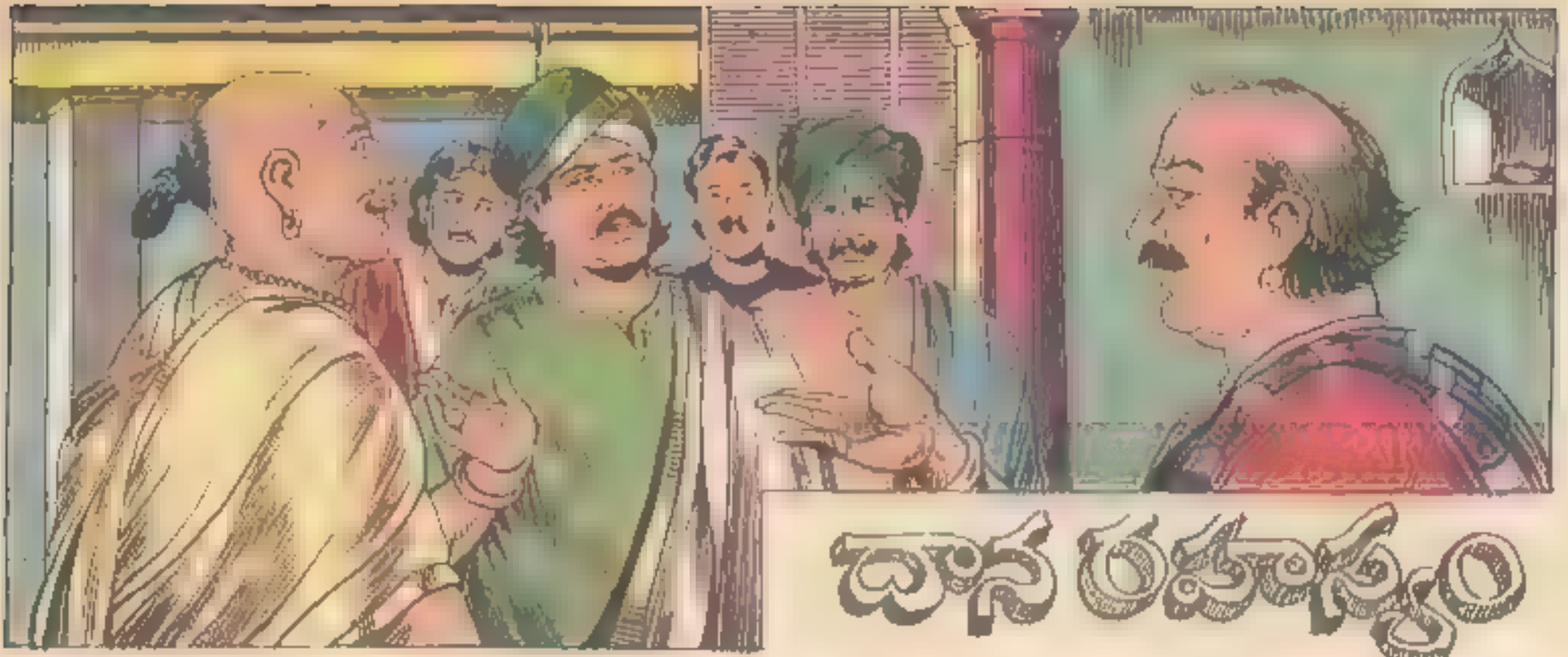
“అంటే, యింతకు ముందు మేమామెతో, ఆమె స్థూలకాయురాలనీ, మోటుగా వుంటుందనీ అన్నామంటావా?” అని అడిగారు చెలికత్తె లీడ్లరూ కోపంగా.

“అంత కోపం ఎందుకు, నే చెప్పేది వినండి!” అంటూ మందాకిని యిలా అన్నది: “రాకుమారి అంత ఎండలో ఉద్యానవనమంతా పరిగెత్తుతూ దాగుడు మూతలాడిందని, మీరన్నారు. అంతేకాక, సరస్సులో గంటల తరబడి యీతలు కొట్టడం సంగతి తెచ్చి, అది మగవాళ్ళ

క్కూడా సాధ్యపడదని చెప్పారు. ఇందు వల్ల ఆమెకు, మీరు తన స్థూలకాయాన్నీ, మోటుతనాన్నీ గుర్తుచేస్తున్నారన్న కోపం వచ్చింది. నేను ఆమె మనసులోని బాధ గుర్తించినదాన్ని కనక, దోసెడు పువ్వులు కోసి అలసిపోయారన్నాను. ఆ మాటలు ఆమెకు తృప్తి కలిగించినై. మనుషుల స్వభావాలు అర్థం చేసుకుని, మాట్లాడ గలిగే ఇంగితజ్ఞానం, లేకనే మీరు, బహు మానానికి బదులు చెంపదెబ్బలు తిన్నారు. మీరు మంచి స్నేహితురాండ్రు కనక, రత్నహారం ముగ్గురం పంచుకుందాం.”

మందాకిని చెప్పింది విని తృప్తిపడిన మరీచికా, మరుద్వతి, “రాకుమారి వజ్ర ప్రభలాంబి వాళ్ళదగ్గిర ఎలా ప్రవర్తించాలో, నువ్వు చెప్పిన తర్వాత మా కర్ణ మైంది. ఇది ముందు, ముందు మా కెంతో మేలు గలిగించే సంగతి. ఆ రత్నహారంలో మాకు వాటా అవసరం లేదు, నువ్వే వుంచుకో!” అని, మందాకినిని మనసారా అభినందించారు.

దాన రహస్యం

ఒక పూళ్ళో ఒక దాసుగారుండేవాడు. ఆయన ఊరూరూ . తెరిగి, హరికథలు చెప్పి, శ్రోతలు తమ శక్తికొద్దీ ఇచ్చే డబ్బులతో, కానుకలతో జీవయాత్ర సాగిస్తూండేవాడు.

ఒకసారి దాసుగారు ఒక గ్రామానికి వెళ్ళాడు. ఆ పూరివాళ్ళు ఆయన చేత హరికథ చెప్పించాలని నిశ్చయించారు. అందుకు తగిన స్థలం శేషయ్య అనే పెద్ద పావుకారు ఇంట మాత్రమే ఉన్నది. అందుచేత గ్రామ ప్రముఖులు దాసుగారిని శేషయ్యగారి ఇంటికి తీసుకుపోయి, "వీరి చేత హరికథ చెప్పించాలని నిర్ణయించాం. అది మీ యింట జరిపిస్తేనే బాగుంటుంది. దాసుగారికి మన మంతా మన, మన ఉత్సాహశక్తుల ననుసరించి తలాకాస్తా ముట్టజెప్పి గౌరవిద్దాం. ఏమంటారు?" అన్నారు.

శేషయ్య నిజానికి రసికుడు కాదు. కాని ఊళ్ళో ఉండే పెద్దలంతా తన గౌరవం నిలబెట్టడం ఆయనకు చాలా సంతోషం. అందుచేత ఆయన, "అయ్యో. అంతకంటేనా? తప్పక మా యింటనే హరికథ ఏర్పాటు చేద్దాం," అన్నాడు. అంతేకాక, దాసుగారి బస కూడా తన ఇంటనే అని ఆయన పట్టుబట్టాడు.

ఆ రాత్రే పెద్ద పావుకారు గారింటి ముందు గల విశాలమైన ఆవరణలో హరికథ ఏర్పాటయింది. దేవుడి పటం దగ్గిర ఒక పెద్ద పళ్ళెం పెట్టారు. హరికథ వినటానికి వచ్చినవాళ్ళు తమ శక్తికొద్దీ దాసుగారికి ఇవ్వదలచినది అందులో వెయ్యవచ్చు. కొందరు పుండే తామివ్వ దలచినది పళ్ళెంలో వేశారు. కొందరు మటుకు చివరకు వేద్దామని అగారు. శేషయ్య దాసుగారికి ఇవ్వటానికి ఒక

శాలువా నూరు రూపాయల సంచి వసారా గదిలో పెట్టి ఉంచి, కథ ముగిసినాక ఇద్దామనుకున్నాడు.

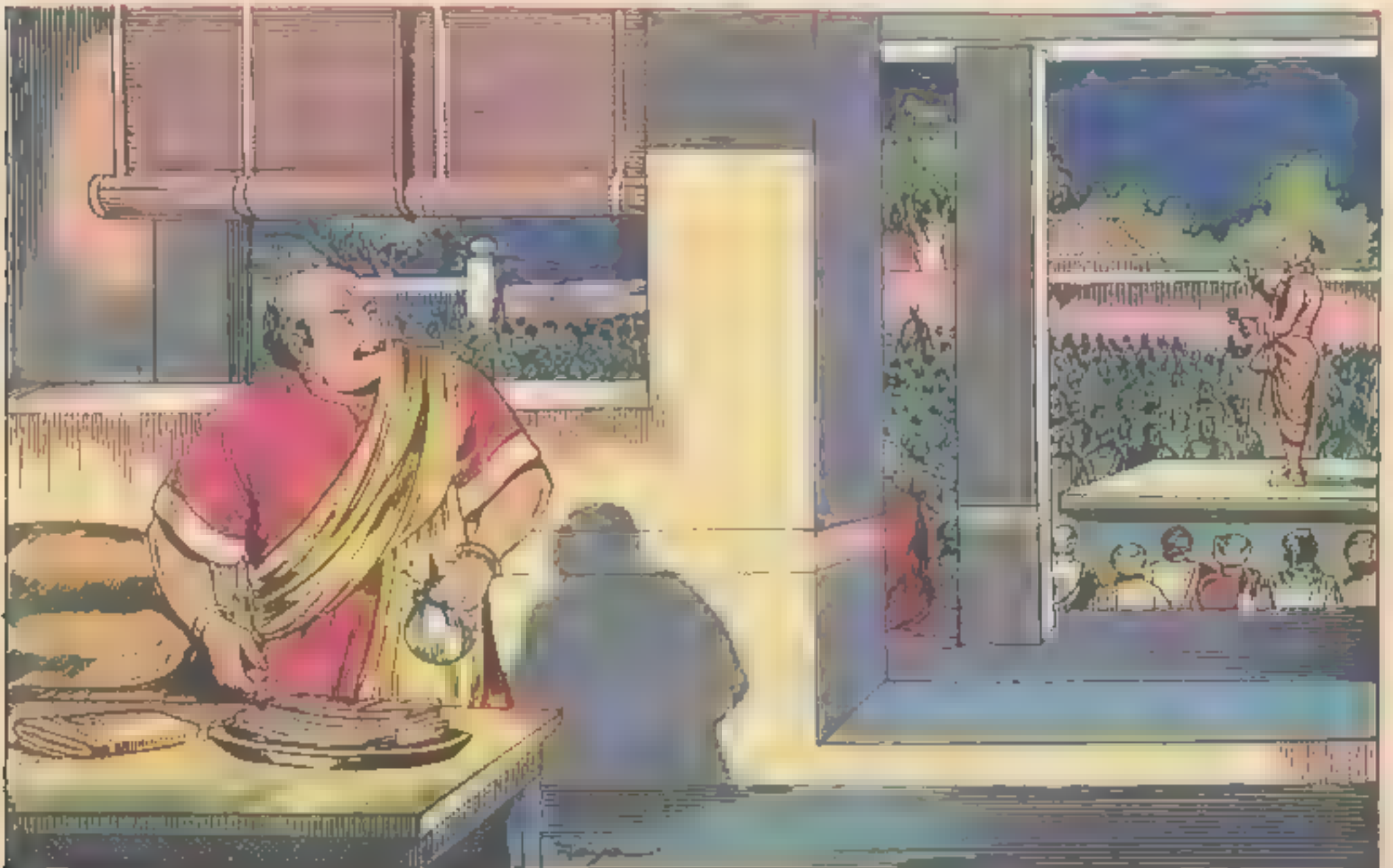
ఆ వూళ్ళో చలమయ్య అనే చిన్న షావుకా రొకడున్నాడు. ఆయన పస్తూనే దాసుగారి మెడకు మూడు రూపాయలు ఖరీదు చేసే పట్టు కండువా వేసి, పళ్ళెంలో నాలుగు రూపాయలు వేసి ముందు వరసలో కూర్చున్నాడు. హరి కథ తన ఆధ్వర్యాన జరిపించినట్టయితే ఆయన దాసుగారిని ఇంకాస్త ఘనంగా సత్కరించేవాడే.

పెద్ద షావుకారు శేషయ్య, ఎవరెంతెంత ఇచ్చేదీ ఒక కంట కనిపెడుతూనే వున్నాడు. అన్నిటిలోకి పెద్ద పద్దు చల

మయ్యదే. అది కూడా పది రూపాయల లోపుదే. అలాటప్పుడు, 'తాను మట్టుకు దాసుగారికి నూరు రూపాయల నగదూ, ఒక శాలువా ఇచ్చుకోవటం దేనికి? ఓ పది రూపాయల రొక్కమూ, ఒక జత పంచెలూ ఇస్తే సరిపోతుంది.

దాసుగారు హరికథ ప్రారంభించి చెప్పుకుపోతున్నాడు. మధ్యలో శేషయ్య ఏదో పని పడ్డట్టుగా లేచి వసారా గదిలోకి వెళ్ళి, తాను సిద్ధంగా ఉంచిన శాలువా, రూపాయల సంచి తీసేసి, వాటికి బదులు ఒక ధోవతుల చాపూ, పది రూపాయలూ ఉంచి వచ్చాడు.

దాసుగారు శేషయ్యగారిని మొదటి నుంచి కూడా మహా శ్రద్ధగా గమనిస్తూ,

ఆయన మనసులో కలిగే ఆలోచనలన్ని ముఖంలో కనిపెట్టుతూ, శేషయ్య లోపలికి ఎందుకు వెళ్ళినదీ, ఏమి చేసినదీ పని కట్టేశాడు. శేషయ్య తెరిగి వచ్చి కూచోగానే ఆయన ఒక పెట్టకథ చెప్పాడు:

కర్ణుడు మహాదాత. అడిగినవాడికి లేదని ఎరగడు. ఒకనాడు కర్ణుడు అభ్యంగనానికి సిద్ధమవుతూండగా ఆయనను యాచించటానికి ఎవరో బ్రాహ్మడు వచ్చాడని పరిచారకులు చెప్పారు. ఆ బ్రాహ్మణ్ణి తన వద్దకు తీసుకురమ్మన్నాడు కర్ణుడు.

ఆ బ్రాహ్మడు వచ్చేసరికి కర్ణుడు ఎడమచేత బంగారు పాత్రలో నూనె పట్టుకుని, కుడిచేత్తో వంటికి నూనె రాసుకుంటున్నాడు.

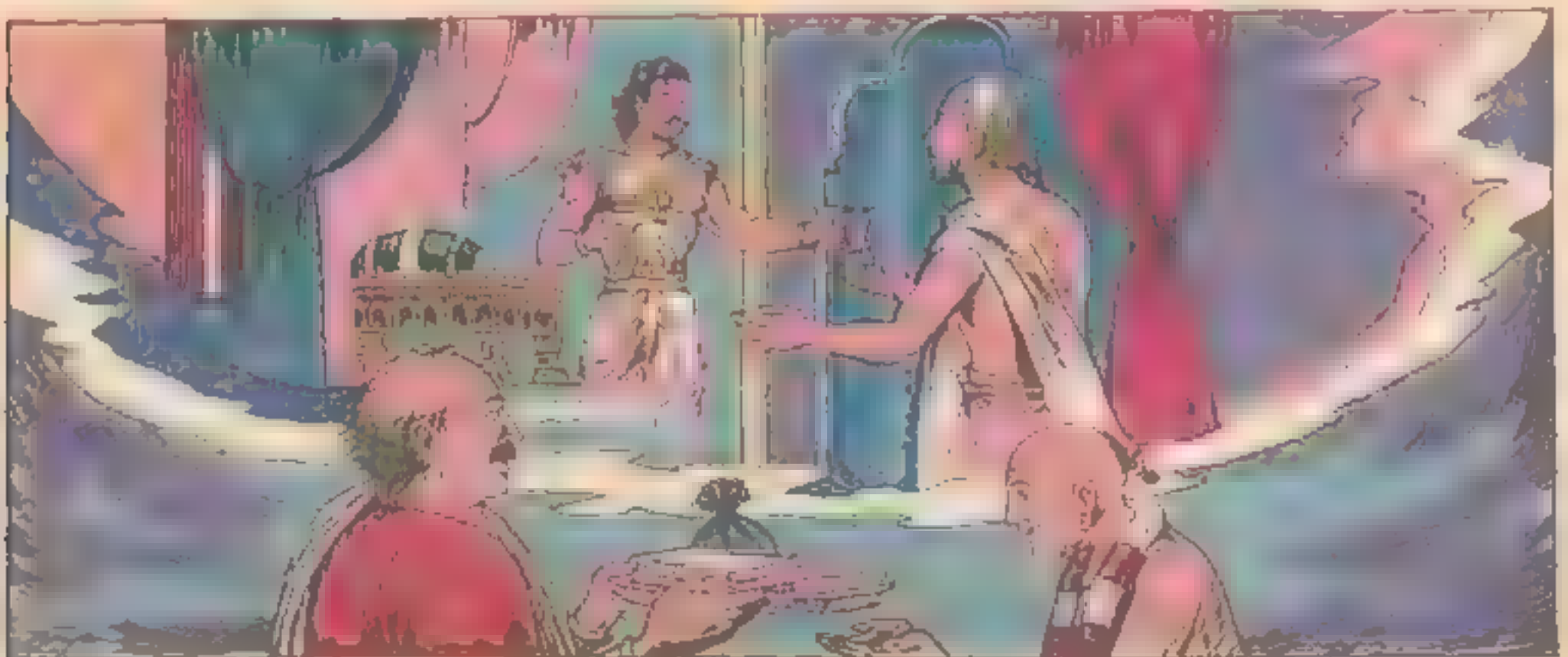
"మహారాజా, పేదవాణ్ణి. తమకు తోచినది ఇప్పించండి." అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

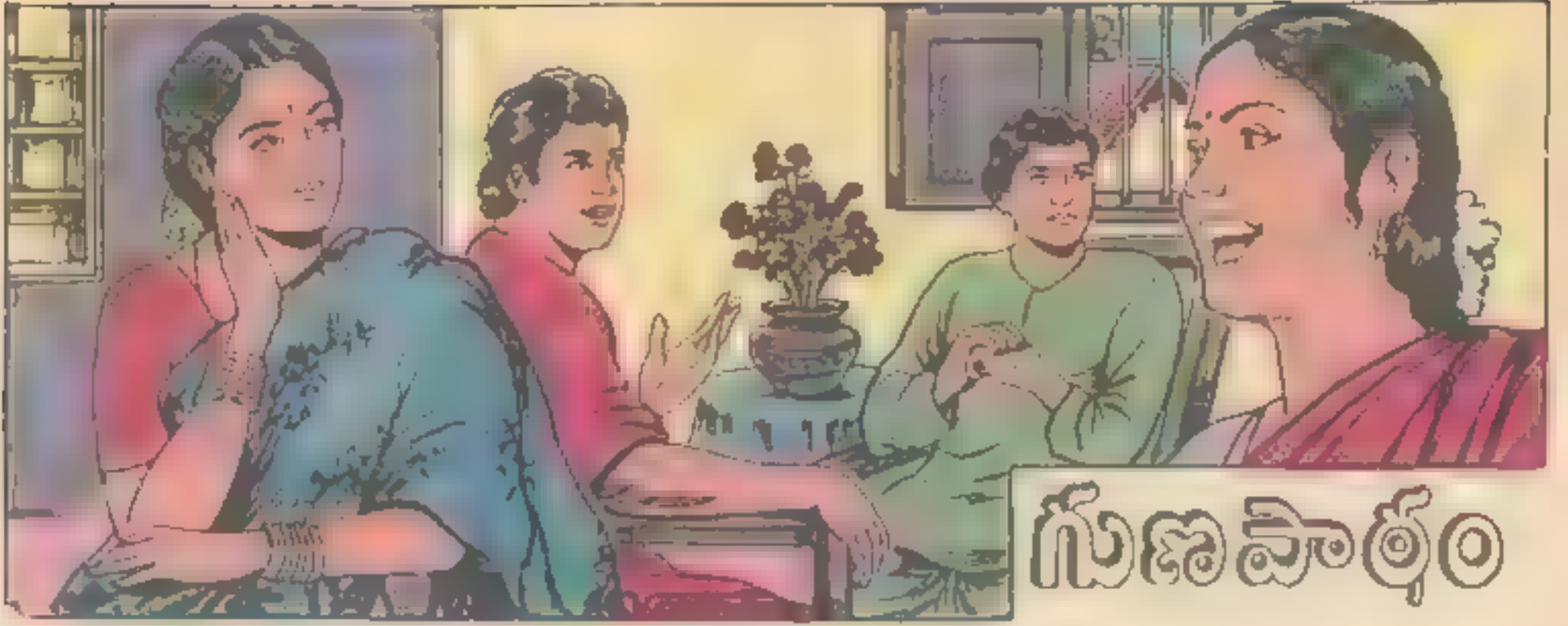
మహాదాత అయిన కర్ణుడు తన ఎడమ చేత ఉన్న బంగారు గిన్నెను అలాగే బ్రాహ్మడికి ఇచ్చేశాడు.

బ్రాహ్మడు దాన్ని సంతోషంతో స్వీకరించి, "మహాదాతవు! కాని ఎడమచేత్తో ఎవరైనా దానమిస్తారా? అలా ఇవ్వటంలో గల రహస్యమేమిటి?" అని అడిగాడు.

దానికి కర్ణుడు చిరునవ్వు నవ్వి, "ఇదే, దానం ఇచ్చేటప్పుడు అందరూ పాటించవలసిన రహస్యం. చెయ్యదలచిన దానాన్ని జాప్యం లేకుండా చెయ్యాలి. మాటవరసకు, నేను నీకిగిన్నెను ఇవ్వాలనుకున్న క్షణంలో అది నా ఎడమచేత ఉన్నది. దాన్ని కుడిచేతికి మార్చుకునే లోపల నా బుద్ధి మారిపోవచ్చు, అందుచేత ఎడమచేతిలో ఉన్న వస్తువును, ఎడమచేత్తోనే ఇచ్చాను," అన్నాడు.

ఈ పెట్టకథ చెప్పి, హరిదాసుగారు అసలు కథకు వచ్చారు. కాని శేషయ్యకు ఆ పెట్టకథ చెంపదెబ్బలాగా తగిలింది. హరికథ పూర్తి అయ్యాక ఆయన దాసుగారికి, తాను ముందుగా ఇవ్వాలనుకున్న కానుకలకన్నా కూడా ఘనంగా ఇచ్చి, గౌరవించి పంపాడు.

గౌరవపాత్రం

చంద్రవరం అనే గ్రామంలో, సూర్య దేవుడనే యువకుడుండేవాడు. అతడికి పక్కగ్రామంలోని కలవారి కుటుంబపు అంబికతో వివాహం జరిగింది.

ఒకసారి ముకుందుడనే అతడి మిత్రుడు, నగరం నుంచి భార్యతో సహా అతణ్ణి చూడ వచ్చాడు.

ముకుందుడి భార్య గౌరి చక్కగా పాడగలదు. ఆమె పాట విని సూర్య దేవుడితోపాటు అంబిక కూడా చాలా ఆనందించింది.

ముకుందుడు వారం రోజులపాటు అతిథిగా వుండి నగరం వెళ్ళిపోయాక సూర్యదేవుడు భార్యతో, "అంబికా, నువ్వు కూడా గౌరిలా చక్కగా పాడటం అలవాటు చేసుకోరాదా!" అన్నాడు.

భర్త యిలా అనడం అంబికకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించింది. గానం, చిత్ర

కళ, కవిత్వాల్లాంటివి వయసుతో ప్రమేయం లేకుండా, ఎప్పుడు పడితే అప్పుడు సాధించగలిగినవా? గౌరి తన ఆరవయేట గురువువద్ద సంగీత సాధన చేసినట్టు చెప్పింది.

అంబిక భర్తతో, "నా కంఠస్వరం బావుండదండీ, నేనేం పాడలను," అన్నది.

ఈ జవాబుతో భర్త ఇక ఈ పాట ప్రసక్తి తేడని ఆమె అనుకున్నది. కాని, సూర్యదేవుడు కొంచెం చిరాకుగా, "కంఠస్వరానిదేమున్నది! పాడగా, పాడగా రాగంపట్టుబడుతుందన్నారు, పెద్దలు. ప్రయత్నించి చూడు," అన్నాడు.

కొంతకాలం గడిచాక ఓంకారశర్మ అనే చిత్రకారుడు గ్రామంలో ఒక చిత్ర కళాప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశాడు. అతడు వేసిన చిత్రాలన్నీ పూర్తిగా గ్రామవాతావరణానికి సంబంధించినవి.

ఆ ప్రదర్శన చూసి ఇంటిక తిరిగి వచ్చాక అంబిక భర్తతో, " ఏమండీ. ఓంకారశర్మ వేసిన చిత్రాలు ఎంత జీవకళ ఉట్టిపడుతున్నవో గమనించారా? మీరు కూడా అలాంటి చిత్రాలు వేస్తే చూడాలని వున్నది." అన్నది.

ఆ మాటలకు సూర్యదేవుడు అశ్చర్యపోతూ, " నేను చిత్రాలు వేయడమా? చిత్రకళ అంటే, నీకంత చులకనగా కనబడుతున్నదా?" అన్నాడు.

" చిత్రాలు వేయడం చులకన అని, నేననడం లేదు, ప్రయత్నించి చూడండి! అయినా పట్టుదలగా అలా గీస్తూ పోతే, మంచి చిత్రాలు రాకపోవు. అభ్యాసం కూసువిద్య అన్నారు గదా, పెద్దలు," అన్నది అంబిక.

ఆ మరుక్షణం సూర్యదేవుడికి పాట విషయంలో, తాను భార్యకు యిచ్చిన సలహా గుర్తుకు వచ్చింది. అతడు ఆమెతో, " ఆనాడు, నా మిత్రుడి భార్య గౌరి పాట విన్న అనందంలో, నీకు అర్థం లేని

సలహా ఒకటియిచ్చాను. అది పెద్ద పొరబాటు. లలితకళలలో ప్రావీణ్యం సంపాదించడం, అందరికీ సాధ్యమయే పనికాదు. ఒక వేళ అలాంటిది సాధించ దలిస్తే, చిన్నప్పటినుంచీ తగిన గురువును ఆశ్రయించాలి, అయినప్పటికీ తాను నేర్వ దలచిన కళల పట్ల స్వభావసిద్ధమైన కౌశల్యం లేకపోతే అది రాణింపుకు రాదు," అన్నాడు.

" అలా చెప్పండి! మనం చిన్నతనంలో ఆ పని చేయలేకపోయాం. మరి యిప్పుడేం చేసేట్టు?" అన్నది అంబిక ముఖం మీద లేని విచారాన్ని కనబరుస్తూ.

" మనం యిప్పుడు చేయవలసిందేమిటంటే, ఆయా కళల్లో ప్రతిభావంతులైన వాళ్ళను గౌరవించడం; వాళ్ళ పాటనూ, చిత్రాలనూ చూసి ఆనందించడం," అన్నాడు సూర్యదేవుడు.

భర్త లలితకళలను గురించిన వాస్తవాన్ని అర్థం చేసుకున్నందుకు అంబిక చాలా సంతోషించింది.

విష్ణు కథ

విభీషణుడిలాగే రావణుడి పట్టమహిషి మందోదరి కూడా భర్తకు హితవు చెప్పింది. "నాథా! ముక్కు చెవులు కోసినందుకో, పరించమంటే పరించనందుకో, నీ చెల్లెలు అవమానం భరించలేకపోయినప్పుడు, ఒంటరిదాన్ని, అసహాయురార్ని, బంగారాన్నో, పశువునో, పక్షినోలాగ ఎత్తుకు వచ్చినందుకు, సీత ఎంత బాధపడుతుందో ఊహించావా? శూర్పణఖ ప్రతికారంతో సీతను ఎత్తుకు రమ్మన్నట్లే, సీతకు జరిగిన అవమానానికి ఆమెకు యింకెంత కసి ఉంటుందో అలోచించు!" అన్నది.

రావణుడు, "ఔను మందోదరి, ఇప్పుడు తెలుస్తున్నదిగానీ, కానీ— ఏమైనా

కానీ, రావణుడు తల వంచడం అనేది లేదు! నీ భర్త భీరువుకాడు. పిరికి మంధు నూరి పోయకు! ఆ రాముడు ఏం చేయగలడో నేనూ చూస్తాను," అన్నాడు.

ఎక్కడెక్కడి వనాల్లోని వానరులంతా చేరుకొని రాముడి సేనగా తయారయ్యారు. సుగ్రీవుడు, నీలుడు, అంగదుడు, సుషేణుడు, జాంబవంతుడు మొదలైన ప్రముఖులంతా సేనానాయకులై రాముడికి అండదండలుగా నిల్చారు. హనుమంతుడు రాముడి కార్యకర్తగా, అంగరక్షకుడిగా లంకపై దాడికి సర్వసన్నాహాలు ప్రారంభమయ్యాయి.

హనుమంతుడు పర్వతాలు, కొండలు తెచ్చి సముద్రంలో వేశాడు.

వానరులు పెద్ద బండలు. శిలలు తెన్నున్నారు. చిన్న కొతులు రాళ్ళు మోసుకొస్తున్నారు.

నూరు యోజనాల పొడవునా లంకకు సముద్రం మీద సేతు నిర్మాణం అతి వేగంగా ఎంత ఉత్సాహంతో ప్రారంభమైంది. నీలుడు సేతు నిర్మాణపర్యవేక్షణ బాధ్యత తీసుకున్నాడు.

విభీషణుడు ఆకాశమార్గాన రాముడి శరణాగతుడై వచ్చాడు. రాముడతనికి అభయమిచ్చి లంకకు రాజును చేస్తానని చెప్పాడు. అప్పటికప్పుడు సముద్ర జలాలతో అతణ్ణి లంకకు రాజుగా అభిషేకించాడు.

రాముడు వారధి కట్టించి, కోదండాన్ని, రామబాణాన్ని రెండు చేతులతో పట్టుకొని, వానరసేనలు వెంటరాగా, ఇరుపక్కల లక్ష్మణుడు, హనుమంతుడు నడుస్తుండగా, లంకను ముట్టడించడానికి బయలుదేరాడు. విభీషణుడు వారిని అనుసరించాడు.

వేగులు రాముడు వానరసేనలతో సముద్రం దాటి వస్తున్నవార్త తెచ్చారు. రావణుడు చకితుడయ్యాడు. ఒక సరుడు వానరులను కూడగట్టుకొని, సముద్రం మీద నూరు యోజనాల పొడవు వంతెన కట్టి, ముల్లోకాలను గడగడలాడించే రావణాసురు డంతటివాడిని కొట్టి తన సొత్తయిన భార్యను తెచ్చుకున్నాడు అని అనిపించుకోవడమే! ఏమిటిది? ఇది జరుగుతుందా? కట్టడం మాత్రమే జరిగినంత మాత్రాన మిగతా రెండూ జరుగుతాయని భయపడ్డం దేనికి? అని అనుకుంటూన్న రావణుడితో, మంత్రి ప్రహస్తుడు, “శత్రువును దారిలోనే ఎదుర్కొని తువముట్టించడం మంచిది!” అన్నాడు.

రావణుడు నవ్వి, “మన కుంభకర్ణుడికి తగినంత ఆహారం దొరకడం లేదు. వాళ్ళు లంకకు రానీ! సాలెగూటిలో చిక్కుకున్న ఈగల్లాగ, నా తమ్ముడి ఆకలికి పనికొస్తారు!” అన్నాడు.

రాముడు వానరసేనలతో వారధిని దాటి లంకా తీరాన్ని చేరాడు.

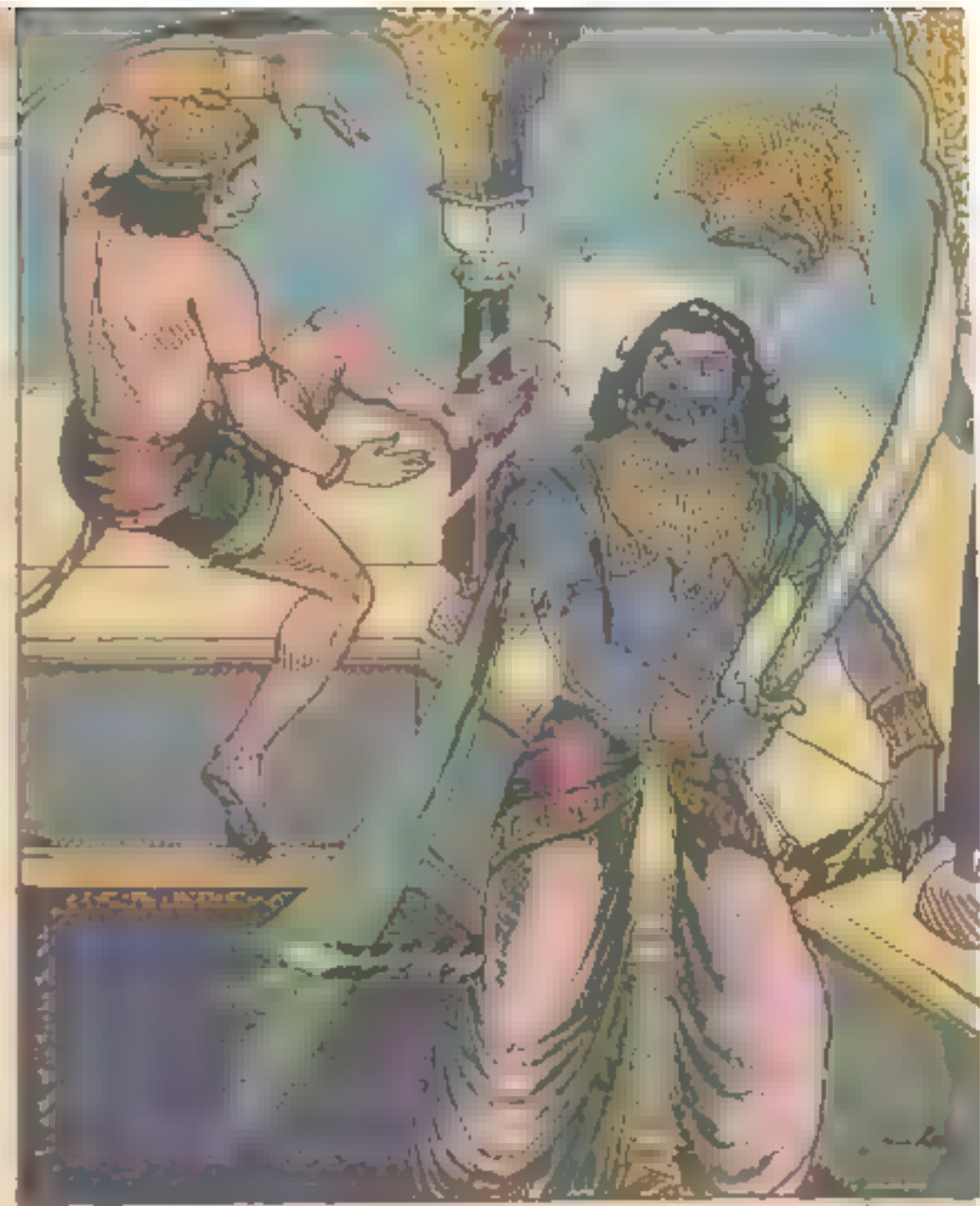
లంకానగరం ఎత్తయిన పర్వతం చివరంటా నిర్మించబడింది. పర్వతాగ్రం మీది సౌధంలో రావణుడు ఉంటాడు.

ఆ సౌధాగ్రం నుంచి రావణుడు రామదండు విడిసిన తీరాన్ని చూశాడు. తీరం పొడవునా చిమలబారుల్లాగ వానర సేనలు పూహాలు పన్నుతున్నారు.

అంగదుడికి వీరావేశం వచ్చింది. రివ్వన ఎగిరి వెళ్ళి రావణానురుది సౌధం మీద వాలాడు.

“ఓ, రావణా! ఒకప్పుడు నిన్ను తోకతో చుట్టి విసిరేసిన వారి కుమారుణ్ణి నేను, అంగదుణ్ణి! అప్పటి నుంచి నువ్వు, మా తండ్రిపట్ల గౌరవమర్యాదలతో మిత్రుడిగా ఉన్నావు గనుక, చెబుతున్నాను. ఇప్పటికైనా మించిపోయింది లేదు. రాముడితో వైరం మాను. శరణు వేడు. వానరమూకతో రాముడేం చేయగలడన్న ధీమాతో వుండకు. వానరులెంతటి వారో నీకు మళ్ళీ చెప్పనవసరం లేదు!” అన్నాడు.

రావణుడికి కోపం వచ్చి కత్తి ఎత్తాడు. అంగదుడు రావణుడి కిరీటాన్ని కాలితో తన్ని పడద్రోసి, తిరిగి వానరసైన్యం వున్న చోటుకు ఎగిరి వెళ్ళాడు.

వానరసేన వెజ్రంబించి లంకా నగరాన్ని ముట్టడించి చికాకు పరుస్తూంటే, రావణుడు కుంభకర్ణుడి నిద్ర చెడగొట్టించి, అతణ్ణి వెంటనే యుద్ధానికి వెళ్ళమన్నాడు.

కుంభకర్ణుడు ఘోరమైన తపస్సు చేసినప్పుడు బ్రహ్మ సరస్వతి చేత అతని కోరికలు తారుమారు చేయించాడు. అరు నెలలు తిండి, ఒకరోజు నిద్ర కోరుకోవాలనుకున్న కుంభకర్ణుడు, అరు నెలల నిద్ర, ఒకరోజు తిండి కోరుకున్నాడు. బ్రహ్మ అతడికి అలాగే వరమిచ్చాడు.

అరు నెలల నిద్ర పూర్తిగా తీరకపోతే, కుంభకర్ణుడి శక్తి తగ్గిపోతుంది. అతడు

రావణుడు చేసిన పనికి విసుక్కున్నాడు. అన్నకు వినయంగా హితబోధ కూడా చేశాడు.

రావణుడు, "చేస్తే యుద్ధం చెయ్యి. లేదా వెళ్ళి పడుకో!" అన్నాడు.

నిద్ర చెడిన కోపంతో కుంభకర్ణుడు వానరులను పట్టుకు తినసాగాడు. రామ లక్ష్మణులు నిర్విరామంగా యుద్ధం చేశారు. ఆ యుద్ధంలో రాముడు కుంభ కర్ణుడిని సంహరించాడు.

ఆ తరువాత యోధాన యోధులైన రాక్షస ప్రముఖులందరూ కూలిపోయారు. రావణుడి పెద్దకొడుకు ఇంద్రజిత్తు యుద్ధానికొచ్చాడు.

రావణుడు అతని మీద పెద్ద ఆశ పెట్టుకొని ఉన్నాడు. మేఘాల్లోంచి యుద్ధం చేసే వాడవడంవల్ల మేఘనాథుడు అని పేరొంది, ఇంద్రుణ్ణి జయించి కట్టి తెచ్చి, ఇంద్రజిత్తు అనిపించుకొన్న మహావీరుడు. మంత్రతంత్రాలు నేర్చిన ఇంద్రజిత్తు జిత్తులమారి, మహామాయావి. పథాలు గేళ్ళు బ్రహ్మచర్యంతో నిద్రాహారాలు లేకుండా కఠోరదీక్ష గడిపిన వాడివల్లనే గాని, మరెవ్వరివల్లా అతనికి ప్రాణ భయంలేదు.

ఇంద్రజిత్తు మాయ సీతను కల్పించి, రాముడికి కనిపించేలాగ ముక్క ముక్కలుగా నరికాడు.

లక్ష్మణుడు అది అంతా మాయాజాల మని అన్నకు ధైర్యం చెప్పి గొప్పగా యుద్ధం చేశాడు.

అలాగే రావణుడు విద్యుజ్జిహ్వ డనే వాడి చేత రాముడి తలను తయారు చేయించి, శూలానికి గుచ్చి సీతకు చూప మని పంపాడు.

దానిని చూసిన సీత, "ఇలాంటి చేతి పనివి కాకుండా, రావణుడి అసలు తలలు తెగి నేల దొర్లేరోజు వచ్చిందిలే." అని చెప్పింది.

ఇంద్రజిత్తు మేఘాల్లో దాగి రామలక్ష్మణులపై నాగాస్త్రాన్ని వేశాడు. గరు

త్తుంతుడు నాగులను నిర్మూలించి రామ
లక్ష్మణులను పాముల వల నుండి
తప్పించాడు.

సీతారాముల సేవలో పథ్నాలుగేళ్ళు
కఠోరదీక్ష గడిపిన లక్ష్మణుడి చేతిలో
ఇంద్రజిత్తు చావు రాసి ఉందని విభీ
షణుడు చెప్పాడు.

లక్ష్మణుడూ, విభీషణ, హనుమంతులూ
వెళ్ళి నల్లటి మేకపోతులను బలిచేస్తూ,
ఇంద్రజిత్తు చేస్తున్న హోమాన్ని ధ్వంసం
చేశారు. లక్ష్మణుడు ఇంద్రజిత్తును సంహ
రించాడు.

రావణుడు పాతాళ లంకాధిపతియైన
మైరావణుడిని రామలక్ష్మణులను కాళికి
బలి వేయమన్నాడు.

నిద్రిస్తున్న రామలక్ష్మణులను మైరావ
ణుడు తన మాయాజాలంతో ప్రతిమల్ని
చేసి, పాతాళ లంకకు ఎత్తుకుపోయి,
కాళికాలయంలో బలికి సిద్ధంగా
ఉంచాడు.

హనుమంతుడు పాతాళ లంక చేరి,
ద్వారపాలకుడుగా ఉన్న మత్స్యవల్ల
భుడితో పోరాడుతూండగా, సువర్చలాదేవి
వారిద్దరూ తండ్రీ కొడుకులొకరిని చెప్పి
పోరు మాన్పించింది.

హనుమంతుడు సూక్ష్మరూపంతో కాళి
కాలయం ప్రవేశించి, రామలక్ష్మణులను

భుజాల మీద ఎక్కించుకొని యివతలకు
తెచ్చాడు. రామలక్ష్మణులు మైరావ
ణుడితో యుద్ధం చేశారు.

రాముణ్ణి తన దైవంగా ఆరాధించే
చంద్రసేనను మైరావణుడు చెరతెచ్చాడు.
ఆమెవల్ల హనుమంతుడు మైరావణుడి
ప్రాణరహస్యాన్ని తెలుసుకొని దాన్ని
ధ్వంసం చేశాడు. మైరావణుడిని రాముడు
హతమార్చాడు.

రాముడు చంద్రసేనకు ఆత్మతత్వాన్ని
బోధించి, మరుజన్మలో విష్ణువును పొంద
గలవని ఆశీర్వదించాడు.

పాతాళలంకకు మత్స్యవల్లభుడిని ఆధి
పతిని చేసి, హనుమంతుడు రామలక్ష్మణు

లను భుజాల మీద మోసుకొని లంకకు వచ్చాడు.

మాయోపాయాలన్నీ విఫలం కాగా, రావణుడు ఉక్కు యోధుల్ని, చతురంగ బలాల్ని పుట్టించే పాతాళ లంకా యాగాన్ని ప్రారంభించాడు. విభీషణుడు ఆ రహస్యాన్ని తెలుసుకొని దాన్ని భంగపుచ్చే ఉపాయం చెప్పాడు.

అంగదుడు అదృశ్యకరణి విద్యాప్రభావంతో వెళ్లి మందోదరి జుట్టుపట్టి రావణుడి ఎదుటికి యీడ్చుకెళ్లాడు. రావణుడి దీక్షభగ్నుమై యాగధ్వంసం అయింది.

రావణుడు హతాశుడై చివరకు యుద్ధానికి బయలుదేరాడు. అప్పుడు

కూడ మందోదరి సీతను రాముడికి అప్పగించమని భర్తకు హితవు చెప్పింది.

“రావణుడు రావణుడే!” అని సింహగర్జన చేసి పది గుర్రాలు పూన్చిన రథం మీద రావణుడు యుద్ధానికి వెళ్ళాడు.

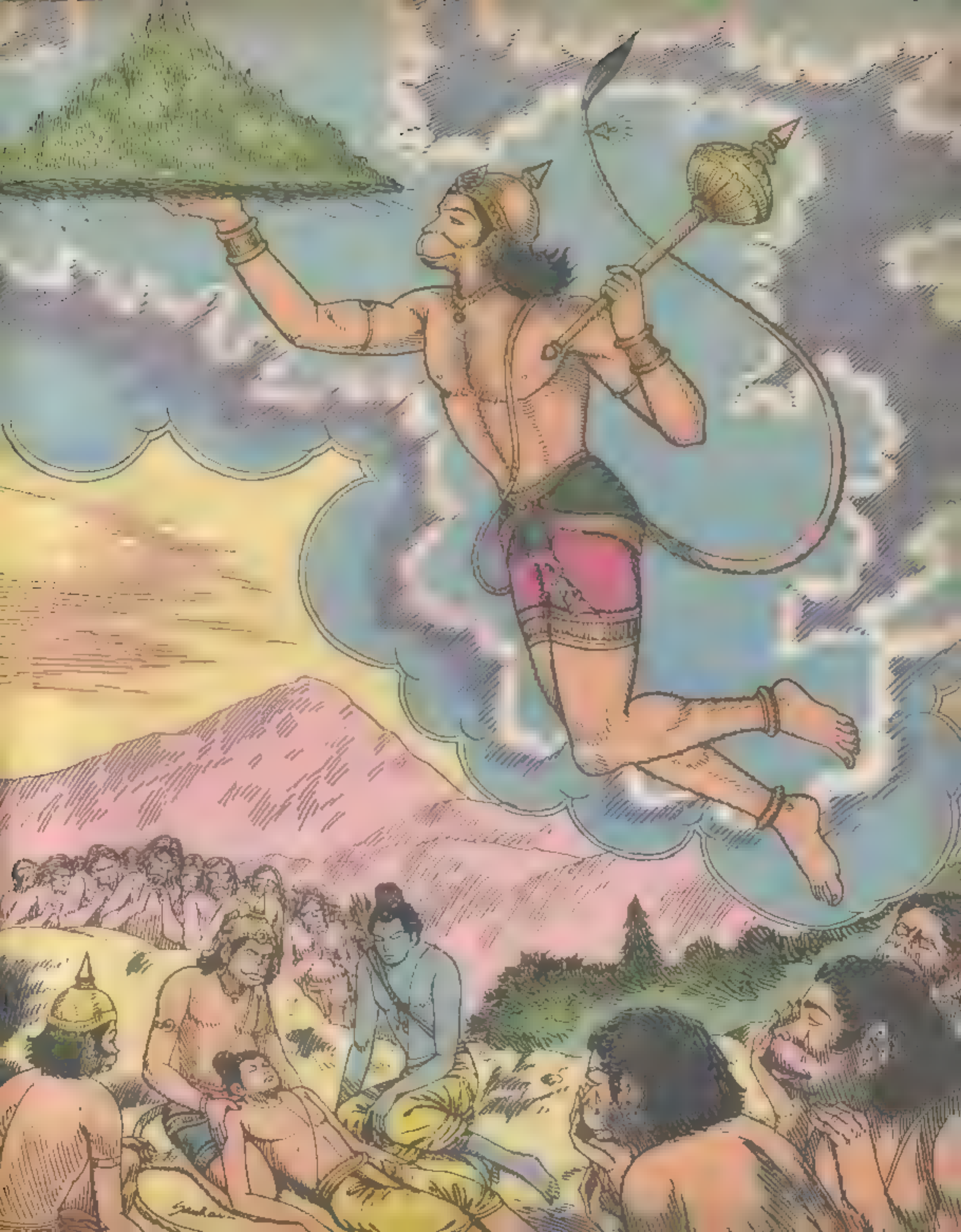
ఇంద్రజిత్తును చంపిన లక్ష్మణుడిని చూడగానే అతడికి అగ్రహవేశం ముంచుకొచ్చింది. ఒకప్పుడు బంధ విమోచనకు మారుపణంగా ఇంద్రుడి నుంచి తీసుకున్న శక్తిమహాయుధాస్త్రాన్ని రావణుడు లక్ష్మణుడిపై వేశాడు. లక్ష్మణుడు పడిపోయాడు.

హనుమంతుడు కీణాల మీద హిమాలయ పర్వతానికెళ్ళి సూర్యోదయంలోపలే సంజీవిని తెచ్చి, మూర్ఛ నుండి లక్ష్మణుడిని కాపాడాడు.

రామరావణుల మధ్య యుద్ధం జరుగుతున్నప్పుడు, దేవలోకం నుండి ఇంద్రుడు రాముడికి మాతలి సారథిగా దివ్యరథాన్ని పంపాడు.

రామరావణ భీషణ సంగ్రామంలో రావణుడి తలలు తెగిపడి నేలమీద దొర్లుతూంటే తెరిగి తలలు మొలుచుకొన్నాయి.

అప్పుడు విభీషణుడు రాముడితో రావణుడి కడుపులో ఉన్న ఆమృత

భాంధం ఊడిపడేలాగ భేదించమని చెప్పాడు. రాముడు బ్రహ్మాస్త్రంతో ఆ పని చేశాడు.

రావణుడు ఒంటితలతో ఏకాకిగా నేల కూలాడు.

ఆ విధంగా గుట్టుమట్లన్నీ చెప్పిన విభీషణుడివల్ల, "ఇంటిగుట్టు లంకకు చేటు!" అనే సామెత వచ్చింది.

రావణ సంహారంతో లంకాసామ్రాజ్యం పతనమై రాక్షస రాజ్యం అంతరించింది. విభీషణుడు లంకకు రాజయ్యాడు.

రావణ కుంభకర్ణుల చావుతో జయ విజయుల రెండో జన్మ ముగిసింది.

అశోకవనం నుండి సీత వచ్చింది.

రాముడు, "సీతా! దుర్మార్గుణ్ణి శిక్షించి రాజుగా నా కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించాను. నిన్ను రావణుడు ఎత్తుకెళ్ళి లంకలో ఉంచాడు. నిన్ను నేను ఎలాగ స్వీకరించి ఆయోధ్యకు తీసుకెళ్ళగలను? ఇక నీ యిష్టానుసారంగా నీవు నడుచుకో వచ్చును!" అని చెప్పాడు.

సీత అక్కడున్నవారితో ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్లుగా తనకోసం అగ్నిగుండాన్ని సిద్ధం చేయమని చెప్పింది.

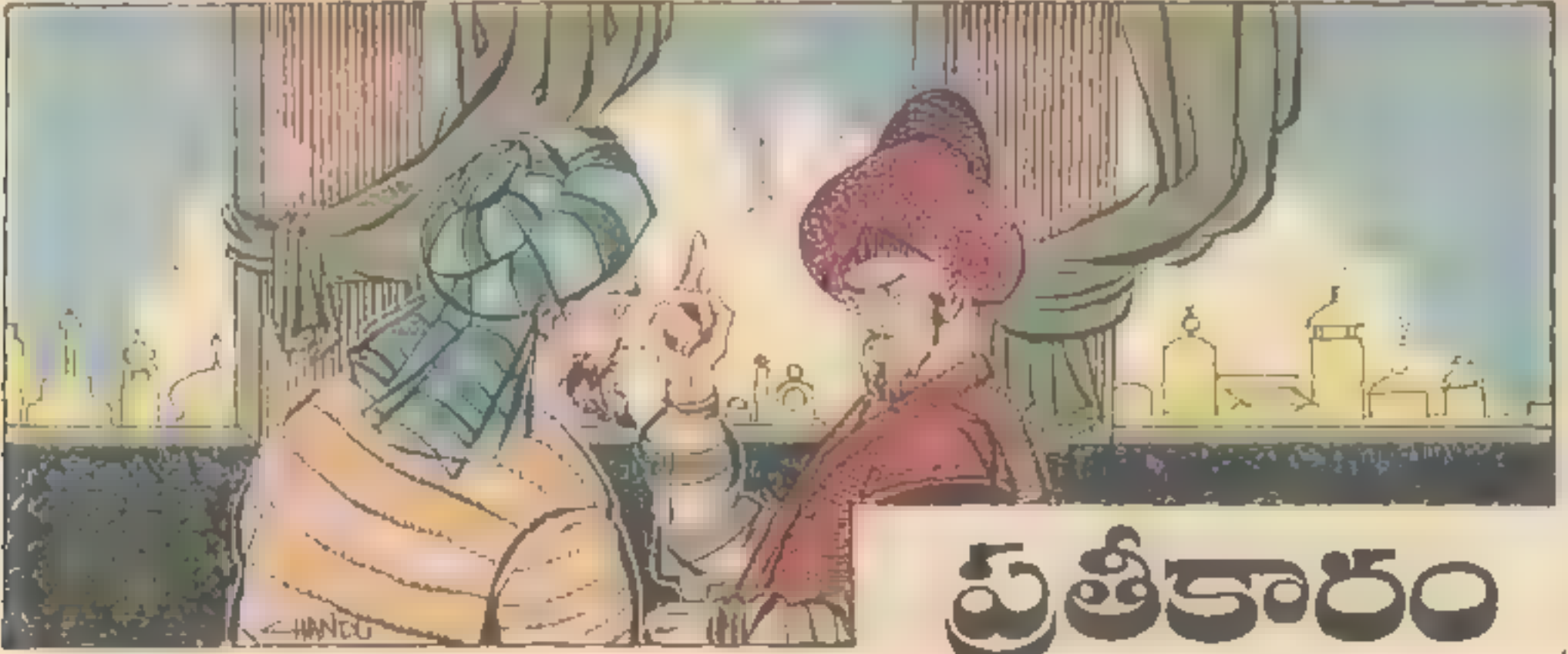
సీత రాముడి పాదాలపై దృష్టి నిలిపి భక్తితో నమస్కరించి, అగ్నిలోకి దూకింది. అగ్నిగుండంలో జ్వాలలు ఉవ్వెత్తున లేచాయి.

ఆ జ్వాలలలోంచి అగ్నిదేవుడు సీతను నవవికసిత పద్మంలాగ దోసిట ఎత్తి వచ్చి, "రామా! సీత నిష్పలాంటిది! పావని! స్వీకరించు!" అని చెప్పాడు.

అదే సమయంలో స్వర్గంనుండి దశరథుడు విమానంలో అందరికీ కనిపించి, "నాయనా! రామచంద్రా! అగ్నిపరీక్షలో సీత పవిత్రురాలని నిరూపణ అయింది. సీతతో ఆయోధ్యకు వెళ్ళి రాజ్యపాలన చెయ్యి!" అని కుమారుని ప్రేమతో ఆదేశించాడు.

రాముడు ఎందరు ఎక్కినా నిండని పుష్పక విమానంలో అందరితో ఆయోధ్యకు చేరాడు.

ప్రతీకారం

పర్షియా దేశంలోని ఒకానొక ప్రాంతంలో, తబ్రిస్టాన్ అనే చిన్న రాజ్యం ఒకటి వుండేది. దానిని పాలించే రాజుకు యిద్దరు పజీర్లు. పెద్ద పజీరుకుమార్తె గొప్ప సౌందర్యవతి. ఆమెను చూసిన రాజు, ఒకనాడు పజీరుతో, "నీకు చాలా సంతోషం కలిగించే వార్త! నీ కుమార్తెను నేను పెళ్ళాడదలిచాను. ముహూర్తం ఎంత త్వరగా ఏర్పాటు చేయగలిగితే అంత మంచిది," అన్నాడు.

పజీరు ఒక క్షణకాలం నిర్భాంతపోయి, "ప్రభూ, నా కుమార్తె విద్యావతి, తెలివిగలది. గొప్ప భక్తురాలు. ఈ వివాహం విషయం ఆమెతో ముందు మాట్లాడాలి," అన్నాడు.

"అలాగే తప్పక మాట్లాడు. తన అదృష్టానికి చాలా మురిసిపోతుంది," అన్నాడు రాజు గర్వంగా.

కాని, పజీరు యీ సంగతి చెప్పినప్పుడు ఆమె సంతోషించకపోగా, ఎంతో ఆయిష్టంగా, "నాన్నా, ఈ రాజును నేను పెళ్ళాడను. ఆయన తన అంతఃపురంలోని స్త్రీలలాగే, నన్ను బానిస కింద చూస్తాడు," అన్నది.

పెద్ద పజీరు యీ సంగతి రాజుకు చెప్పగానే, అతడు ఉగ్రుడైపోయి, "నేను బలవంతంగా అయినాసరే, నీ కూతురును తప్పక పెళ్ళాడతాను. నన్ను అటంక పరచగల వాళ్ళెవరు?" అంటూ పెద్దగా అరిచాడు.

ఇక నగరంలో వుండడం ప్రమాదం అనుకుని పజీరూ, అతడి కుమార్తె గుర్రాల మీద నగరం వదిలి పారిపోసాగారు. వేగుల ద్వారా యీ సంగతి విన్న రాజు, తన అంగరక్షకులతో గుర్రాల మీద వాళ్ళను వెంబడించాడు.

ఒక గంట తరవాత రాజు, వజీరునూ, అతడి కుమార్తెనూ పట్టుకోగలిగాడు. తరవాత నిర్దాక్షిణ్యంగా కత్తితో వజీరు తల నరికి, అతడి కుమార్తెను నగరానికి తీసుకు వచ్చాడు.

"నీకెంత గర్వం! రాజైన నన్నే వివాహమాడేందుకు నిరాకరిస్తావా? ఎవరు నీకు దిక్కు?" అని రాజు, వజీరు కుమార్తెను కోపంగా ప్రశ్నించాడు.

"నేను చేయగలిగిందేమీ లేదు. దేవుడే నాకు రక్షి!" అన్నది వజీరుకుమార్తె.

ఇది జరిగిన మర్నాడే రాజుకు తన వేగుల ద్వారా, రాజ్యంలో ఒక ప్రాంతాన ప్రజలు తిరుగుబాటు చేసినట్లు వార్త

అందింది. వెంటనే అతడు, పెద్ద వజీరు కుమార్తె పారిపోకుండా కాపాడే పని చిన్న వజీరుకు పప్పచెప్పి, సైన్యంతో బయలుదేరి పోయాడు.

వజీరు కుమార్తె అంతఃపురంలోని ఒక చిన్న గదిలో బంధించబడింది. చిన్న వజీరు కిటికీలోంచి ఆమెను చూసి, ఆమె అందానికి పరవశుడైపోయాడు. అతడు తనకు నమ్మకస్థురాలైన ఒక దాసీదాన్ని వజీరు కుమార్తె వద్దకు పంపాడు.

దాసీది ఆమెతో, "నా యజమానికి నువ్వంటే చాలా అభిమానం కలిగింది. ఆయనకు ఈ దాపుల్లోనే అందమైన పూల తోట వున్నది. ఆయన వెంట వెళ్ళి హాయిగా, అ తోటలో తిరిగి రావచ్చు. ఈ సంగతి రాజుకు తెలిసే అవకాశం లేదు," అన్నది.

దానికి వజీరు కుమార్తె ఎంతో విచారంగా, "ఇప్పటి నా స్థితి పూలతోటల్లో షికారు తిరిగేలా వున్నదా? నా తండ్రి, నా కళ్ళ ఎదటే చంపబడ్డాడు. నన్ను బలవంతంగా యిక్కడికి లాక్కు వచ్చారు. మీ యజమానికి మరేనాడూ, యిలా కబురు పెట్టవద్దని చెప్పి," అని సమాధానం యిచ్చింది.

చిన్నవజీరు, దాసీది తిరిగివచ్చి చెప్పినది విని భయపడ్డాడు. వజీరు కుమార్తె,

యీ సంగతి రాజుతో చెబితే, తనకు శిక్ష తప్పదు. ఇలా ఆలోచించి, ఆతడు రాజు తిరిగివచ్చి, వజీరు కుమార్తె ఎలా వున్నదని అడగగానే, "ప్రభూ, ఆమె తమ వంటివారికి భార్య కాదగినది కాదు. మీరటు వెళ్ళగానే, ఆమె ఒక దాసీదాన్ని నా దగ్గరకు పంపింది. అది చెప్పిన దేమంటే, వజీరు కుమార్తె నాతోపాటు మరేదైనా దేశానికి పారిపోయేందుకు సిద్ధంగా వున్నదట! అక్కడ వివాహం చేసుకుని సుఖంగా వుండవచ్చునట! నేనందుకు ఒప్పుకోక, గట్టిగా మందలించాను;" అని అబద్ధాలు చెప్పాడు.

రాజు పట్టరాని కోపంతో, "అలాగా! అయితే యీ దుర్మార్గురాలిని ఎలా చంపడం? శిరశ్చేదమా? ప్రాణాలతో పాతిపెట్టడమా?" అన్నాడు.

చిన్నవజీరు ఏడో చెప్పబోయేంతలో, అక్కడ వున్న ముసలి నౌకరు ఒకడు, "ప్రభూ, కొందరషడకండి. అవిణ్ణి ఏదైనా ఎడారి ప్రాంతాన వదలడం మంచిది. అక్కడ చావో, బతుకో విధి నిర్ణయిస్తుంది!" అని సలహా ఇచ్చాడు వినయంగా.

"అలాగే చెయ్యండి!" అన్నాడు రాజు.

భటు లామెను కొండలూ, గుట్టలూ, ఇసుక ప్రదేశాలూ వున్న ఒక భయంకర

ప్రాంతాన వదిలారు. వజీరు కుమార్తె చేతులు అకాశంకేసి ఎత్తి, దైవప్రార్థన చేస్తూ నిలబడింది. ఆ సమయంలో అటుగా పోతున్న ఒక ఒంటెల్ని తోలేవాడు, ఆమెను చూశాడు.

వాడు, వజీరు కుమార్తె దగ్గరకు వచ్చి, "అమ్మా, నువ్వు, మా ఇంటికి రా. నీ కొచ్చిన భయం ఏమీలేదు," అన్నాడు జాలిపడుతూ.

వజీరు కుమార్తె అతడికి తన కృతజ్ఞత చెప్పుకుని, "అయ్యా, నన్ను యిక్కడే వుండనివ్వండి. ముందు దాహం తీర్చుకునేందుకు, నీరున్న ప్రదేశం చూపండి, చాలు," అన్నది.

ఒంటెలు తోలేవాడు ఆమెను ఒక నీటికొలను దగ్గరకు తీసుకుపోయి వదిలాడు. అతను పొరుగు దేశపు యువరాజు నౌకరు. ఈ యువరాజు గొప్ప సైనికబలం కలవాడు. నౌకరు, ఆయనకు వజీరు కుమార్తెను గురించి చెప్పాడు.

యువరాజు అప్పటికప్పుడు బయలుదేరి ఆమె పున్న చోటుకు వచ్చాడు. అంత సౌందర్యవతిని, అనాటివరకూ అతడు చూసి వుండలేదు.

యువరాజు వజీరు కుమార్తెకు తానెవరైనదీ చెప్పుకుని, "నగరానికి వచ్చి, నా ఆతిథ్యం స్వీకరించవలసిందిగా కోరుతున్నాను," అన్నాడు.

వజీరు కూతురు అందుకు ఒప్పుకోక, ఆ ఎడారిప్రదేశాన కొలను వద్ద వుండిపోదలిచినట్టు అతడికి చెప్పింది.

యువరాజు నగరానికి తిరిగిపోయాడు. కాని, ■ రాత్రి అతడికి సరిగా నిద్రపట్టలేదు. ఎడారిలో ఒంటరిగా వున్న వజీరు కూతురుకు ఏదైనా అపాయం కలగవచ్చునన్న ఆనుమానం కలిగింది.

అతడు మరుసటి రోజు రాత్రి కొలను దగ్గరకుపోయి, ఒక చెట్టు కింద కూర్చున్నాడు. ఉదయానే వజీరు కూతురు అతణ్ణి చూసి ఆశ్చర్యపోయి, "మీరు రాజ్యపాలకులు, నగరం వదిలి రావడం క్షేమం కాదు. తిరిగి వెళ్ళి, మీ పరిపాలనా వ్యవహారాలు చూసుకోండి," అన్నది.

"నువ్వన్నమాట నిజం. కాని, నువ్వు నన్ను వివాహమాడేందుకు ఒప్పుకుంటే తప్ప, నగరానికి తిరిగిపోను," అన్నాడు యువరాజు.

ఆ జవాబుకు వజీరు కుమార్తె కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుని, "నన్ను కాపాడే ప్రయత్నంలో నా తండ్రి దుర్మరణం పాలయ్యాడు. నను ఎంతో విశ్వాసంతో సేవించిన రాజే, దుర్మార్గుడై ఆయన్ని చంపడం జరిగింది. అందుకు ప్రతీకారం జరగనిదే, నేను వివాహం గురించి ఆలోచించలేను," అన్నది.

తరవాత ఆమె, యువరాజుకు జరిగిన దంతా చెప్పింది.

వెంటనే యువరాజు నగరానికి తిరిగి పోయి, తన సేనాని నాయకత్వంలో పెద్ద సైన్యాన్ని తబరిష్టాన్ పైకి పంపాడు. సేనాని రాజునూ, అతడి చిన్న వజీరునూ పెడరెక్కలు విరిచికట్టి, యువరాజు దగ్గరకు తెచ్చాడు.

యువరాజు బందీలతో వజీరు కుమార్తె దగ్గరకు రాగా, ఆమె తనకు శిరశ్చేదం కాకుండా కాపాడిన ముసలి నౌకరును కూడా తీసుకు రావలసిందిగా కోరింది. సైనికులు అతణ్ణి సగౌరవంగా తీసుకు వచ్చి ఆమె ముందు నిలిపారు.

బందీలతో యువరాజూ, వజీరు కుమార్తె నగరంచేరారు. అక్కడ ఆమె, నిండు సభలో చిన్న వజీరును జరిగిన దేమిటో నిజం చెప్పమన్నది. వజీరు అమితమైన ప్రాణభయంతో వణికిపోతూ, రాజుకు తాను అబద్ధం చెప్పినట్టు ఒప్పు కున్నాడు.

యువరాజూ, అతణ్ణి ఇసుక ఎడారిలో వదిలి రావలసిందిగా సైనికులను అజ్ఞాపించాడు. కొద్దిరోజుల తరవాత, ఆ దారే పోయే బిడారివర్తకులకు, అతడు దారి పక్కన చచ్చిపడి వుండడం కనిపించింది.

ఇక దుష్టుడైన రాజు కూడా బల వన్మరణం పాలయ్యాడు. నిర్దోషి అయిన పెద్ద వజీరును అతడు ఏ విధంగా కత్తితో తల నరికి చంపాడో, అదేవిధంగా యువరాజు తన భటులచేత, అతడి తల నరికించాడు.

ముసలి నౌకరును యువరాజు తన రాజ్యంలోని ఒక ప్రాంతానికి పాలకుణ్ణి చేయడమే కాక, చాలా ధనం యిచ్చి గౌరవించాడు.

ఎన్నాళ్ళుగానో తండ్రి మరణానికి దుఃఖిస్తున్న వజీరు కూతురు, యిలా ప్రతీకారం జరిగాక, చిరునవ్వు నవ్వింది. ఇప్పుడు ఆమె తనను వివాహమాడేందుకు యిష్టపడుతున్నదని గ్రహించి, యువరాజు పరమానందం చెందాడు.

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ : : బహుమానం రు. 50 లు

ఈ పోటోల వ్యాఖ్యలు 1984 ఏప్రిల్ నెల సంచికలో ప్రకటింపబడును.

Devidas Kasbekar

S. Ganapathy

★ పై పోటోలకు నరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్కమాటలో గానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.) ★ ఏప్రిల్ నెల 15 వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా ఉన్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 50/-లు బహుమానం. ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకార్డుపైన రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి: - చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26

డిసెంబర్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటీ: బొమ్మల నేర్పం

రెండవ పోటీ: నాన్నతో హాస్యం

పంపినవారు : లక్ష్మీకర్పాతి, వి. ఎల్. ఫరం, బావట్ల (గుంటూరు జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రు. 50/-నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

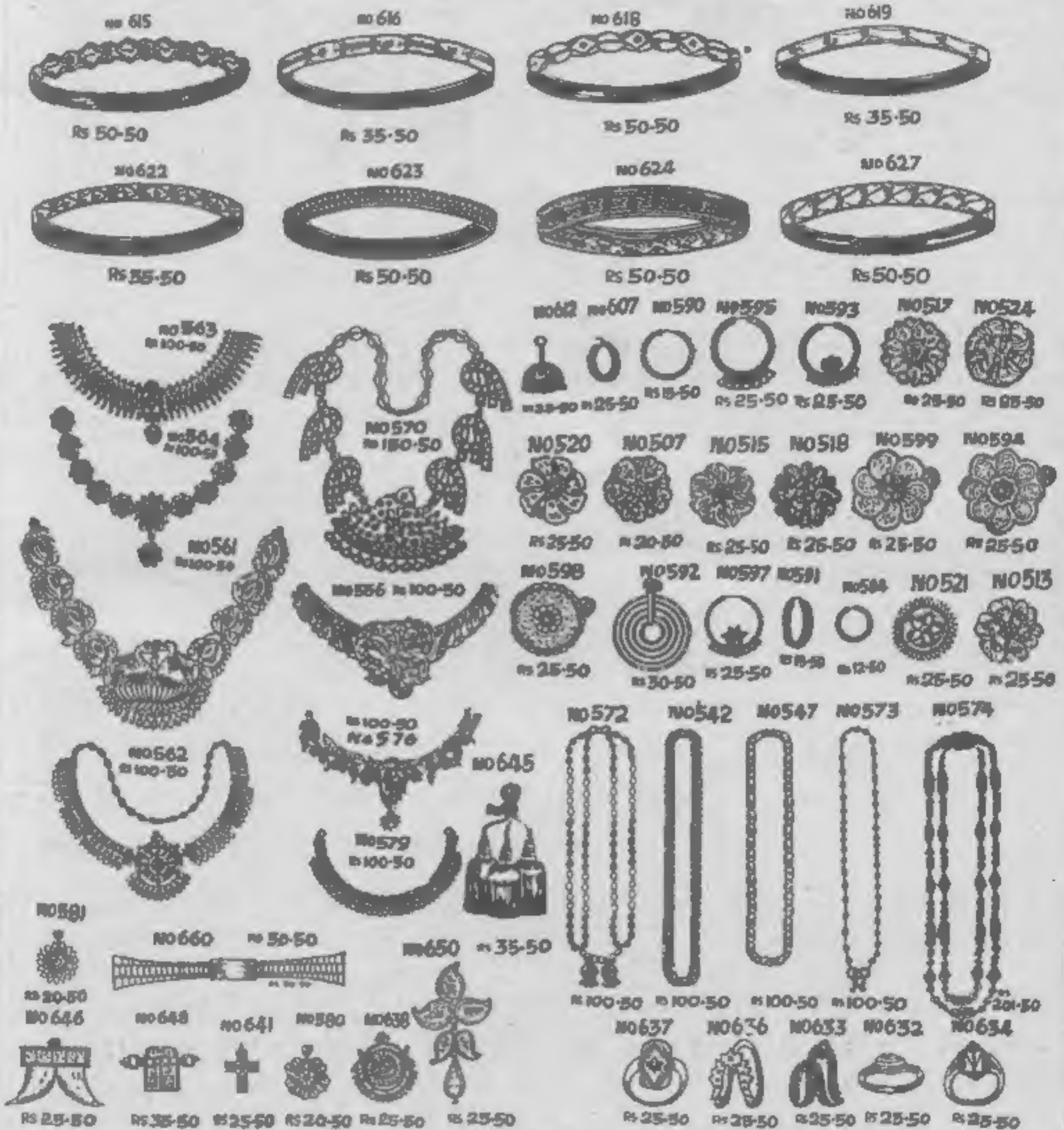
మీకు తెలుసా? సమాధానాలు :

1. ఈస్ట్ ఇండియా కంపెనీ ప్రతినిధి అయిన జాన్ చార్లెస్; 1690వ సంవత్సరంలో
2. అక్కర్ల చక్రవర్తి
3. తయారరసే 4. చర్మా రాజు బోరాపాడు; మడిపూర్ మా, అప్పంలో కొంతదాగాన్ని అక్రమించుకున్నాడు.
5. రాజా రామ్ మోహన్ రామ్

Printed by B. V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., and Published by B. VISWANATHA REDDI for CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND (Prop. of Chandamama Publications) 188, Arcot Road, Madras-600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI.

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adopting them in any manner will be dealt with according to law.

5 సంవత్సరాలు గ్యారంటీ గల మెరి నూపర్ స్పెషల్ బంగారు కవరింగ్ నకలను 15 సంవత్సరాల పరిశోధన ఫలితంగా - భారత దేశంలో ప్రప్రథమంగా తయారు చేస్తూ, దేశమంతటా విరివిగా వి. పి. పి. ద్వారా పంపి వంపు. ఉచితంగా కేటలాగ్ పొంది అన్ని వివరాలు చూడగలరు. ఇందులోని సంఖ్యలు నూచిస్తూ, ఉత్తరం రాస్తే, వి. పి. పి. ద్వారా వస్తువులు పంపబడతాయి. (వి. పి. పి. చార్జీలు అదనం)

MERI GOLD COVERING WORKS

P.O. BOX 1405, 14, RANGANATHAN STREET
T. NAGAR MADRAS-600 017 INDIA

రాజు బ్రష్‌లేకుండా రంగులు వేసాడు

రాజు ఉత్త అల్లది పిల్లాడు. అతనికి రంగులు వేయడం అంటే సరదాయే. అయితే గిన్నెలోని నీళ్ళంతా ఒలక పోసి, ఇంట్లో నేలంతా పాడుచేసి, చేతులనిండా బట్టలనిండా రంగు పులుముకునేవాడు. అలాంటి పనులు చేస్తూంటే ఏ అమ్మ మాత్రం ఊరుకుంటుంది.

“నువ్వింక రంగులు వేస్తే ఊరుకోను” అంది వాళ్ళ అమ్మ. మోహన్‌కి రాజుని చూస్తే జాలేసింది పాపం. అతను రాజుకి తన వ్యాక్స్ క్రేయాన్స్, అయిల్ పేస్ట్స్ వాక్స్‌లు చూపిండాడు. నీళ్ళతో పని లేదు, బ్రష్ అట్టలేదు, తుళ్ళి దించర వందర అవుతుందన్న వాద లేదని చెప్పాడు.

అలా వాక్స్‌లోంచి పేస్ట్స్ వీసుకొని ఇలా రంగులు వేయడం మొదలెట్టడమే— అమ్మోయ్ ఎన్నెన్ని రంగులు— ప్యారట్ గ్రీన్, లాప్‌సర్ ఆరెంజ్, పికాక్ బ్లూ, సన్‌వర్వర్ ఎల్లో— ఇంకా ఎన్నెన్నో రంగులు. ఇప్పుడు రాజు వాళ్ళ అమ్మకూడా రాజు కోసం క్రేయాన్స్ వాక్స్ కొంది.

కెమెల్

అయిల్ పేస్ట్స్

ఇది 12, 24, 48 షేడ్స్‌లో కూడా దొరుకుతుంది

తెల్లిన పైవేట్ లిమిటెడ్

ఆర్ట్ మెటీరియల్స్ డివిజన్

జె. వి. నగర్,

హైదరాబాద్ 400 059.

తెల్లిన అన్‌ప్రెకబుల్ పెన్సిల్స్
ఉత్పాదకులనుండి

Results of Chandamama Camlin Colouring Contest No.33. (Telugu)

1st Prize: Yadaiah, Panga Reddy. 2nd Prize: T.S.V. Ramesh, Hyderabad-5. Ch. Sudhakar, Kakinada 533 004. L. Sri Ranga Pani, Cuddapah 516 001. 3rd Prize: L. Gouri Sankar, Kothapeta. K. Kalyana Chakravarthy, Kakinada 533 001. B.S.S. Sreenivas, Vizianagaram-2. P.H. Sirisha, Kakinada 533 004. Nimmana Raju, 24 Parganas. M. Sheshachary, Hyderabad 500 028. G. Kiran Kumar Goud, Nizamabad 503 214. P.V. Rajani, Vijayawada. Koushik, Hyderabad. P. Srinivasachari, Vizag 530 013.

రాజు దగ్గర, వాళ్ళ తరగతిలో ఆందరికన్నా ఎక్కువగా మంచివి బలే స్టాంప్లు ఉన్నాయి.

అతని స్టాంప్లు చూసినప్పుడల్లా అతని స్నేహితులకు రాజా అపూర్వ కలగటం. అతని దగ్గర వాణి, అంతరిక్షం, ప్రకం గురించిన స్టాంప్లు ఉన్నాయి - చాలా ఎక్కువగా కూడా ఉన్నాయి. ఏ ఏ ఏ... అతని రహస్యం బయటపడిపోయింది. రాజాకి సోపియల్ యూనియన్! చెందిన స్నేహితుడు ఉన్నాడు. అతనికి స్టాంపుల సేకరణ గురించిన అన్ని విషయాలు తెలుసు. రాజా మంచి శత్రుత్వంగా స్టాంప్లను సేకరించుకోవడం అతను నహాయదకాడు.

మీరు కూడా జోయిష్కాతో స్నేహం చేసుకుని, అద్భుతమైన స్టాంప్ల సేకరణని ప్రారంభించవచ్చును.

సోపియల్ తపాలా దిళ్ళలు అందంగా ఉంటాయి... వాటి మీద అనేక అంశాల గురించిన అందమైన రంగు రంగుల టిప్పులు ఉంటాయి.

■ తపాలా దిళ్ళలు, మా స్టాంప్ల సేకరణ హాదీవి మరింత ఆనందదాయకంగా, శత్రుత్వంగా చేయడమేగాక, వాటి ద్వారా మీరు ఎన్నో విషయాలు తెలుసుకుంటారు - అంతేకాదు... అవి ఎన్నో విధాల ప్రయోజనకరమైనవిగా మీరు తెలుసుకుంటారు.

వెంటనే సేకరించడం ప్రారంభించండి.

1. ఈ క్రింది వాటిలో నుంచి మీరు యిష్టమైన అంశాన్ని ఎంపిక చేసుకోండి.
 - అంతరిక్షం ● ప్రకం. ఎనోద వర్షం ● పుష్పాలు ● రంగుపులు
 - కళ (చిత్రలేఖనం, కల్పకళ మొ.) ● నమూనా శిల్పాలు ● రవాణా (రైల్వేలు, విమానాలు, వాణి, జి. కాదు) అక్టోబరు మహా విప్లవం
 - కమ్యూనిస్టు పార్టీ ● రెవీన్ ● అస్సోరైడ్ స్టాంప్లు.
2. ఎప్పుడు ఈ సూచన నడుపాడాన్ని పరిశీలించండి - మీరు బయ్యచేసే దిక్కు విలువ మీకు మీకు తపాలా దిళ్ళలు ఇంజనీరింగ్మేకాడు, కొలుపాక్కు నుంచి అక్సర్యకరమైన అనేక అంశములుకూడా ఉంటాయి. అంతేకాకుండా, తపాలాదిళ్ళలగురించి రంగురంగుల చిత్త పత్రం ఒకటి మీకు లభిస్తుంది. ప్యాకెట్లు, అల్బుమ్లు, కొత్తగా ప్రచురితమయినవి, వాడేసినవి, వాడనటువంటివి స్టాంప్లు, మొదటి రోజు కవర్ల వీటి ద్వారా జాబితాంపూర్తి సెట్లు కూడా లభిస్తుంది - శుభ్రంగా.
3. మా సేకరణ ఎంత త్వరగా పెరగాలో నిర్ణయించుకుని, ఈ క్రింది వాటి నుంచి ఎంపిక చేసుకోండి.

సేకరణ మీకు	మీకు	మా ఎంపిక
చెల్లించేది	లభించేది	
ఎ. రూ. 25	50! పైగా స్టాంప్లు	1 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ అంశాలు.
బి. రూ. 50	100! పైగా స్టాంప్లు	1 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ అంశాలు
సి. రూ. 100	200! పైగా స్టాంప్లు	కనీసం 3 అంశాలు
డి. రూ. 200	400! పైగా స్టాంప్లు	కనీసం 5 అంశాలు

4. మీకు కావసందేమిటో ఎంపిక చేసుకున్న తరువాత దీనిని ఎక్స్పోర్ట్స్కి వ్రాయండి. (ఎ) మా పేరు (బి) మా చిరునామా (సి) మీరు ఎందుకున్న అంశం, లేదా అంశాలు (డి) మీరు ఎందుకున్న సేకరణ. దీనితోపాటు దీనిని ఎక్స్పోర్ట్స్కి వ్ర.ది.. మ్యా డిల్లీ పేరిట మనిఅర్డర్ షాపర్ అర్డర్/బ్యాంక్ డ్రాఫ్ట్ పంపించండి.

CHINAR EXPORTS PVT LTD
101-A, Surya Kiran, Kasturba Gandhi Marg,
New Delhi-110001. (INDIA)
Phones: 35-2023, 35-2123

● Cable: VILPANA ● Telex: 314212
స్టాంప్లు అపరైనవేనవి, సరిపది కావని మా అర్డరు అందిన తరువాత రెండు వారాలలో, ఎక్కడా పారెపోకుండా చక్కటి స్థితిలో మీకు అందుకాదువి మీరు పూర్తి సమ్మికతో శుభ్రపచ్చును.

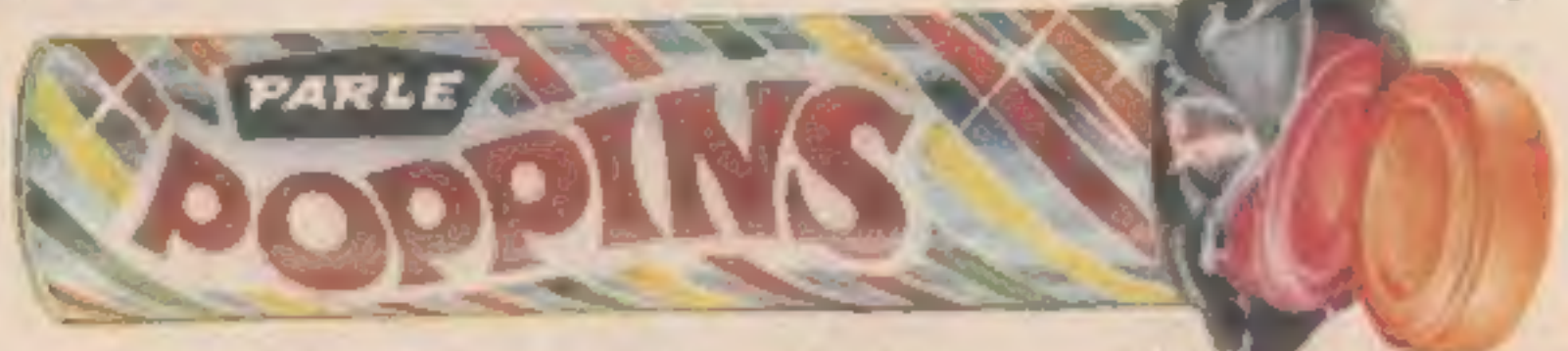
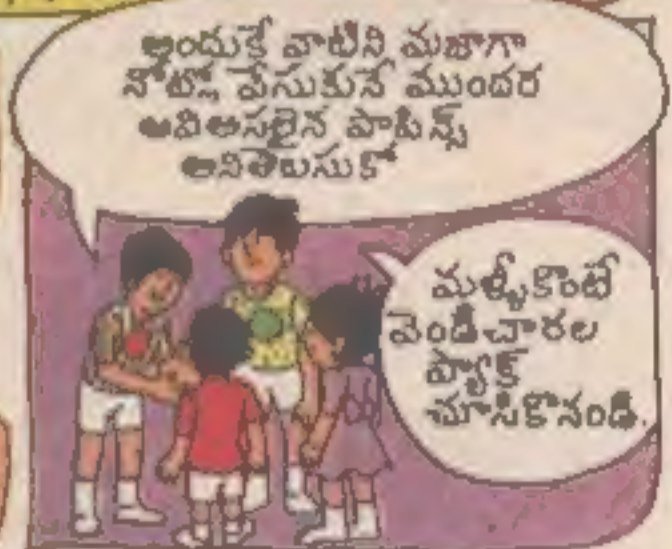
మీరు అన్ని కరోనా షూ స్టోర్స్ లలోను, సోవియట్ పుస్తక దుకాణాలలోను కూడా సోవియట్ స్టాంప్లు కొనుక్కోవచ్చును.

రామ్, శ్యామ్ & శీర్షానికళ్ళిస్తూండగా చూసారు & పిల్లల
జోడి పడుస్తూండగా

రామ్, శ్యామ్

మనమకలిడి!

everest/81/PP/102-11

హార్డ్ పాపిస్, మజాగా నోట్స్ వేసుకునే ముందర వెండిచారలకోసం చూడండి.
ఇప్పుడు నకిలీచేసేవాళ్ళు, మిమ్మల్ని మోసం చేయలేరిక.